

R E P U B L I C A M O L D O V A

C O D P R A C T I C Î N C O N S T R U C Ț I I

C.01.12

CLĂDIRI ȘI FUNCȚIONALITATEA LOR

CP C.01.12:2017

Construcții civile

Clădiri și încăperi cu locuri de muncă pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare

EDIȚIE OFICIALĂ

MINISTERUL ECONOMIEI ȘI INFRASTRUCTURII

CHIȘINĂU 2017

Construcții civile**Clădiri și încăperi cu locuri de muncă pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare**

CZU 697**Cuvinte cheie:** accesibilitatea locurilor de muncă pentru persoane cu dizabilități, confortabilitatea și securitatea locurilor de muncă, înzestrarea teritoriei.

Preambul

- 1 ELABORAT de către Institutul de Cercetări Științifice în Construcții „INCERCOM” Î. S.: dr. ing. Croitoru Gheorghe - conducător temă; inginer Ereemeev Piotr.
- 2 ACCEPTAT de către Comitetul Tehnic pentru Normare Tehnică și Standardizare în Construcții CT-C XX "XXX", procesul-verbal nr. XX din XX.XX.201X.
- 3 APROBAT ȘI PUS ÎN APLICARE prin ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii nr. XXX din XX.XX.201X (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 201X, nr. XXX, art. XXXX), cu aplicare XX XX 201X.
- 4 ELABORAT PENTRU PRIMA DATĂ

Cuprins:

Introducere	IV
1 Domeniul de aplicare	5
2 Referințe normative	5
3 Termeni și definiții.....	6
4 Dispoziții generale	6
5 Cerințe față de teritoriul întreprinderii	8
6 Cerințe față de clădiri și încăperi	10
6.1 Prevederi generale	10
6.2 Încăperi principale	10
6.3 Încăperi auxiliare	13
7 Locuri de muncă (zona de lucru) pentru persoanele cu dizabilități	15
Anexa A (recomandabilă) Procedura de organizare a locurilor de muncă accesibile persoanelor cu dizabilități (la proiectarea întreprinderii de tip general sau a instituției)	19
Anexa B (recomandabilă) Cerințe față de condițiile și organizarea muncii la locurile de muncă ale persoanelor cu dizabilități cu diferite boli.....	23
Anexa C (informativă) Scheme de planificare	29
Bibliografie	40

Introducere

Prezentul Cod practic reprezintă adaptarea la condițiile naționale ale Republicii Moldova prin metoda retipăririi a normativului Federației Ruse СП 139.13330.2012 „Здания и помещения с местами труда для инвалидов. Правила проектирования” și se aplică la proiectarea clădirilor și construcțiilor de producere, care îndeplinesc funcțiile de deservire socială și sunt accesibile pentru persoane cu dizabilități.

Codul practic în construcții CP C.01.12:2017 reflectă un postament normativ pentru gestionarea efectivă și reglementarea sistemului de posibilități egale în mediul de producere (întreprinderi de producere) pentru persoane cu dizabilități, precum și stabilirea principiilor de realizare ale măsurilor specifice în acest domeniu în condiții de acces, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, transparență, cu respectarea normelor de calitate și siguranță pentru persoanele cu dizabilități.

Codul practic CP C.01.12-2017 interpretează detaliat prevederile din NCM C.01.06-2014 (MCH 23-01-2014) „Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități” și trebuie aplicat în comun cu alte documente normative din acest domeniu.

Principiul fundamental al documentului este participarea deplină și efectivă, și incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, cu egalitate de șanse și accesibilitatea la mediul de viață cu acces liber a persoanelor cu mobilitate limitată în clădiri și construcții, securitatea exploatării acestora.

Cerințele prezentului document trebuie luate în considerare la proiectarea clădirilor și construcțiilor noi, celor reconstruite, supuse reparației capitale și celor adaptate. Acestea se referă la elementele funcționale și de sistematizare ale clădirilor și construcțiilor, terenurile acestora sau la încăperi separate, accesibile pentru PML: ansambluri de intrări, comunicații, căi de evacuare, încăperi (zone) locuibile, spații de deservire și prestare a muncii, precum și la infrastructura informațională și edilitară.

Codul practic în construcții – CP C.01.12:2017 conține norme și reguli obligatorii, recomandabile. În această elaborare este folosită practica specialiștilor autohtoni și

C O D P R A C T I C Î N C O N S T R U C Ţ I I

Clădiri și încăperi cu locuri de muncă pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare

Здания и помещения с местами труда для инвалидов. Правила проектирования

Buildings and premises with working places for disabled rules of architectural design

Data punerii în aplicare: 201X-0X-0X

1 Domeniul de aplicare

1.1 Presentul Cod Practic se aplică la proiectarea întreprinderilor din diverse ramuri ale industriei, unde există profesii și specialități, care sunt adecvate pentru persoanele cu dizabilități conform indicatorilor medicali; precum și la proiectarea clădirilor și încăperilor:

- instituții științifice de cercetare și proiectare;
- administrative și manageriale, diverse organizații și alte asociații obștești, unde pot fi organizate locuri de muncă individuale pentru persoanele cu dizabilități (în continuare - locul de muncă al persoanei cu dizabilități).

1.2 Presentul Cod Practic nu se aplică pentru proiectarea întreprinderilor, a clădirilor și construcțiilor de producere și publice, părților de clădiri și a construcțiilor, în care conform cerinței de proiectare, nu prevăzute locuri de muncă sau acces pentru persoanele cu dizabilități, precum și organizarea locurilor de muncă în apartamente pentru persoanele cu dizabilități la domiciliu.

2 Referințe normative

În prezentul Cod Practic se fac referiri la următoarele documente:

NCM A.07.02-2012	Procedura de elaborare, avizare, aprobare și conținutul-cadru al documentației de proiect pentru construcții. Cerințe și prevederi principale.
NCM C.01.06-2014	Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități
NCM C.01.07-2017	Clădiri social – administrative ale întreprinderilor industriale
NCM C.02.02-2015	Clădiri și construcții industriale
NCM E.03.02-2014	Protecția împotriva incendiilor a clădirilor și instalațiilor
CP C.01.02:2017	Clădiri și construcții. Prevederi generale de proiectare cu asigurarea accesibilității pentru persoane cu dizabilități
CP C.01.11:2017	Clădiri și construcții publice, accesibile pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare”.

GOST 14202-69

Трубопроводы промышленных предприятий.
Опознавательная окраска, предупреждающие знаки и
маркировочные щитки

NOTĂ – La utilizarea prezentului Cod Practic, este rațional să se verifice documentele de referință în vigoare. Dacă documentul de referință este înlocuit (modificat), atunci la utilizarea prezentului Cod Practic trebuie să se ghideze conform documentului înlocuit (modificat). Dacă documentul de referință este anulat fără înlocuire, atunci prevederea în care se face referire, se aplică parțial.

3 Termeni și definiții

În prezentul Cod Practic se aplică termenii și definițiile admise în NCM C.01.06-2014 și CP C.01.02.

4 Dispoziții generale

4.1 Toate obiectele proiectate (cu excepția industriilor periculoase și nocive, a obiectelor de regim și a obiectelor, în care către angajați sunt predispușe cerințe deosebite privind starea de sănătate), trebuie să fie totalmente accesibile grupurilor de persoane cu mobilitate redusă (denumite în continuare - PMR), indiferent de prezența locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități.

Principiul creării locurilor de muncă depinde de caracteristicile proceselor tehnologice și organizarea producerii (structura instituției), precum și de contingentul cu dizabilități, angajarea cărora se planifică de realizat la obiectul dat. În primul rând, este necesar să se organizeze plasarea acestora în structura spațial planificată a întreprinderilor, instituții, clădiri, încăperi, în al doilea rând - pentru a crea accesibilitatea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități și în al treilea rând - siguranța și confortabilitatea acestor locuri de muncă, inclusiv optime (sau admisibile) condiții igienico-sanitare în încăperile, în care se află locurile de muncă pentru persoanele cu dizabilități [1] și [3].

4.2 În conformitate cu [2] Angajatorii, indiferent de forma organizatorică și juridică a acestora, având conform statelor de personal 20 sau mai multe locuri de muncă, creează sau rezervează locuri de muncă și angajează persoane cu dizabilități cu posibilități limitate în cantitate de cel puțin cinci procente din numărul total al angajaților. Cota locurilor de muncă, tipurile și grupurile de invaliditate a lucrătorilor, cărora li se poate acorda de lucru sunt specificate în sarcina de proiectare în acord cu organele de protecție socială a populației în conformitate cu [3].

4.3 La obiectele proiectate trebuie de creat astfel de locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități, care sunt necesare economiei regiunii, să fie solicitate de persoanele cu dizabilități și se vor lua în considerare cerințele de bază ale programelor individuale de reabilitare pentru persoanele cu dizabilități.

4.4 În capitolul proiectului "Măsuri pentru asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități" trebuie să includă descrierea soluțiilor de proiectare privind aranjarea locurilor de muncă, accesibilitatea acestora în clădire și pe teritoriu, și siguranță [3], [4].

Documentația de proiect trebuie să reflecte:

- fezabilitatea soluțiilor constructive, volumetric spațiale acceptate și a altor soluții tehnice, care asigură deplasarea în siguranță a persoanelor cu dizabilități la fața locului, precum și evacuarea acestora în caz de incendiu sau calamitate naturală;
- plasarea locurilor de muncă în structura volumetrică spațială a întreprinderii, instituției, clădirii, încăperilor;

- asigurarea accesibilității locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități, siguranța și confortabilitatea acestor locuri de muncă, inclusiv crearea condițiilor igienico-sanitare optime (sau admisibile) în spațiile, unde sunt poziționate locurile de muncă ale persoanelor cu dizabilități;
- adaptarea utilajului de bază și auxiliar, echiparea tehnică și organizatorică, asigurarea dispozitivelor tehnice, ținând seama de posibilitățile individuale ale persoanelor cu dizabilități;
- disponibilitatea unor spații sanitare și de altă natură necesare pentru implementarea și organizarea muncii persoanelor cu dizabilități la întreprindere.

4.5 În funcție de caracterul producerii, structura funcțională a întreprinderii și structura constructivă a clădirii, se recomandă de prevăzut unul din cele două variante privind organizarea locurilor de muncă (cu excepția locurilor de muncă la domiciliu):

- Varianta A („Proiect universal”) pentru noua construcție și, parțial, pentru reparația capitală de - accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități pentru orice loc de aplicare a muncii. În acest context, trebuie să se prevadă amenajarea căilor de circulație comune, accesibile persoanelor cu dizabilități, locuri special adaptate de prestare a muncii împreună cu lucrătorii sănătoși;
- Varianta B („Dispozitiv rațional”) pentru adaptarea clădirii privind noile funcții, pentru reconstrucție și parțial, alocarea încăperilor speciale pentru reparație capitală (de regulă, la nivelul platformei de intrare), zonelor sau blocurilor, adaptate și utilizate pentru organizarea locurilor de muncă a persoanelor cu dizabilități, dacă aceasta este admisibilă conform procesului tehnologic de producere. În caz de necesitate, trebuie prevăzută amenajarea intrărilor speciale, specifice, căi de circulație paralele special amenajate și locuri de prestare a muncii pentru persoanele cu tulburări de sănătate.

Dacă se pot aplica cerințe diferite pentru obiectul de proiectare în funcție de varianta acceptată a formei de deservire, atunci după specificarea numărului și înaintea textului poziției normative se indică indicele variantei deciziei de proiectare A sau B.

4.6 Locurile de muncă ale persoanelor cu dizabilități la fiecare întreprindere sau instituție în cauză pot fi unice, dispersate sau concentrate în sectoarele de producere sau secțiile principale sau specializate.

4.7 Locurile de muncă inerente prezentului proces de producere și adecvate pentru persoanele cu dizabilități determină și includ în sarcina de proiectare, ținând cont de recomandările organelor de expertiză medico-socială și, în cazuri specifice, în conformitate cu ”Programul individual de reabilitare a persoanelor cu dizabilități”.

4.8 Locurile de muncă, în funcție de specialitate (profesie), pentru care sunt prevăzute și nosologiile de handicap pot fi obișnuite, adică cu echipament standard sau specializate pentru o anumită nosologie de handicap cu utilaj și echipamente specializate.

4.9 Disponibilitatea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități trebuie să se asigure prin:

- determinarea complexă a principiilor de plasare a acestora, inclusiv în structura localității, întreprinderii, instituției sau organizației populate;
- infrastructura urbană, care poate prezenta obstacole în căile de deplasare a persoanelor cu dizabilități de la locul lor de reședință până la locurile de muncă;

- echipare informativă privind căile de circulație a persoanelor cu dizabilități de la locul de trai până la locul de muncă;
- structura volumetrică spațială a clădirii proiectate (industriale, administrative, publice, în unele cazuri - rezidențiale).

4.10 Siguranța locului de muncă este asigurată de dispozitivele de protecție special, incluse în setul echipamentului său, precum și de crearea condițiilor pentru evacuarea în timp util a persoanelor cu dizabilități în cazuri extreme, de exemplu în caz de pericol de incendiu, în conformitate cu cerințele stabilite în [5] și [10].

Confortabilitatea locului de muncă este asigurat printr-un set de echipamente, diverse dispozitive auxiliare și mobilier, care sunt bine alese în funcție de caracteristicile fiziologice ale persoanei cu dizabilități, precum și de crearea condițiilor igienico-sanitare necesare în zona de lucru.

4.11 Prezentul Cod Practic este elaborat cu scopul creării locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități ale tuturor grupurilor și cu cele mai multe dintre boli, care sunt cauza dizabilității, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, care se deplasează în fotolii rulante și alte mijloace auxiliare.

În fiecare caz concret, în funcție de caracteristicile contingentului de populație, organele de protecție socială în atribuirea sarcinii de proiectare pot fi stabilite cerințele față de ocuparea forței de muncă conform nosologiilor determinate. Cu toate acestea, în toate cazurile, trebuie să fie îndeplinite măsurile privind asigurarea accesibilității locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități, ce se deplasează cu ajutorul mijloacelor speciale, deoarece aceste măsuri vor asigura disponibilitatea locurilor de muncă pentru majoritatea persoanelor cu dizabilități de alte categorii, inclusiv pentru cel mai numeros grup de persoane cu dizabilități din cauza bolilor cardiovasculare.

5 Cerințe față de teritoriul întreprinderii

5.1 Teritoriul întreprinderii (instituției) trebuie să fie accesibil persoanelor cu dizabilități din toate categoriile, deoarece este imposibil să se prevadă nosologia persoanelor cu dizabilități, care vor fi angajate, ce contingent va locui în zonele rezidențiale din apropiere.

5.2 Pentru a asigura disponibilitatea teritoriului (instituției), planul general al acestuia trebuie să se formeze în complex cu teritoriul adiacent orașului, sat sau altă unitate teritorială, care include întreprinderea sau instituția respectivă. Astfel, trebuie să fie prevăzute elemente, ce asigură legătura locurilor locuibile cu locurile de aplicare a muncii. Printre acestea se numără stații de transport public special amenajate (în cazul în care este prevăzut în sarcina de proiectare), parcaje de transport personal al persoanelor cu dizabilități, cu amplasarea acestora la o distanță de cel mult 50 de metri de la punctul de control, intrări pe teritoriul întreprinderii sau clădire, unde este plasat locul de muncă al persoanei cu dizabilități.

La întreprinderile, în care locurile de muncă ale persoanelor cu dizabilități se află la o distanță mai mare de 300 m, parcajele pentru persoanele cu dizabilități trebuie să fie separate și amplasate în zona de producere a întreprinderii concentrate în apropierea intrărilor în blocurile de uz casnic. În aceste cazuri, în planificarea punctelor de recepție și de control sau a punctelor de trecere se prevede posibilitatea trecerii vehiculelor personale ale persoanelor cu dizabilități pe teritoriul fabricii.

5.3 Numărul de locuri la parcare la întreprinderii este determinat în conformitate cu NCM C.01.06 și luând în considerare numărul de lucrători cu dizabilități în fiecare caz concret.

Locurile la parcare trebuie să fie proiectate și construite în conformitate cu cerințele NCM C.01.06.

5.4 În cazul în care există control la intrare pe teritoriul întreprinderii trebuie aplicate cerințele față de punctele de recepție și de control ale clădirilor conform NCM C.01.06 și CP.01.02.

La întreprinderile mari, pentru a asigura conexiunile cât mai scurte este posibilă instalarea punctelor de recepție și de control suplimentare și stațiilor de transport public repartizate de-a lungul hotarului teritoriului, precum și amplasarea parcajelor ale vehiculelor personale pentru persoanele cu dizabilități direct pe teritoriul întreprinderii în apropierea secțiilor, unde sunt prevăzute locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități (Figura C.1 din Anexa C).

5.5 Planificarea teritoriului întreprinderii, în care este preconizată angajarea persoanelor cu deficiențe de vedere sau a persoanelor oarbe, trebuie să fie extrem de simple pentru facilitarea memoriei și orientării în spațiu. Traseele pietonale și de transport sunt proiectate conform schemei rectangulare. Se recomandă să se asigure lungimea minimă a căilor de circulație pietonale.

5.6 La planificarea teritoriului trebuie să se evite intersectarea fluxurilor de transport cu căile pietonale ale persoanelor cu dizabilități, care utilizează pentru deplasare fotolii rulante, ale persoanelor cu deficiențe de vedere și ale persoanelor nevăzătoare (Figura C.2 din Anexa C).

Locurile de trecere și de trotuare adiacente locurilor de intersecție cu pasaje, este rațional să se efectueze cu o suprafață texturată a acoperirii, diferită de alte părți ale traseului sau ale trotuarului.

5.7 Teritoriul întreprinderii sau al instituției trebuie să dispună de un sistem de orientare și informare elaborate în fiecare caz specific, în funcție de contingentul lucrătorilor cu dizabilități și ținând seama de recomandările CP.01.02.

5.8 Principalele căi de circulație pentru persoanele cu deficiențe de vedere prin teritoriu sunt recomandate a fi echipate cu mâni curente de ghidare, iar cu o lungime mai mare de 100 m - platformă pentru odihnă temporară. Pe mâinile curente de ghidare de la intrările în clădiri și la intersecțiile căilor de circulație se recomandă instalarea elementelor de informare tactilă.

5.9 Dispozitivele de iluminat pe căile de circulație sunt recomandate a fi instalate pe o parte a drumului. Iluminarea suprafeței căilor de circulație pe timp de noapte trebuie să asigure cel puțin 40 lux - cu lămpi fluorescente și cel puțin 20 lux, atunci când se utilizează alte tipuri de surse de iluminat.

5.10 La proiectarea amenajării teritoriului instituției sau întreprinderii trebuie să se ia în considerare faptul că la persoanele cu dizabilități anumite nosologii pierdute sau cu funcții limitate ale unor organe sunt adesea compensate prin agravarea sensibilității altora. De exemplu, la persoanele nevăzătoare simțul mirosului și al percepției este evidențiat. În acest sens, este rațional să se proiecteze mediul înconjurător destul de divers în culoare, lumină, textură, calități sonore și chiar olfactive. La înverzirea locurilor de odihnă pasivă în aer liber se recomandă utilizarea de plante cu un miros puternic, ceea ce va permite angajaților nevăzători și cu deficiențe de vedere a obține nu numai plăcerea estetică, dar, de asemenea, să se orienteze pe teritoriu la alegerea locului de odihnă.

5.11 La organizarea pe teritoriul întreprinderii (instituției) a platformelor pentru odihnă activă și pentru activitățile de sport, este rațional să fie grupate într-un singur complex. Aranjarea platformelor speciale pentru activitățile de sport se recomandă de efectuat luând în considerare cerințele față de construcțiile plane deschise CP.01.12.

Platformele pentru odihnă pasivă trebuiesc concentrate în apropierea intrărilor în clădirile, în care există locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități.

6 Cerințe față de clădiri și încăperi

6.1 Prevederi generale

6.1.1 În clădiri și în construcții trebuie să fie prevăzute condiții pentru persoanele cu dizabilități privind utilizarea în totalitate a încăperilor pentru efectuarea activității necesare, luând în considerare cerințele NCM C.01.06, NCM C.02.02, NCM C.01.07, [3], precum și condițiile suplimentare recomandate în prezentul Cod Practic.

Deciziile volumetrice și de planificare ale clădirilor de producere și a altor clădiri, în care sunt prevăzute locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități, sunt recomandate de proiectat, luând în considerare următoarele cerințe:

- cele mai scurte căi de circulație datorită grupării locale, dacă este posibil, a spațiilor de diferită destinație, vizitate zilnic de către persoanele cu dizabilități (Figura C.4 din Anexa C);
- evacuarea persoanelor cu dizabilități în conformitate cu capacitățile fizice ale persoanelor cu dizabilități și cerințele [5] și [10];
- utilizarea clădirii cu un sistem de informare, care asigură orientarea și cele mai scurte căi de circulație ale persoanelor cu dizabilități în conformitate cu NCM C.01.06 ;
- echiparea igienico-sanitară și de uz casnic a persoanelor cu dizabilități în conformitate cu NCM C.01.06 .

6.1.2 Intrarea principală în clădire, care în multe cazuri este principala intrare în instituție sau în întreprindere, trebuie să fie concepută architectural-artistic pentru a satisface atât nevoile estetice, cât și orientarea lucrătorilor. Pentru persoanele cu deficiențe de vedere, intrarea principală și toate ieșirile de evacuare este rațional să fie echipate cu o baliză sonoră.

Locurile de muncă și încăperile de deservire casnică a persoanelor cu dizabilități cu tulburări ale aparatului locomotor trebuie plasate la nivelul intrării principale a clădirii conform variantei B ("Dispozitiv rațional"). Locurile de muncă și încăperile de deservire casnică a persoanelor cu dizabilități din cauza bolilor cardiovasculare, hipertensiunii, tulburărilor motorii, intelectului scăzut, etc., se recomandă de amplasat nu mai sus de-al doilea etaj.

6.1.3 Căile de circulație în clădire trebuie să fie efectuate în conformitate cu NCM C.01.06 și CP C.01.02.

La organizarea secțiilor specializate sau sectoarelor de producere în clădirile de producere pentru persoanele cu dizabilități cu tulburări ale aparatului locomotor, conform posibilității, acestea trebuie să fie plasate la nivelul solului. Pentru a reduce căile de circulație ale acestor persoane cu dizabilități și eliminarea deplasărilor inutile, este preferabil ca încăperile frecventate des de persoanele cu dizabilități (încăperi casnice, camere pentru servirea mesei, etc.) de blocat cu secțiile specializate indicate (sectoare), dacă este posibil excluzând din aceste blocuri de încăperi, cele care nu sunt vizitate de persoanele cu dizabilități (depozite, birouri, încăperi casnice și alte spații similare).

6.2 Încăperi principale

6.2.1 Locurile de muncă pentru persoanele cu deficiențe de vedere se recomandă de amplasat în apropierea intrării în clădire, de preferință nu mai sus de etajul al treilea. Planificarea acestei părți a clădirii trebuie să fie extrem de simplă, simetrică, ușor de reținut.

În locurile de intersecție a căilor de circulație prin clădirea de producere a persoanelor nevăzătoare și slabvăzătoare și a transportului pe pardoseală, este rațional să se instaleze îngrădiri de protecție sub formă de bariere detașabile.

În sectoarele de producere, destinate muncii persoanelor nevăzătoare, trebuie să fie instalate camere de baie, deoarece procesul lor de lucru este legat, în general, cu percepția, care necesită spălarea periodică a mâinilor.

Materialele de acoperire pentru pardoseli nu trebuie să admită alunecare.

6.2.2 Locurile de muncă pentru persoanele cu dizabilități cu intelect scăzut trebuie plasate nu mai sus decât al doilea etaj. Planificarea acestui bloc trebuie să fie clară cu o lungime minimă a căilor de circulație fără a se duplica, dacă este posibil, aceleași încăperi conform destinației (vestiare, grupuri sanitare, depozite, etc.) și amplasarea adiacentă a încăperilor sanitare de uz casnic pentru femei și bărbați.

Încăperile cu locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități cu intelect scăzut și instabilitate emoțională, precum și pentru persoanele cu hipertensiune trebuie să aibă dimensiuni nu prea mari.

6.2.3 Căile de circulație ale persoanelor surde de-a lungul clădirii de producere către secție sau sectorul de producere, destinat pentru munca acestora, precum și către încăperile sociale de uz casnic și altele vizitate periodic de către aceste persoane cu dizabilități, trebuie să fie dotate cu informații vizuale.

6.2.4 Pentru a reduce căile de circulație ale persoanelor cu dizabilități și a elimina deplasările inutile se recomandă pe cât este posibil, ca locurile de muncă pentru persoanele cu dizabilități să fie amplasate în apropierea spațiilor de deservire sanitară și casnică: încăperi și locuri de odihnă în timpul orelor de lucru și relaxare psihologică, săli pentru servirea mesei, vestiare, grupuri sanitare, etc. Distanțele minime până la încăperile sanitare și casnice trebuie să corespundă cerințelor NCM C.01.06. În apropierea locurilor de muncă ale persoanelor cu dizabilități se recomandă instalarea automatelor comerciale, aparatelor telefonice de comunicații interne și interurbane, autoinformatorilor.

6.2.5 La planificarea clădirilor trebuie să se ia în considerare faptul că suprafața încăperilor în calculul pentru un loc de muncă, unde sunt plasate locurile de muncă ale lucrătorilor cu dizabilități trebuie să fie majorate în rândul nosologiilor, și anume: pentru persoanele cu dizabilități din cauza bolilor de tuberculoză, bolilor pulmonare cu insuficiență respiratorie, bolilor cardiovasculare, tulburărilor motorii ale membrelor inferioare, amputărilor membrelor inferioare, pentru persoanele cu miopie mare, orbilor, care se deplasează cu ajutorul fotoliilor rulante, pentru persoanele cu dizabilități cu intelect scăzut și cu instabilitate emoțională.

6.2.6 Pentru persoanele cu dizabilități din cauza tulburărilor motorii ale membrelor inferioare, amputărilor membrelor inferioare, pentru persoanele cu miopie mare, orbilor, persoanelor cu dizabilități, ce se deplasează cu ajutorul fotoliilor rulante, mărirea suprafeței este legată cu o creștere în comparație cu normele de lățime a pasajelor între utilaje pentru lucrători, precum și zona de lucru pentru aceste persoane cu dizabilități.

6.2.7 Încăperile cu locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități din cauza bolilor sistemului cardiovascular, este preferabil de orientat spre partea umbroasă, dar din cauza imposibilității respectării trebuie aplicate instalații de protecție solară.

În aceste încăperi trebuie să se asigure o rată crescută a schimbului de aer, în timp ce recircularea aerului nu este permisă.

6.2.8 Încăperile cu locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități cu boala tuberculozei trebuie să aibă o compoziție extinsă: spații cu camere de dezinfectie pentru dezinfectarea salopetelor,

produselor, deșeurilor; camere de inhalare, săli separate pentru servirea mesei, săli de salubritate separate, etc., prevăzute în Anexa B al prezentului Cod Practic.

Încăperile cu locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități cu boala tuberculozei este preferabil de orientat spre partea însorită.

În spațiile pentru muncă a persoanelor cu dizabilități din cauza bolilor de tuberculoză, materialele de finisare ale pardoselilor și a pereților trebuie selectate, ținând cont de asigurarea curățării umede și dezinfectării.

În aceste încăperi trebuie să se asigure o rată crescută a schimbului de aer, în timp ce recircularea aerului nu este permisă.

6.2.9 Pentru a asigura orientarea în clădiri, reducerea deplasărilor suplimentare și siguranța deplasărilor în proiectul interioarelor trebuie să se elaboreze un sistem de informare vizuală, sonoră și tactilă în conformitate cu cerințele NCM C.01.06. Acest sistem trebuie să fie bine gândit și să vizeze, în primul rând, siguranța deplasării și orientării în spațiul persoanelor cu dizabilități cu deficiențe de vedere. Acesta trebuie să permită orientarea și a altor persoane cu dizabilități.

Este necesar să se aplice repere de percepție (tactile): mâni curente de ghidare în coridoare; marcaje reliefate pe balustrade; panouri cu inscripții bombate sau caractere Braille la intrările în spații și în secții; planuri reliefate la etaje în casa scării, în vestibuluri și în holurile ascensoarelor; tipul de schimbare a acoperirii pardoselii (conform texturii, culorii) în fața obstacolelor și locul de schimbare a direcției de deplasare (intrări, elevatoare, scări, lifturi, colțuri ale coridoarelor, etc.).

Pentru persoanele cu deficiențe de vedere și persoanele nevăzătoare sunt stabilite directoare sonore:

- balize sonore (la intrări și ieșiri, la intersecțiile căilor de circulație cu pasaje de transport în interiorul secțiilor);
- dispozitive de transmisie radio (în clădiri, în spații/secții cu locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități, în cabinele de ascensoare, în sălile casnice pentru persoanele cu dizabilități).

De asemenea, sunt aplicate și repere vizuale: diverse indicatoare speciale iluminate sub formă de simboluri și pictograme, care utilizează o culoare strălucitoare, contrastantă în raport cu suprafața de fond; semnificații de culoare contrastantă ale intrărilor. Informația textieră trebuie să fie cât mai scurt posibilă. Reperete-indicatoare de direcționare a deplasării trebuie să fie de un singur tip pentru întregul volum al clădirii și clădirile unui complex.

6.2.10 Materialele de finisare ale încăperilor, în care sunt plasate locurile de muncă ale persoanelor cu dizabilități trebuie selectate, luând în considerare cerințele specifice privind absorbția zgomotului și a soluției de culoare, în funcție de nosologia de dizabilitate.

La organizarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități în încăperi, în care nivelul de zgomot sau de vibrații depășește nivelul admisibil, trebuie de luat măsuri privind protejarea locurilor de muncă ale persoanelor cu dizabilități de la zgomot și vibrații.

Măsurile privind protecția împotriva zgomotului și vibrațiilor sunt deosebit de importante pentru persoanele cu dizabilități datorate hipertensiunii, tulburărilor auditive, bolilor neuropsihice și persoanelor cu deficiențe de vedere (pentru acestea din urmă, zgomotul îngreunează orientarea în spațiu).

Pentru a reduce zgomotul și vibrațiile, trebuie de amenajat căptușeli absorbante sonore ale tavanelor și pereților în zona de lucru a utilajului zgomotos, care funcționează în încăpere. Este posibilă instalarea absorbantelor sonore, carcaselor izolate fonic, ecranelor acustice sau pereților despărțitori, care nu ajung la tavan.

6.2.11 Finisarea de culoare a interioarelor trebuie să fie prevăzută în conformitate cu GOST 14202, [4] și luând în considerare particularitățile psihofiziologice ale percepției mediului înconjurător de către categoriile individuale de persoane cu dizabilități.

Pentru a îmbunătăți iluminarea spațiilor, culorile finisajelor aplicate în zona superioară a interioarelor trebuie să aibă cel mai mare coeficient de reflexie, adică acestea trebuie să fie luminoase cu o cantitate minimă de culoare sau alb.

La alegerea culorii pentru finisarea zonei medii a interioarelor (pereți, parapete, coloane, uși, etc.) trebuie să se ia în considerare percepția spațiului înconjurător de către persoanele cu dizabilități din cauza bolilor neuropsihiatrice, a bolilor oculare și în alte cazuri, când este necesară alegerea rezonabilă a culorii; precum și ținând cont de necesitatea de a asigura orientarea în spațiu a persoanelor cu dizabilități cu deficiențe de vedere.

În soluția de culoare din zona inferioară a interioarelor trebuie să se asigure condiții de siguranță la deplasare prin secții și prin alte încăperi ale persoanelor cu dizabilități cu deficiențe de vedere și tulburări ale auzului. Soluția de culoare a zonei inferioare trebuie să fie elaborată în complex cu sistemul de informare vizual, care include o colorare de avertizare în raport cu traumatismul a zonelor periculoase ale încăperilor și ale elementelor utilajului, colorarea comunicațiilor marcate, indicatoare de orientare și alte tipuri de semnalizări colorate.

Soluția privind culoarea încăperilor interioare, în care se preconizează șederea persoanelor cu dizabilități cu deficiențe de vedere trebuie să fie realizată pe baza contrastului utilajului cu fundalul colorat sau mobilierul și părțile componente ale încăperii cu o anumită destinație funcțională cu fundalul colorat general al încăperii.

6.2.12 În instituții și întreprinderi la angajarea unui număr semnificativ de persoane cu deficiențe de vedere este posibilă aplicarea așa-numitului cod de culoare al spațiilor, în care fiecare încăpere, în funcție de destinația funcțională, primește o anumită culoare, care oferă informații suplimentare și posibilitatea orientării rapide.

Pentru persoanele cu dizabilități din cauza bolii sistemului nervos și a bolilor psihice în colorarea încăperilor trebuie aplicate tonuri calme.

Colorarea de avertizare trebuie să fie aplicată, luând în considerare cerințele din [4].

6.3 Încăperi auxiliare

6.3.1 Încăperile sau clădirile cu destinație socială și casnică sunt rațional de amplasat, astfel încât căile de circulație ale persoanelor cu dizabilități de la punctele de recepție și control prin blocurile casnice până la locurile de muncă să fie cât mai scurte posibil. În acest scop, se recomandă ca clădirile social-casnice, clădirile de trecere și blocurile de producere, dacă este posibilă blocarea reciprocă, acordarea preferinței clădirilor încorporate sau atașate blocurilor de producere de încăperile casnice.

În blocurile casnice detașate, amplasarea vestiarelor pentru persoanele cu dizabilități este rațional să fie indicată cu locația sectoarelor de producere, în care sunt organizate locuri de muncă, astfel încât acestea să fie situate la un singur nivel și în apropierea galeriilor de tranziție.

6.3.2 Amplasarea vestiarelor și dușurilor pentru persoanele cu dizabilități conform tuturor nosologiilor este posibilă în componența blocurilor de vestiare. În același timp, amplasarea acestora în bloc trebuie să asigure cele mai scurte căi de circulație pentru persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor și persoane cu deficiențe de vedere din vestiare până la locurile de muncă (Figura C.6 din Anexa C). La amplasarea vestiarelor și dușurilor pentru persoanele nevăzătoare și văzătoare într-o

Încăperea trebuie să fie clar despărțite. Numerotarea pe dulapuri în vestiare și dușuri trebuie să fie reliefată și pe un fundal de contrast.

6.3.3 Încăperile sanitare și casnice pentru persoanele cu dizabilități trebuie să fie proiectate în conformitate cu cerințele NCM C.01.06.

Pentru depozitarea în comun a articolelor de îmbrăcăminte stradală, de casă și de lucru trebuie de prevăzut dulapuri în vestiarele pentru persoanele cu dizabilități cu tulburări ale aparatului locomotor și pentru persoanele nevăzătoare.

6.3.4 Camerele de baie pentru nevăzători și pentru persoanele cu dizabilități, care se deplasează în fotolii rulante trebuie amplasate direct în blocul de vestiare sau în apropierea acestuia. Sălile de duș pentru persoanele nevăzătoare amplasate într-un bloc comun cu dușurile pentru persoanele văzătoare trebuie să fie cu cabine închise, ce au intrare directă din vestiar.

Utilajul încăperilor igienico-sanitare pentru persoanele cu deficiențe de vedere trebuie să fie asemănătoare în funcție de tip, formă, culoare și material. Instalațiile sanitare și echipamentele aferente trebuie să fie în contrast.

Camerele de baie cu o cabină pentru persoana cu dizabilități se recomandă a fi amplasată pe fiecare etaj, indiferent de numărul de persoane cu dizabilități lucrătoare. Se recomandă amplasarea cabinei universale pentru persoana cu dizabilități în componența grupurilor sanitare, amplasate la primele etaje ale clădirilor.

La întreprinderile, în care numărul persoanelor cu dizabilități, care utilizează fotolii rulante, constituie $3 \div 5$ persoane într-o tură și sunt angajați în același sector de producere, pentru ei poate fi echipată o cabină universală, în care se va combina toaleta și dușul.

6.3.5 Locurile de odihnă pentru odihnă pasivă pe termen scurt trebuie să fie utilizate, luând în considerare categoriile de dizabilitate, caracterul muncii, necesitatea de a crea condiții igienico-sanitare necesare. Ele pot fi amplasate dispersat în apropierea locurilor de muncă, în zonele libere ale sectoarelor suprafeței secțiilor de producere sau în camere speciale în componența încăperilor sanitare.

Locurile de odihnă deschise pot fi amenajate în încăperile de producere cu un mediu de aer confortabil și producere fără zgomot pentru persoanele cu dizabilități de toate categoriile. Ele pot fi delimitate prin bariere mobile - ecrane, grile decorative și alt inventar, dispozitive ușor demontabile. În caz de necesitate izolarea mai completă a locurilor de odihnă, amplasate în secția de producere, este rațional să se aplice pentru construcția acestora blocuri volumetrice mobile.

Numărul de locuri și utilajul încăperilor de odihnă pentru persoanele cu dizabilități este determinat în fiecare caz concret la consultarea medicilor de reabilitare. Numărul orientativ a celor se ce odihnesc într-o încăperea nu trebuie să depășească 20 de persoane și aceasta trebuie să fie mult mai mică pentru persoanele cu dizabilități din cauza bolilor neuropsihice și a hipertensivilor.

6.3.6 La proiectarea încăperii pentru odihnă activă și activități de sport, se recomandă să se concentreze asupra faptului că destinația, componența și echipamentul acestor spații trebuie să corespundă necesităților de reabilitare medicală pentru persoanele cu dizabilități și, dacă este posibil, să includă suprafețe ocupate de dispozitive de antrenament pentru exerciții de fizioterapie.

La proiectarea spațiilor pentru odihnă activă și activități de sport în cadrul întreprinderii, trebuie îndeplinite cerințele NCM C.01.06.

6.3.7 Punctele de alimentare trebuie să corespundă recomandărilor NCM C.01.06. Dacă există secții specializate sau sectoare de producere pentru persoanele cu dizabilități din aceste categorii, atunci

este rațional să se amplaseze în apropiere camere pentru servirea mesei, inclusiv cu execuția inventarului.

6.3.8 Punctele medicale ale întreprinderilor și instituțiilor, care angajează persoane cu dizabilități, pot fi completate de birourile specialiștilor medicali și de alte încăperi medicale în funcție de tipurile de boli ale contingentului principal al lucrătorilor cu dizabilități, dacă aceasta este specificat în sarcina de proiectare de către organele de protecție socială ale populației. Birourile medicilor trebuie să corespundă cerințelor CP C.01.11 și [4].

6.3.9 În spațiile cu destinație social-casnică (vestiare, încăperi de odihnă, din cauza bolilor care pot fi însoțite de o înrăutățire bruscă a sănătății - boli cardiovasculare, neuropsihiatrice și alte boli), trebuie să fie prevăzute suprafețe suplimentare (paturi), pentru a oferi primul ajutor.

6.3.10 La întreprinderile mari cu utilizarea maximă a muncii persoanelor cu dizabilități, activitatea de lucru ale cărora necesită o instruire de specialitate sau dezvoltarea abilităților speciale de lucru, dezvoltarea abilităților de orientare în spațiul întreprinderii, trebuie să fie prevăzute încăperi (pentru birourile de orientare socio-umană de muncă pentru sălile de clasă pentru instruirea practică a specialității la locurile de muncă echipate standard și dezvoltarea abilității de orientare în cadrul întreprinderii pe planșete cu planuri reliefate sau modele de întreprinderi, secții și sectoare, în care sunt prevăzute locuri de muncă, pentru familiarizarea cu sistemul de orientare la întreprinderea dată).

La întreprinderile, care utilizează munca persoanelor cu dizabilități cu deficiențe de auz, trebuie să existe un birou de interpretare a limbajului mimico-gestual. Biroul specificat trebuie să fie echipat cu mijloace tehnice speciale de comunicare pentru surzi: telefoane cu dispozitiv textier sau telefaxe.

Suprafețele birourilor de reabilitare socio-umană depind de numărul persoanelor cu dizabilități, de tipul dizabilității, de forma de conducere a cursurilor (în grup sau individual).

7 Locuri de muncă (zona de lucru) pentru persoanele cu dizabilități

7.1 Proiectarea și echiparea locurilor de muncă speciale pentru persoanele cu dizabilități trebuie să se realizeze luând în considerare profesia, caracterul muncii efectuate, gravitatea dizabilității, gradul de afectare funcțională și limitarea capacității de muncă, nivelul de specializare a locului de muncă, mecanizarea și automatizarea procesului de producere.

La proiectarea, reconstruirea și exploatarea locurilor de muncă speciale pentru persoanele cu dizabilități trebuie să se ghideze conform [6], [7], precum și conform regulilor, normelor și normativelor igienice elaborate pentru diferiți factori din mediul de producere (zgomot, vibrații, iluminare, etc.).

Locul de muncă special al persoanei cu dizabilități trebuie să asigure securitatea muncii, lucrul cu stresul moderat fizic, dinamic și static, intelectual, senzorial, emoțional minor sau moderat, să excludă posibilitatea înrăutățirii stării de sănătate sau a traumatismului persoanei cu dizabilități.

7.2 Condițiile de muncă contraindicate pentru persoanele cu dizabilități prezintă condițiile caracterizate de prezența factorilor nocivi de producere, care depășesc normele de igienă și care au un efect negativ asupra organismului lucrătorului și/sau a urmașilor săi. Condițiile de lucru, care crează o amenințare asupra vieții, în decursul turei de lucru (sau a unei părți a acesteia) sau a unui risc ridicat de forme grave de vătămări corporale acute.

Caracteristicile condițiilor de muncă contraindicate pentru angajarea persoanelor cu dizabilități sunt prezentate în [6].

7.3 Condițiile de muncă la locurile de muncă ale persoanelor cu dizabilități trebuie să corespundă programului individual de reabilitare a persoanei cu dizabilități, elaborat de către organele de expertiză medico-socială.

Condițiile de muncă pentru angajarea persoanelor cu dizabilități sunt prezentate în [6].

7.4 Aranjarea utilajului și a mobilierului la locurile de muncă ale persoanelor cu dizabilități trebuie să asigure siguranța și confortul muncii (figurile C.7 ÷ C.11 din anexa C).

Aranjamentul mașinilor, utilajului și a mobilierului la locul de muncă destinat persoanelor cu dizabilități, care utilizează fotoliul rulant pentru deplasare, trebuie să asigure posibilitatea accesului și rotirii fotoliului rulant, dar la locul de muncă a persoanei nevăzătoare și slab văzătoare – posibilitatea de lucru fără interferențe de mișcare în incintă a altor angajați. Pentru locația convenabilă a locului de muncă de către un angajat nevăzător la mașină, utilajul sau mobilierul trebuie să fie dotate cu repere tactile de orientare.

Echiparea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități (mese de lucru, bănci de lucru, rafturi, dulapuri) trebuie să corespundă datelor antropometrice ale interpretului (tabelul 1).

Tabelul 1

Parametrii și poziția de operare	Înălțimea persoanei		
	joasă	medie	înaltă
Înălțimea mesei de lucru în poziție normală de lucru, mm	700	725	750
Înălțimea mesei pentru o muncă deosebit de precisă în poziție șezut, mm	900	950	1000
Înălțimea suprafeței de lucru pentru munca la mașini și utilaje în poziție șezut, mm	800	825	850
Înălțimea suprafeței de lucru pentru munca la mașini și utilaje în picioare, mm	1000	1050	1100
Înălțimea suprafeței de lucru în timpul lucrului, unde este posibilă schimbarea poziției de lucru (șezut sau în picioare), mm	950	1000	1050

NOTĂ - Înălțimea picioarelor de la marca pardoselii până la suprafața inferioară a mesei - 600-625 mm, lățimea zonei pentru picioare - 400 mm.

Elementele separate ale utilajului și ale mobilierului la locurile de muncă ale persoanelor cu dizabilități cu tulburări ale aparatului locomotor trebuie să fie transformabile. Masa de lucru, de regulă, trebuie să aibă o înălțime variabilă și o pantă a suprafeței de lucru, precum și un suport pentru picioare reglabil. Scaunul de lucru pentru persoanele cu dizabilități din această categorie trebuie să fie dotat cu dispozitiv pentru schimbarea poziției înălțimii scaunului și înclinarea acestuia, suport pentru picioare reglabil, în cazuri particulare - un scaun special, care asigură forța de compensare la ridicare, dispozitiv pentru instrumentele de lucru, dispozitivul de transbordare de-a lungul planului de lucru al liniei directe și prin intermediul dispozitivelor electromecanice autonome (figurile C.12 și C.13 din Anexa C).

7.5 Locul de muncă special al persoanei cu dizabilități trebuie să aibă utilaj principal și auxiliar, echipare tehnică și organizatorică, care asigură realizarea principiilor ergonomice în organizarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități și ținând seama de posibilitățile individuale și limitarea persoanelor concrete. Este rațional să se aplice un complex special de locuri de muncă elaborat pentru diferite specialități ale persoanelor cu dizabilități, ce include masa de lucru, scaun, utilaj tehnologic și suporturi pentru materii prime, unelte și produse finite. La proiectarea locului de muncă a persoanei cu dizabilități cu tulburări ale aparatului locomotor trebuie de luat în considerare parametrii câmpului de operare, accesibil membrilor superioare cu condiția poziției fixe a corpului.

Organizarea locurilor de muncă, proiectarea și construcția elementelor de mobilier, echipamentele utilajului de producere trebuie să corespundă caracteristicilor antropometrice, fiziologice și psihologice ale lucrătorilor cu dizabilități, ținând seama de:

- caracteristicile anatomice și morfologice ale aparatului locomotor;
- posibilitățile de recunoaștere a organelor de conducere, obiecte de muncă, instrumente
- exactitatea, viteza și amplitudinea mișcărilor la realizarea acțiunilor de conducere;
- posibilitățile de preluare a controlului și mutare a instrumentelor, obiectelor de muncă (cu degete, cu o perie, cu întregul braț, cu un picior, inclusiv cu utilizarea protezelor și a atașamentelor de lucru pe ele);
- amploarea eforturilor depuse la realizarea acțiunilor de conducere.

La proiectarea și organizarea locurilor de muncă speciale pentru persoanele cu dizabilități trebuie să fie prevăzute:

- utilizarea dispozitivelor speciale pentru gestionarea și deservirea utilajului, compensarea insuficiențelor anatomo-morfologice și fiziologice și limitările persoanelor cu dizabilități;
- aplicarea instrumentului manual special elaborat, forma, dimensiunile valoarea rezistenței a elementelor de acționare, care asigură o prindere sigură și o utilizare eficientă;
- amplasarea organelor de conducere a utilajului tehnologic de completare ale pieselor prelucrate la locul de muncă în limitele zonelor de atingere a câmpului locomotor (în planurile orizontale și verticale), ținând cont de dimensionările antropometrice și fizice și de limitările fizice ale persoanei cu dizabilități;
- utilizarea mecanismelor ușor accesibile și controlate pentru a regla înălțimea suprafeței de lucru a mesei și a elementelor scaunului, care au o fixare sigură;
- alocarea de suprafețe suplimentare, care să ofere posibilitatea de intrare, întoarcere la locul de muncă și de efectuare a lucrului în fotoliu rulant;
- dotarea utilajului și mobilierului la locul de muncă cu indicatoare (vizuale, acustice, tactile), care iau în considerare posibilitățile și limitările anumitor grupuri de persoane cu dizabilități (nevăzătoare, cu deficiențe de vedere, surzi) în perceperea informațiilor pentru găsirea locului de muncă fără obstacole și pentru desfășurarea activității.

Toate elementele utilajului staționar, destinate utilizării de către persoanele cu dizabilități trebuie fixate stabil și sigur. Elementele de fixare ale utilajului, reglatoarelor, întrerupătoarelor electrice și altele nu trebuie să iasă în proeminență de planul elementului, care trebuie fixat.

7.6 La amplasarea locului de muncă al persoanei cu dizabilități într-o încăpere, în care decurg procesele contraindicate pentru organismul acestuia, trebuie reglați parametrii mediului de producere în zona de lucru a persoanei cu dizabilități. În acest sens, trebuie să se ia în considerare normativele igienice de infrasunet la locurile de muncă, cerințele de igienă atunci când se lucrează cu surse de ultrasunet, precum și cerințele speciale stabilite pentru diferite tipuri de dizabilități.

La organizarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități în încăperi, în care nivelul zgomotului sau al vibrațiilor depășește nivelurile admisibile de igienă, dar măsurile privind protecția locurilor de muncă ale persoanelor cu dizabilități contra zgomotului și vibrațiilor cu un număr redus de locuri de muncă ale persoanelor cu dizabilități, nu sunt fiabile din punct de vedere economic, trebuie să se aplice ecrane captatoare de sunet sau alte tipuri de captatoare.

La locurile de muncă ale persoanelor cu dizabilități organizate în spații de birouri, zgomotul cauzat de conversațiile telefonice și echipamentele de birou trebuie să fie redus cu ajutorul plăcilor de perete absorbante de zgomot, dispozitive de plafon acustic, acoperire cu covoare de pardoseală și amplasarea mobilierului de birou, care permite izolarea locului de muncă al persoanei cu dizabilități.

7.7 Calitatea cerută a mediului aerian la locul de muncă al persoanei cu dizabilități este stabilită în conformitate cu cerințele СНиП 2.04.05, precum și [8], și [9].

7.8 La organizarea iluminării artificiale a locului de muncă al persoanei cu dizabilități, trebuie să se ia în considerare cerințele privind condițiile de muncă inofensive și favorabile, precum și cerințele moderne privind economisirea energiei electrice.

La alegerea surselor raționale de lumină, trebuie să se ia în considerare reflectarea sursei de lumină, culoarea luminii; la instalare - distribuția luminii, care asigură formarea de contraste asupra obiectului de observare vizuală și slăbește strălucirea reflectată.

Instalarea corpurilor de iluminat trebuie să asigure o distribuție rațională a luminii.

Se recomandă mărirea iluminării în zona meselor de lucru prin coborârea lămpilor, dar nu mai jos de 240 cm, deoarece lampadele suspendate în partea inferioară vor interfera cu apropierea lor, mai ales când o parte din lucrul la masă se efectuează în picioare.

7.9 Iluminarea artificială a zonei de lucru și a locurilor de muncă ale persoanelor cu dizabilități cu deficiențe de vedere trebuie elaborată cu atenție. Aceasta trebuie să prevadă a fi generală și locală. Iluminatul local trebuie să fie realizat de becuri incandescente. Dulapurile sau rafturile, care fac parte din echipamentul locului de muncă al persoanei cu dizabilități cu deficiențe de vedere trebuie să fie prevăzute cu corpuri de iluminat montate cu pornire automată la deschiderea ușilor dulapului.

Iluminatul local trebuie să fie stabil (eliminând licărirea), reglabil în luminozitate și spectru, în funcție de boala oculară. Nivelul de iluminare pe planul de lucru se stabilește în funcție de caracterul de lucru și de particularitățile de dizabilitate în conformitate cu Anexa B.

7.10 Locurile de muncă ale persoanelor cu dizabilități cu boli cardiovasculare amplasate în apropiere directă cu ferestrele trebuie protejate de supraîncălzire în timpul verii de către mijloacele de protecție solară. În același mod, amplasarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități cu boli oculare trebuie să fie protejate cu mijloace speciale de protecție solară împotriva orbirii.

Prezenta regulă nu se aplică asupra ferestrelor orientate spre partea de nord, precum și asupra ferestrelor orientate spre sfertul vestic al orizontului, atunci când persoanele cu dizabilități lucrează numai în prima jumătate a zilei.

Anexa A (recomandabilă)

Procedura de organizare a locurilor de muncă accesibile persoanelor cu dizabilități (la proiectarea întreprinderii de tip general sau a instituției)

A.1 După atestarea locurilor de muncă ale persoanelor cu dizabilități la întreprinderea de tip general trebuie să se efectueze un proiect de măsuri pentru asigurarea accesibilității acestora. Complexul acestor măsuri se elaborează în comun cu medicul de reabilitare, tehnologul și arhitectorul, care compilează proiectul întreprinderii în ansamblu și încăperile de producere, în care se planifică amplasarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități.

A.2 Pentru elaborarea complexului de măsuri privind asigurarea accesibilității locurilor de muncă trebuie să se realizeze lucrări pre-proiect, care să includă:

- determinarea preliminară a punctelor de amplasare ale locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități în schema tehnologică a procesului de producere;
- compararea condițiilor de muncă existente în zonele de lucru ale locurilor de muncă certificate și necesare pentru tipurile de dizabilități, pentru care sunt destinate prezentele locuri de muncă, ținând seama de: dimensiunile zonei de lucru, calitatea mediului aerian, prezența factorilor nefavorabili, precum și barierele de construcție și planificate în căile persoanei cu dizabilități la zona de lucru în limitele încăperii de producere;
- identificarea barierele de construcție și de planificare în căile persoanelor cu dizabilități de la locul de muncă până la spațiile sociale și casnice, care sunt vizitate zilnic sau periodic (grupuri sanitare, vestiare, încăperi de odihnă și de servire a mesei, punctul medical, etc.);
- compilarea preliminară a măsurilor privind asigurarea accesibilității tuturor locurilor de muncă certificate pentru lucrătorii cu dizabilități. Evaluarea economică a complexului ale măsurilor specificate, identificarea măsurilor obligatorii și recomandabile, precum și a locurilor de muncă certificate pentru persoanele cu dizabilități, măsuri privind asigurarea accesibilității, care nu sunt fezabile din punct de vedere economic;
- compilarea măsurilor privind asigurarea accesibilității locurilor de muncă.

A.3 Exemple de adaptare ale clădirilor de producere pentru a asigura accesibilitatea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități

Exemplul 1 Adaptarea clădirii secției de cofetărie cu o capacitate de 1000 t/an (conform tipului de proiect № 414-1-049.91).

Planurile secției și replanificarea elementelor acesteia privind adaptarea cu scopul de a asigura locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități sunt prezentate în figurile C.14 și C.15 din Anexa C, dar locurile de muncă potențialele pentru persoanele cu dizabilități - în tabelul A.1.

Propuneri privind adaptarea clădirii secției pentru lucru persoanelor cu dizabilități

Măsuri obligatorii:

1. La fiecare etaj, camera de baie pentru femei trebuie să fie dimensionată pentru a satisface necesitățile persoanelor cu dizabilități cu leziuni ale membrelor inferioare (majoritatea lucrătorilor sunt femei).

2. În vestiarul pentru femei de la primul etaj, una dintre cabinile de duș trebuie dimensionată pentru a răspunde nevoilor persoanelor cu dizabilități cu leziuni ale membrilor inferioare.
3. La etajul doi trebuie să fie amplasată o cameră de odihnă. Măsuri preferabile:
4. Instalarea unui ascensor de pasageri cu cabină, care permite accesul fotoliului rulant.
5. Instalarea unei rampe la intrare în clădire, pentru care platforma din fața intrării urmează să fie unită cu rampa (axele 3-4) și realizarea pe aceasta o rampă (vezi fragmentul planului la marcajul 0.000).

Replanificarea spațiilor se realizează datorită rezervelor suprafeței vestiarului și a încăperilor organizațiilor publice de la etajul al doilea.

Măsurile preferabile sunt calculate pentru posibilitatea angajării la etajul al doilea în laborator a unei persoane cu dizabilități, care utilizează fotoliul rulant pentru deplasare.

Numărul de state - 83 persoane.

Tabelul A.1 - Locuri de muncă potențiale pentru persoanele cu dizabilități ale secțiilor de brutărie și cofetărie

Profesii și specialități	Persoane cu dizabilități						Secții, departamente ale încăperii		Locația în raport cu nivelul solului
	Cauza bolilor interne	Cu deficiențe de vedere (în afară de nevăzătorii)	Cu deficiențe auditive (percepția limbii vorbite de la 1 m)	Cu boli ale sistemului nervos central	Persoane cu tulburări ale aparatului locomotor		Denumire	№ conform exploatarei figurii B.14	
					Ce nu utilizează dispozitive pentru deplasare	Cu amputarea gambei sau a labei piciorului			
Mașinist la mașina de divizat aluat		+			+	+	Secția de producere a biscuiților	7	Primul etaj cu marcajul de la pardoseală 1,2 m
Ambalator-stivuitor	+	+	+	+	+	+	De asemenea	7	De asemenea
Laborant	+		+	+	+	+	Laborator	15	Etajul doi
Magazioner	+				+	+	Depozit de stoc variabil de materii prime	6	Primul etaj cu marcajul de la pardoseală

							Depozit de materii	8	1,2 m De asemenea
							Depozit de producție finită	9	»
							Depozitul tării	10	»
Lăcătuș-reparator			+				Încăperea lăcătușului de serviciu	17	Al doilea etaj
Lăcătuș instalator tehnică sanitară			+				De asemenea	17	De asemenea

Exemplu 2 Adaptarea clădirii secției privind producerea seturilor de produse din lemn (tabelul A.2) pentru asigurarea accesibilității locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități (conform tipului de proiect 411-2.186.87) (Figura B.16).

Numărul de state - 51 persoane.

Tabelul A.2 - Locuri de muncă potențiale pentru persoanele cu dizabilități în secția produselor din lemn

Profesii și specialități	Persoane cu dizabilități				Secții, încăperi	№ conform exploataării figurii B.16
	Cauza bolilor interne	Cu deficiențe auditive (percepția limbii vorbite de la 1 m)	Persoane cu tulburări ale aparatului locomotor			
			Ce nu utilizează dispozitive pentru deplasare	Cu amputarea gambei sau a labei piciorului	Denumire	
Tâmplar	+	+	+	+	Sectorul de prelucrare cherestelei	1
Laborant	+	+	+	+	Laborator	3
Tocilar	+		+		Pilon	2
Lucrător de birou	+	+	+	+	Birou	7

Propuneri de adaptare a clădirii secției pentru munca persoanelor cu dizabilități

1. La atașarea unui tip de proiect se propune alinierea marcajelor pardoselei secției și a construcției administrativ-casnice.
2. La întreprinderea în vigoare treptele, care leagă secția cu construcția este rațional să conțină o rampă de inventar din lemn (în cazul angajării persoanei cu dizabilități într-un birou sau într-un laborator, care se deplasează cu fotoliul rulant).
3. Instalarea rampei la intrare în construcție la axa D.

4. În grupul sanitar pentru bărbați una dintre cabine trebuie să aibă dimensiuni de cel puțin 1,8×1,65 m (extinderea datorită suprafeței camerei de fumat).
5. În vestiarul pentru bărbați unul dintre dușuri trebuie să aibă dimensiuni de cel puțin 1,2×0,9 m (deschis) și nu mai puțin de 1,8×1,8 m (închis).

Anexa B (recomandabilă)

Cerințe față de condițiile și organizarea muncii la locurile de muncă ale persoanelor cu dizabilități cu diferite boli

B.1 Prevederi generale

În conformitate cu [7], pentru persoanele cu dizabilități sunt adecvate următoarele: clasa I - condiții de muncă optime, în care nu se menține numai sănătatea muncitorilor, dar se crează condițiile necesare pentru menținerea unui nivel ridicat de productivitate a muncii; clasa a II-a - condiții de lucru admisibile cu nivelul factorilor de mediu și a procesului de muncă, care nu depășesc normativele igienice stabilite pentru locurile de muncă, dar posibilele modificări ale organismului sunt restabilite în timpul perioadei de odihnă reglementată sau până la începutul următoarei zile lucrătoare.

B.2 Cerințe față de condițiile și organizarea muncii la locul de muncă al persoanelor cu dizabilități din cauza bolilor sistemului cardiovascular

B.2.1 Condițiile igienico-sanitare optime și admisibile ale mediului de producere - clasele I și II, inclusiv:

- temperatura aerului, viteza de mișcare și umiditatea aerului corespunzătoare clasei I;
- absența substanțelor nocive, alergenilor, cancerogenilor, metalelor, oxizilor metalici, aerosolilor, în principal acțiunea fibrogenică;
- absența radiației termice, a vibrațiilor locale, a radiațiilor electromagnetice, a radiațiilor ultraviolete;
- zgomotul de producere nu mai mare decât nivelul maxim admisibil (clasa a 2-a);
- iluminare conform normei (clasa a II-a).

B.2.2 Măsuri de protecție necesare:

creșterea ratei de schimb a aerului fără recircularea aerului;

absorbția zgomotului (capace de protecție pe utilaj, confecționarea garniturilor de construcție cu materiale captatoare de sunet, etc.).

B.2.3 Cerințe față de utilaj la locul de muncă:

- amplasarea dulapurilor, construirea rafturilor trebuie să excludă înclinările forțate ale corpului;
- rafturile trebuie să fie amplasate la nivelul umerilor și nu deasupra corpului uman;
- mese cu înălțime reglabilă și cu unghi de înclinare a suprafeței;
- scaune (fotolii) cu înălțimea reglabilă a scaunului și poziția reazemului.

B.3 Cerințe privind condițiile și organizarea muncii la locul de muncă al persoanelor cu dizabilități din cauza patologiei organului ocular

B.3.1 Conform aceluiași cerințe privind organizarea locurilor de muncă și reacțiile de același tip la impactul factorilor de mediu, bolile organului ocular sunt împărțite în 8 categorii principale (conform [6]).

Referitor la organizarea locurilor de muncă, statutul principalelor funcții vizuale ale persoanelor cu dizabilități (gradul de siguranță) sunt împărțite în următoarele grupuri:

1. Orbire: acutizarea vederii = $0 \div 0,04$ sau îngustarea concentrică a câmpului de vedere până la 10 grade și mai puțin față de punctul de fixare.
2. Vedere slabă cu nivel înalt: acutizarea vederii = $0,05 \div 0,1$ sau îngustarea concentrică a câmpului de vizibilitate până la $20 \div 10$ grade sau mai puțin de la punctul de fixare.
3. Vedere slabă cu nivel mediu: acutizarea vederii = $0,2$ și mai mult.

În dependență de gradul de siguranță a funcțiilor vizuale, se determină posibilitatea organizării procesului de lucru.

B.3.2 Pentru persoanele cu dizabilități cu un grad moderat de vizibilitate se recomandă tipurile de muncă legate de categoriile de muncă vizuală IV-VI, VIII, "c", "d", "f" și "g". Persoanele cu dizabilități cu vedere slabă cu nivel înalt pot efectua lucrări legate de categoriile lucrărilor vizuale VI, VIII, "d", "f", "g". Persoanele cu dizabilități cu orbire absolută/practică pot efectua operații de muncă fără control vizual, utilizând sisteme, care compensează defectul vizual (percepere, senzație tactil-musculară, auz).

B.3.3 Caracteristicile igienico-sanitare ale condițiilor de lucru la locurile de muncă ale persoanelor cu dizabilități, din cauza tulburărilor vizuale diferă în funcție de boala organului de vizibilitate conform [6], în care sunt prezentate clasele condițiilor de lucru pentru diferite clase de oftalmopatie.

B.3.4 Locul de muncă pentru persoanele cu dizabilități cu orbire completă și practică, precum și cu vedere slabă trebuie să fie echipat cu un sistem de orientări tiftotehnice (tactile, auditive, vizuale), care asigură orientarea acestor persoane cu dizabilități la locul de muncă [3]. Utilajul tehnologic al acestor locuri de muncă (de la un simplu instrument până la dispozitive tehnice complexe) trebuie să fie dotate cu dispozitive tiftotehnice, care să asigure posibilitatea efectuării lucrului fără control vizual și excluderea posibilității de a obține traumatism la producere.

B.3.5 Iluminarea la locurile de muncă pentru persoanele cu dizabilități cu patologie oculară trebuie să fie stabilită individual, luând în considerare forma nosologică a bolii, prin intermediul iluminării combinate. Iluminatul general în sistemul combinat trebuie să constituie cel puțin 20%. Nu sunt admise modificări drastice ale iluminării în timpul zilei de lucru (nu mai mult de 30%). Pe măsură ce are loc scăderea iluminării naturale, trebuie conectată automat una artificială prin conectarea treptată a anumitor grupuri de corpuri de iluminat.

B.3.6 Pentru a reduce distribuția neuniformă a strălucirii în câmpul vizual al muncitorilor cu dizabilități este necesar să se împiedice intrarea directă a razelor solare în încăperea prin intermediul perdelelor sau jaluzelelor, care nu trebuie să reducă semnificativ iluminarea. Luminile locale trebuie să fie echipate cu dispozitive pentru reglarea direcției și intensității fluxului de lumină.

B.3.7 Vopsirea suprafețelor încăperilor de lucru și a elementelor locului de muncă ale persoanelor cu deficiențe de vedere trebuie să fie realizată, astfel încât coeficientul de reflexie a energiei luminoase să fie apropiat de cel maxim. Cei mai mici coeficienți de reflexie a suprafețelor sunt prezentați în tabelul B.1.

Tabelul B.1

Denumirea suprafețelor	Cel mai mic coeficient de reflexie al materialului produsului, %
Plafone	70
Pereți (în sus)	60
Panouri de perete	35
Utilaj de lucru	25-40 (în dependență de coeficientul de reflexie al materialului produsului)

Pardosele	20-25
-----------	-------

B.3.8 La locurile de muncă ale persoanelor cu deficiențe de vedere, raportul dintre coeficienții de reflexie ai suprafețelor de lucru și a articolelor prelucrate trebuie să fie cel puțin 1:3, ceea ce se obține prin vopsirea suprafețelor de lucru (sau prin utilizarea seturilor de acoperiri detașabile) în culori potrivite cu contrastul față de materialul prelucrat:

pentru detalii de culori reci (oțel, aluminiu, etc.) - culori calde (de exemplu, cremoasă);

pentru detalii de culori calde (cupru, alamă, etc.) - culori reci (de exemplu, gri-albastru);

pentru detalii de culoare închisă - tonuri deschise.

Pentru persoanele cu dizabilități cu anomalii cromatice înnăscute și cu tulburări însoțite de o încălcarea sensibilității cromatice nu trebuie să se ofere tipuri de muncă, care necesită discriminarea culorilor.

B.3.9 Locurile de muncă individuale pentru nevăzători trebuie să fie dotate cu aparate radio. La amplasarea mai multor locuri de muncă pentru nevăzători într-o singură încăpere trebuie să fie dotată cu aparat radio încăperea.

B.4 Cerințe față de condițiile și organizarea lucrului la locul de muncă al persoanelor cu dizabilități din cauza bolilor aparatului locomotor

B.4.1 Condițiile igienico-sanitare optime ale încăperilor de producere - clasa I și admisibile - clasa a II-a (în conformitate cu îndrumarul [7], inclusiv:

temperatura, umiditatea, viteza de mișcare a aerului, radiația termică în zona de lucru se stabilesc în conformitate cu [6] (clasele I și II ale condițiilor de lucru);

zgomotul nu depășește nivelul maxim admisibil;

absența vibrațiilor generale și locale, infrasunetului, câmpului magnetic permanent, electricității statice, câmpului electric de frecvență industrială (50 Hz), diapazonului electromagnetic, radiației laser, substanțelor nocive: agenți cancerogeni, alergeni, metale, oxizi metalici; microorganisme, preparate, care conțin celule vii și spori de microorganisme.

B.4.2 Echipamentele organizatorice și tehnice, în conformitate cu dimensiunile sale, trebuie să corespundă datelor antropometrice, să confere stabilitate, să asigure confortul și siguranța utilizării: - mese de lucru, bănci cu înălțimea în limitele 630 - 1020 mm. Rafturile pe suporturi pentru amplasarea echipamentului de masă, pentru efectuarea măsurărilor, înregistrărilor; dulapurile de instrumente (sau cutii încorporate) poziționate la înălțimea de 800 - 1600 mm de la pardoseală pentru depozitarea la locul de muncă a documentației, instrumentelor de fixare auxiliare și de tăiere, și a altor mijloace.

B.4.3 Masa de lucru trebuie să asigure posibilitatea de a schimba înălțimea și panta suprafeței de lucru, culoarea și textura suprafeței, fixarea cu cleme pentru lămpile de iluminat local și pentru echipamentele tehnologice de mici dimensiuni, mâni curente pentru ridicare lejeră de la locurile lor, trepte, cotiere. Masa trebuie să aibă sertare pentru păstrarea instrumentului. Dimensiunile mesei trebuie să corespundă cerințelor ergonomice de lucru a persoanei cu dizabilități în fotoliu rulant și cerințelor funcționale pentru efectuarea operațiilor de lucru în zona de accesibilitate.

B.4.4 Scaunul de lucru trebuie să asigure posibilitatea rotirii și schimbarea înălțimii și înclinării scaunului, unghiul de înclinare a înălțimii reazemului, fixarea treptelor pentru picioare, cotiere, reazeme sub gât, greutate pentru instrumente, perne de compensare, facilitând ridicarea.

B.4.5 Suportul pentru materiile prime și produsele finite trebuie să fie mobil cu posibilitatea schimbării înălțimii și a unghiului de înclinare a suprafeței de fixare a tarei.

B.5 Cerințe față de condițiile de lucru și organizarea lucrului la locul de muncă a persoanelor cu dizabilități din cauza bolilor sistemului nervos

B.5.1 Condițiile igienico-sanitare optime și admisibile ale încăperilor de producere - clasa I și clasa a II-a (în conformitate cu îndrumarul [7], inclusiv:

temperatura, umiditatea, viteza de mișcare a aerului, radiația termică în zona de lucru se stabilesc în conformitate cu normele sanitare (clasele I și II ale condițiilor de lucru);

zgomotul nu depășește nivelul maxim admisibil;

absența vibrațiilor generale și locale, infrasunetului, câmpului magnetic permanent, electricității statice, câmpului electric de frecvență industrială (50 Hz), diapazonului electromagnetic, radiației laser, substanțelor nocive: agenți cancerogeni, alergeni, metale, oxizi metalici; microorganisme, preparate, care conțin celule vii și spori de microorganisme.

B.5.2 Cerințe de arhitectură și planificare față de clădiri și încăperi:

Amplasarea locurilor de muncă în încăperi mici, ateliere, sectoare;

Asigurarea posibilității observației vizuale și control asupra persoanelor cu dizabilități;

Îngrădirea mecanismelor mobile, a tronsoanelor scărilor și a altor zone periculoase. Vitrea ferestrelor cu sticle rezistente.

B.5.3 Cerințe față de locul de muncă:

Mese de lucru, bănci cu înălțimea în limitele 630 - 1020 mm;

Fotoliu de lucru sau scaun, ce se mișcă ușor în zona de lucru;

Dulapurile de instrumente poziționate la înălțimea de 800 - 1600 mm de la pardoseală pentru depozitarea la locul de muncă a documentației, instrumentelor de fixare auxiliare și de tăiere, a părților de rezervă, mijloacelor de îngrijire a locului de muncă;

Rafturi-suporturi pentru amplasarea echipamentelor, dispozitivelor, pieselor cu astfel de dimensiuni încât obiectele plasate pe ele să nu depășească marginile rafturilor. Rafturile pentru plasarea obiectelor mici și a detaliilor trebuie să aibă borticuri.

B.6 Cerințe privind condițiile și organizarea lucrului la locul de muncă a persoanelor cu dizabilități ca urmare a bolilor psihice

B.6.1 Pacienții cu principala patologie psihiatrică, recunoscuți ca invalizi ai grupului II (92% din contingentul total cu boli psihice), în 50% din cazuri este disponibilă participarea la diferite activități de lucru în condiții special create în întreprinderi specializate, sectoare speciale, la domiciliu, precum și la întreprinderi obișnuite, instituții, unde condițiile de muncă sunt egale cu cele create special.

B.6.2 Condițiile igienico-sanitare optime și admisibile ale mediului de producere (clasa I și clasa a II-a, în cazuri particulare 3.1 în conformitate cu îndrumarul [6], inclusiv:

temperatura aerului în sezonul rece al anului cu lucrări ușoare – 21 ÷ 24 °C; la o severitate medie a lucrului – 17 ÷ 20 °C; în sezonul cald al anului cu lucrări ușoare – 22 ÷ 25 °C; la o severitate medie a lucrului – 21 ÷ 23 °C.

umiditatea aerului în perioada rece și caldă a anului $40 \div 60\%$;

viteza mișcării aerului (m/s): pentru lucrări ușoare $0,1 \div 0,2$; pentru lucrări cu severitatea medie $0,1 \div 0,2$ în perioada rece a anului și în perioada caldă a anului - nu mai mult de $0,3$;

lipsa substanțelor nocive: alergenilor, agenților cancerogeni, aerosolilor, metalelor, oxizilor de metale;

radiație electromagnetică - nu mai mult de valoarea maximă admisibilă, zgomot - nu mai mult de valoarea maximă admisibilă (până la 81 dBA, clasa I);

absența vibrațiilor locale și generale;

absența microorganismelor, a produselor și preparatelor, care conțin celule vii și spori de microorganisme, preparate proteice.

B.6.3 Încăperile, atelierele sau sectoarele, trebuie să fie de dimensiuni mici (ceea ce reduce posibilitatea contactului cu cei din jur).

B.6.4 Asigurarea posibilității de observare vizuală și control asupra lucrătorilor cu dizabilități; asigurarea cu dispozitive de semnalizare de urgență pentru locurile de muncă;

B.6.5 Îngrădirea mecanismelor mobile, a tronsoanelor scărilor și a altor zone periculoase; vitrarea ferestrelor cu sticle rezistente.

B.6.6 Încăperile serviciului medical trebuie să fie în apropierea locului de muncă al persoanelor bolnave psihic pentru a monitoriza comportamentul în timpul activității de muncă și pentru a efectua o terapie adecvată, o corectare a comportamentului, care să conducă la siguranța însăși a persoanelor cu dizabilități și a mediului acestora. În acest sens, este rational să se amplaseze încăperile pentru activități de lucru ale persoanelor cu dizabilități în apropierea sau pe baza instituțiilor medicale specializate (dispensare psihologice, spitale de psihiatrie, școli internat psiho-neurologice).

Crearea cabinetelor medicale la întreprinderile specializate, în statele căreia trebuie să existe un medic-psihiatru și un personal medical mediu, precum și mijloace pentru efectuarea măsurilor terapeutice specializate de bază.

B.6.7 Cerințele față de locul de muncă sunt următoarele:

Utilajul (mașini, echipamente tehnice) – sigure și confortabile în utilizare (construcții stabile, instalație și fixare rezistentă, mod simplu de utilizare, fără sisteme complicate de pornire și oprire, cu oprire automată în caz de defecțiuni, dispunere și locație, care nu crează bariere la apropiere; utilizare, mișcare, distanțe extinse între mese, mobilier, mașini-unelte și, în același timp, nu împiedică atingerea, excluderea proeminențelor ascuțite, colțurilor, suprafețelor, ce pot răni, elementelor de prindere proeminente).

Designul estetic și culoarea aprinsă a utilajului și a mobilierului pentru activitatea sferei emoționale-voluntare, starea emoțională pozitivă, concentrarea și fixarea atenției.

Construcția transformabilă a scaunului de lucru și a fotoliului;

Dispozitive convenabile pentru instrumente, îmbrăcăminte, produse finite, semifabricate, etc.;

Instrumente de lucru simplificate în utilizare;

Îmbrăcăminte de lucru confortabilă de culori aprinse și vizibile.

B.7 Cerințe privind condițiile și organizarea lucrului la locul de muncă a persoanelor cu dizabilități din cauza tuberculozei pulmonare

B.7.1 Condițiile igienico-sanitare optime și admisibile ale mediului de producere (clasa I și clasa a II-a) în conformitate cu îndrumarul [7], inclusiv:

- lipsa substanțelor cu efect iritant asupra tractului respirator; alergeni; cancerogeni; metale, oxizi de metale; aerosoli cu acțiune fibrogenică de bază; preparate proteice; radiații ultraviolete;
- absența factorilor microclimatici nefavorabili, asociați temperaturii ridicate sau joase a aerului și diferențele semnificative ale acesteia la locul de muncă, umiditatea ridicată și curenții (temperatura aerului, viteza de mișcare și umiditatea trebuie să corespundă clasei I).
- creșterea ratei de schimb a aerului, dar recircularea aerului nu este permisă.

B.7.2 Cerințele de arhitectură și de planificare față de clădirile și încăperile în conformitate cu 6.2.5 și 6.2.8:

- suprafața și volumul încăperilor de producere pentru un lucrător trebuie majorate cu 10%;
- poziționarea reciprocă a încăperilor trebuie să contribuie la asigurarea faptului că mișcările cauzate de procesul tehnologic nu depășesc 4 km în timpul turei (schimbului);
- pardoselile încăperilor de producere din zona de lucru a persoanelor cu dizabilități cu tuberculoză trebuie să fie calde;
- pentru persoanele cu dizabilități cu tuberculoză și pentru persoanele sănătoase trebuie să fie prevăzute ospătării separate (bufeturi) și toalete;
- la întreprinderi trebuie să fie prevăzute încăperi pentru sterilizarea și dezinfectarea produselor finite, deșeurilor, îmbrăcămintei de lucru, produselor, etc. Pentru bufete și ospătării trebuie să fie prevăzută o cameră pentru dezinfectarea veselei și a remanențelor de alimente, dotate cu o mașină de spălat vase;
- încăperile de producere și cele speciale trebuie să fie dotate cu lămpi bactericide.

B.7.3 Cerințele față de locul de muncă - în conformitate cu capitolul 7 al prezentului Cod Practic și [6].

Anexa C
(informativă)

Scheme de planificare

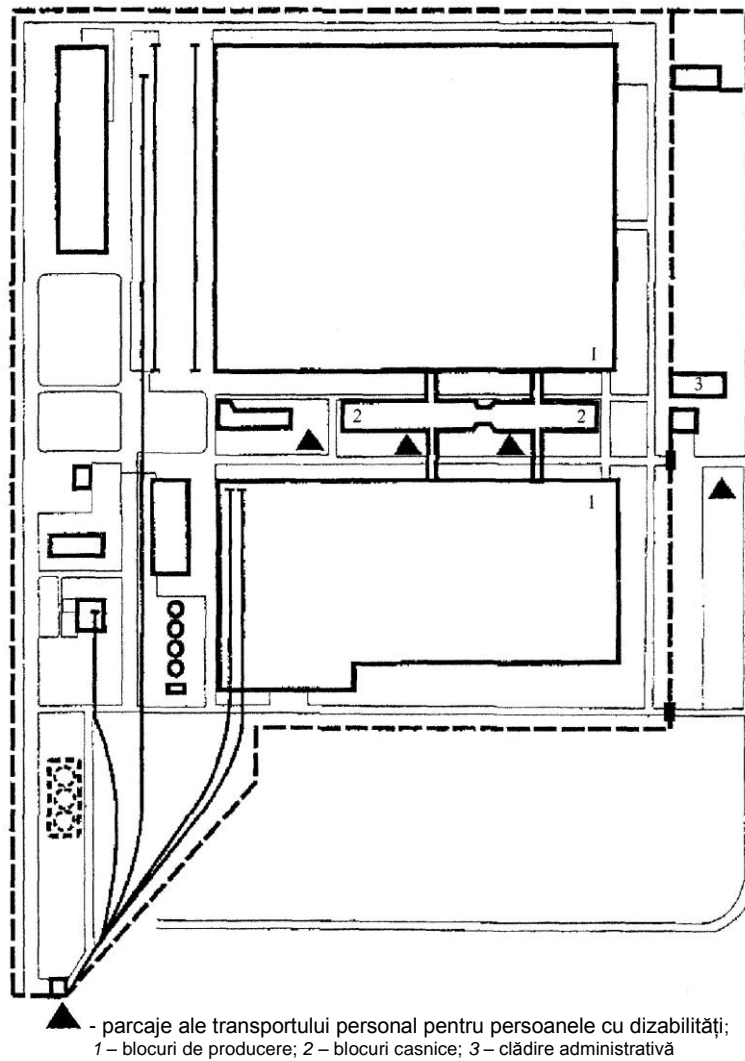
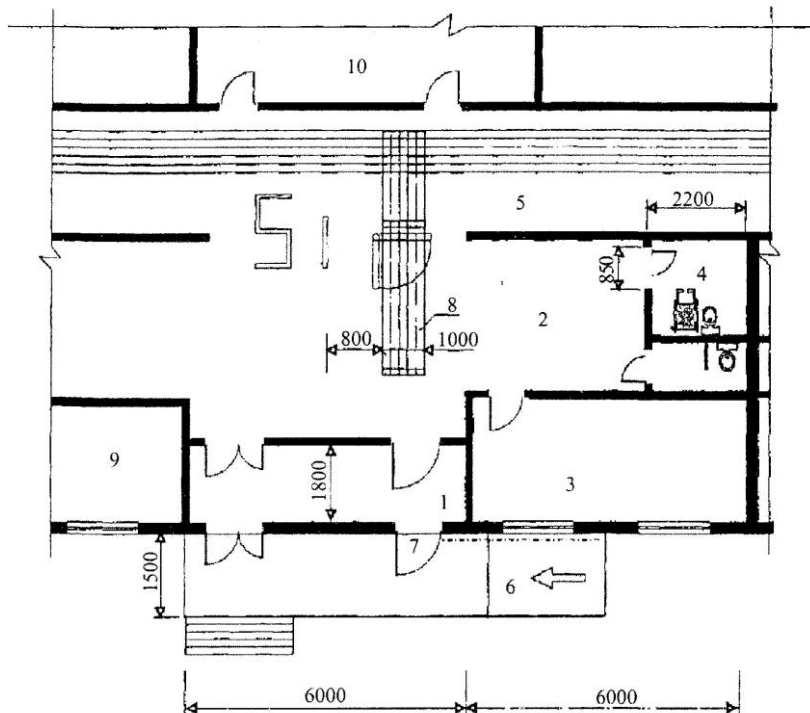
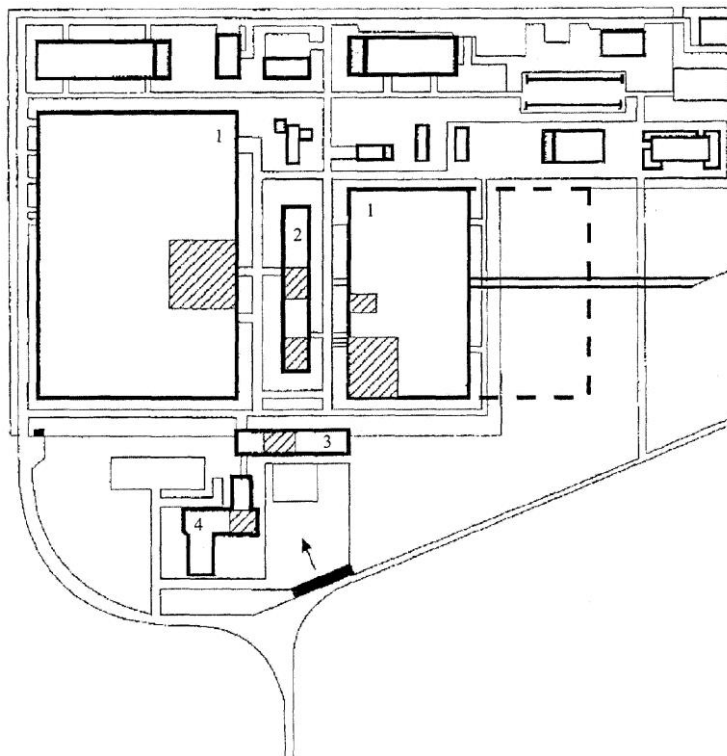

Figura C.1 - Amplasarea dispersată a transportului personal pentru persoanele cu dizabilități

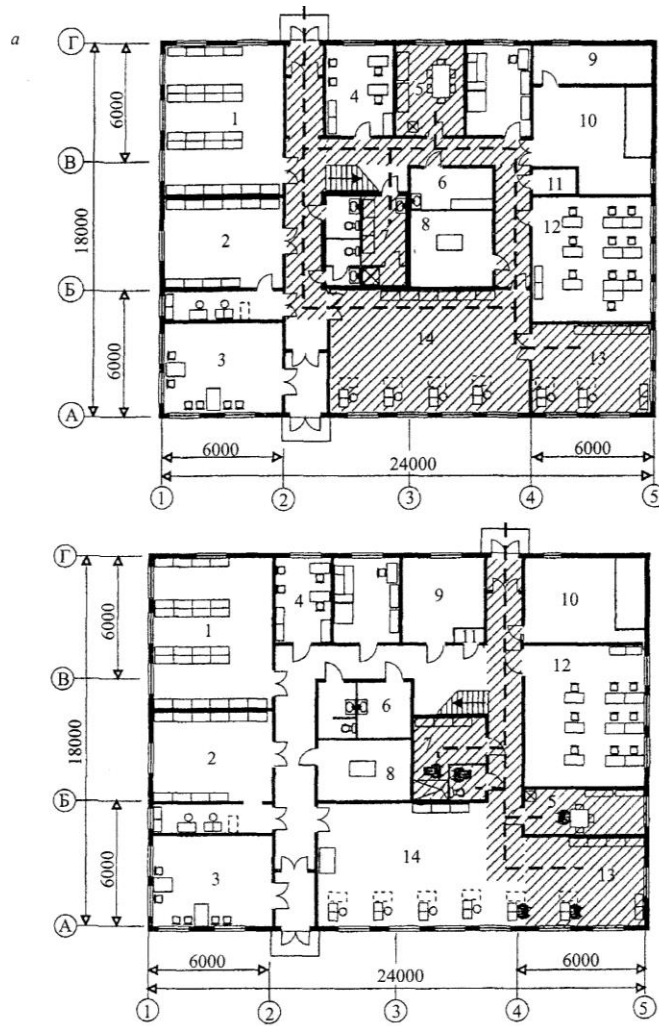
1 - tambur; 2 - vestibul; 3 - cameră de păstrare; 4 - grup sanitar; 5 - coridor; 6 - plan înclinat; 7 - gol de ușă cu dispozitiv pentru deschidere lejeră; 8 - acoperire specială a pardoselei; 9 - biroul de recepție; 10 - încăperea pazei

Figura C.2 - Punct de recepție-control încorporat

- încăperi și secții, zilnic vizitabile de către persoanele cu dizabilități;
1 - blocuri de producere; 2 - bloc casnic; 3 - clădire administrativă; 4 - birou de proiectare

Figura C.3 - Concentrarea locurilor de muncă ale persoanelor cu dizabilități în apropierea intrării în fabrică

a – analog; b - replanificare

- încăperea de ședere zilnică a persoanelor cu dizabilități (a - 156 m²; b - 68 m²);

----- - lungimea totală de deplasare a persoanelor cu dizabilități (a - 42 m; b - 20 m).

1 – depozit de piese; 2 – depozit de produse finite; 3 - salon; 4 - birou; 5 – cameră pentru servirea mesei; 6 – vestiar pentru femei; 7 – vestiar pentru bărbați; 8 – sector de curățare; 9 – punct termic; 10 – camera de ventilație; 11 – cameră sub vid; 12 - cameră de maștri liniari; 13 - sector de reparații pentru echipamente radio; 14 – sectorul de reparații ale televizoarelor

Figura C.4 - Atelier de reparare a echipamentelor radio de uz casnic

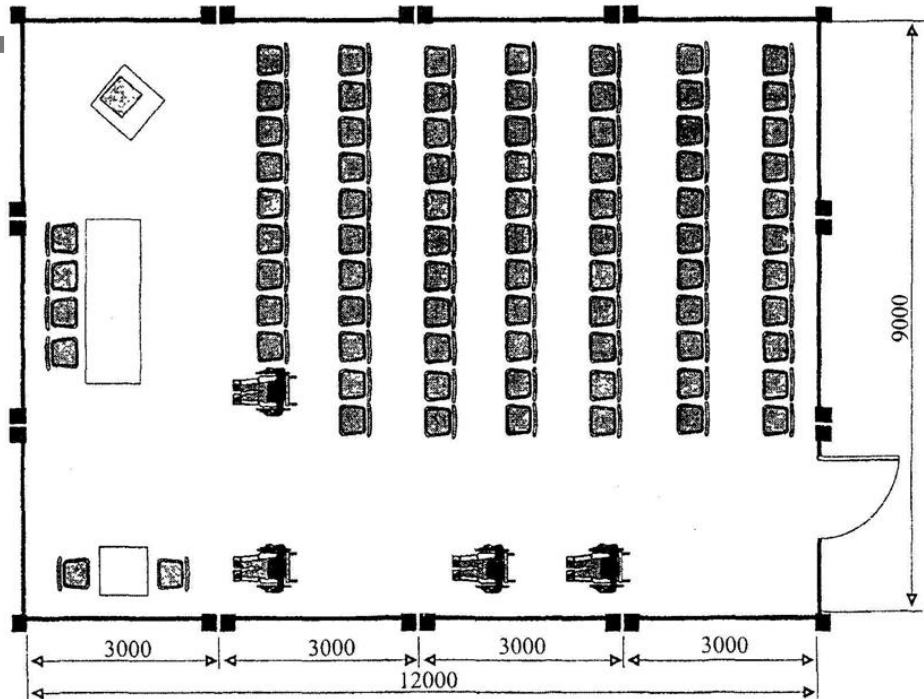
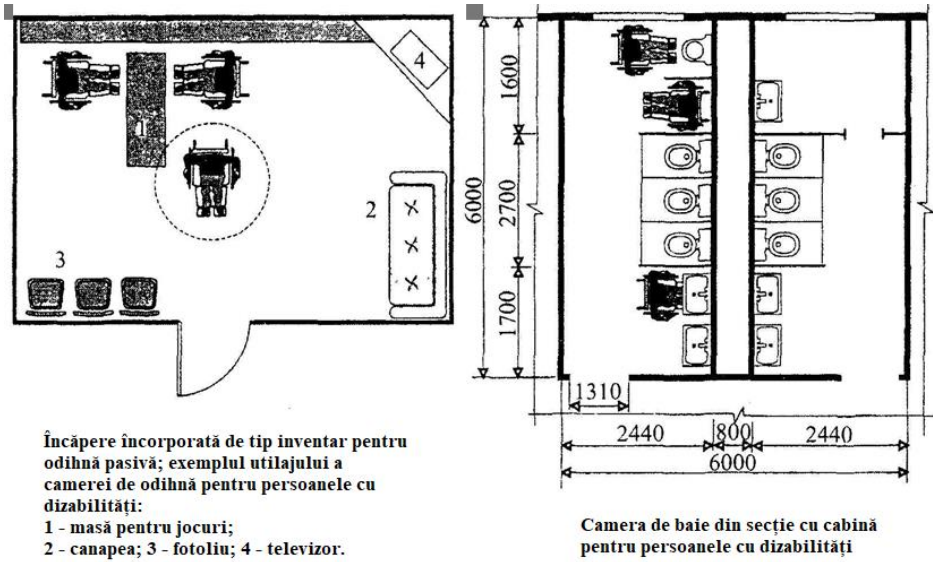
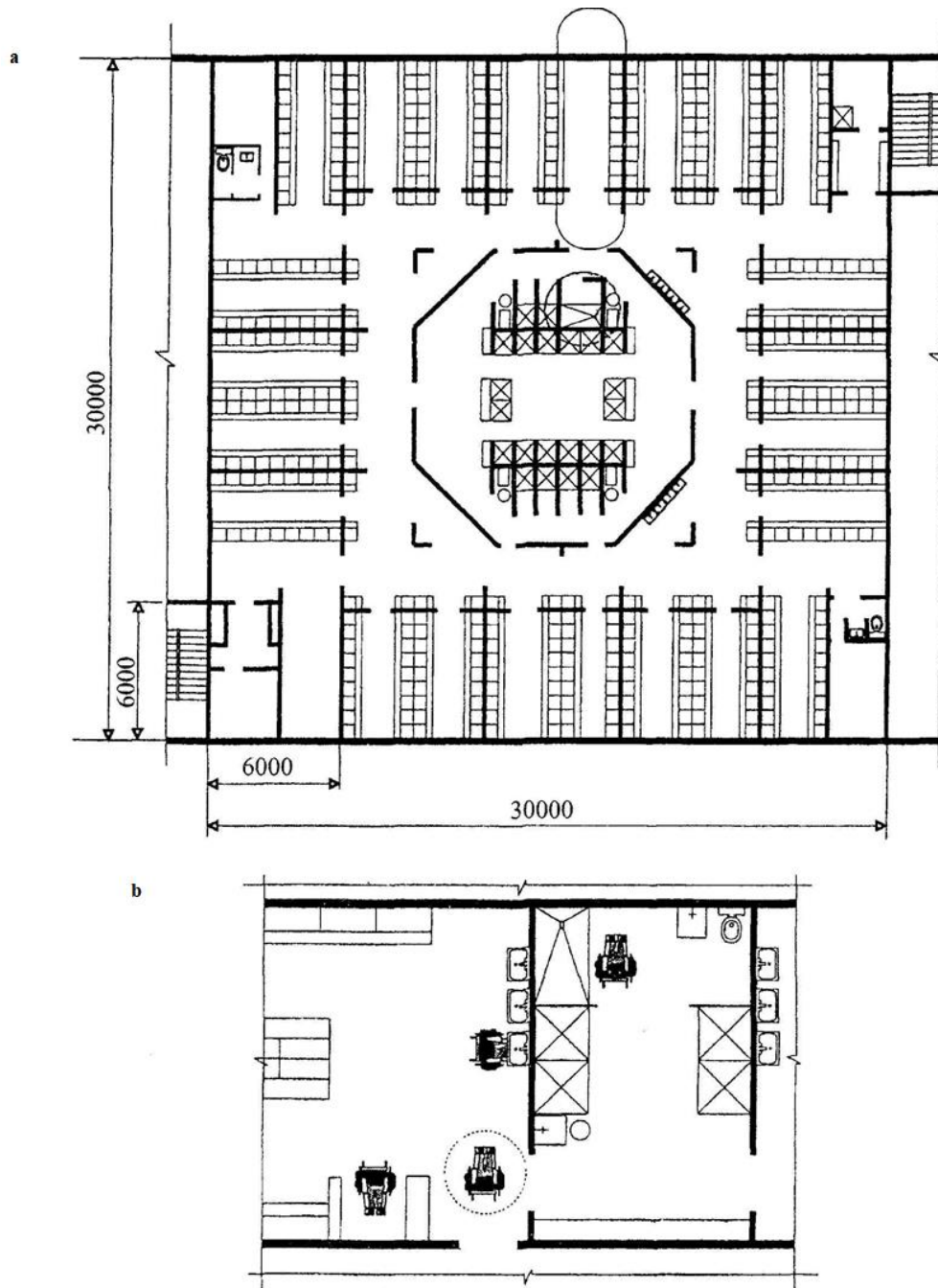
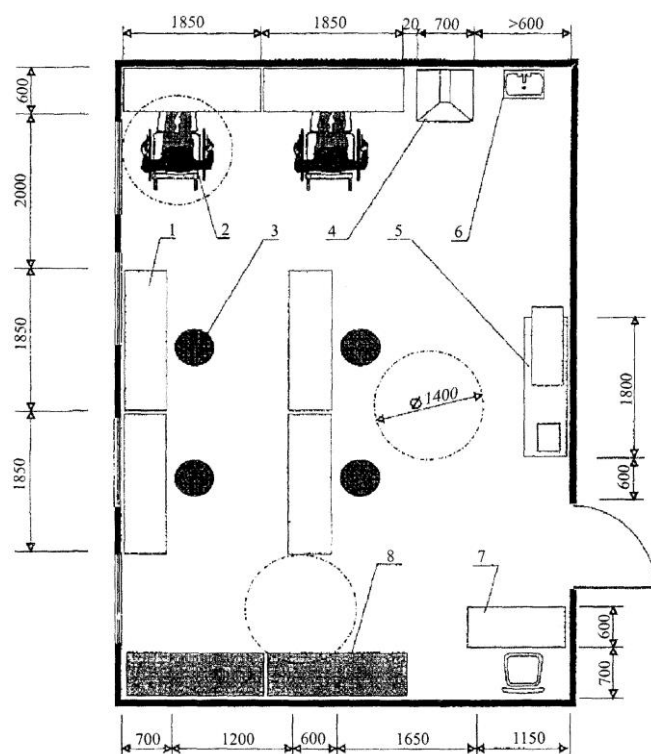

Figura C.5 – Încăperi de deservire socială

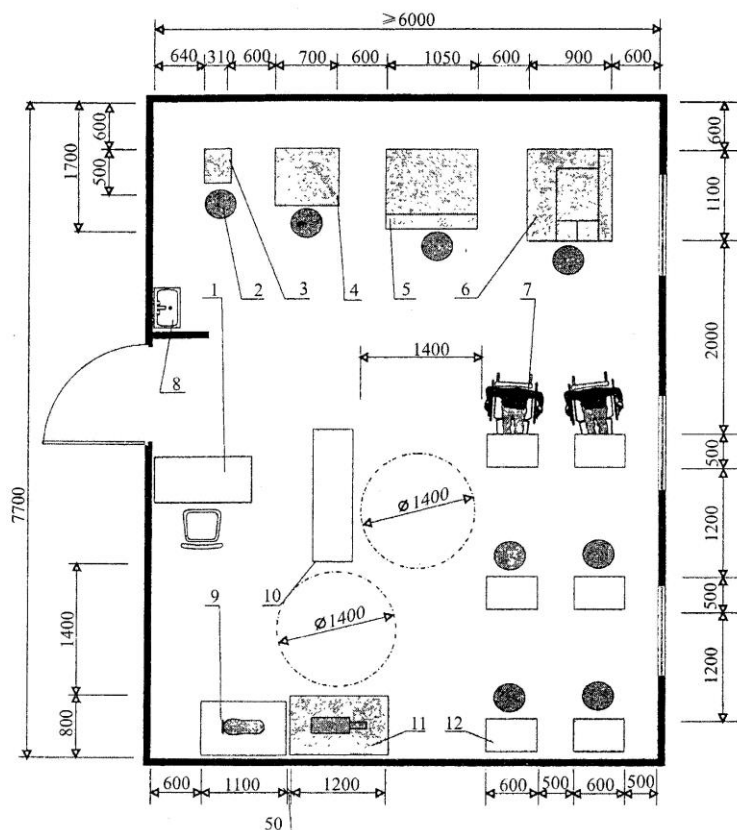
Amplasarea vestiarului (a) și a dușului (b) pentru persoanele cu dizabilități în blocul comun de vestiare. Cabina individual a persoanei cu dizabilități în dușul comun

Figura C.6 – Vestiare și dușuri

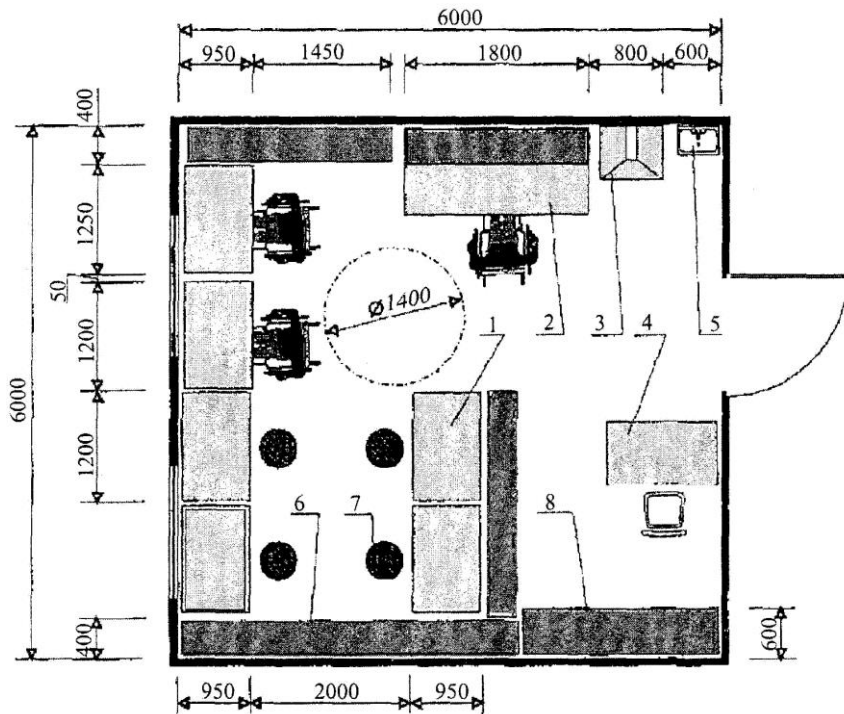
1 – bancă de tâmplărie; 2 – locul de muncă a persoanei cu dizabilități; 3 – taburet cu scaun reglabil; 4 – masă cu hotă; 5 – bancă de lucru cu mașină de prelucrare a lemnului și ferăstrău circular; 6 - chiuvetă; 7 – masa șefului de schimb; 8 – raft de producere

Figura C.7 – Exemplu de planificare a încăperii. Atelier de tâmplărie

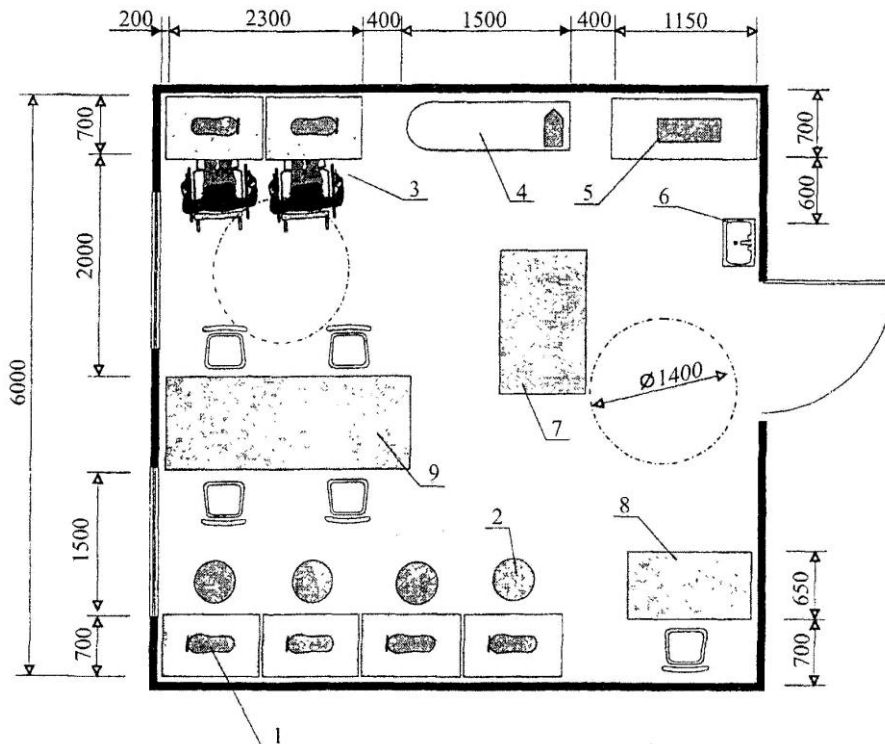
1 – masa șefului de schimb; 2 - taburet cu scaun reglabil; 3 – mașină pentru înclieirea tocurilor; 4 – pres pentru înclieirea tălpii; 5 – mașină pentru operații de șlefuire; 6 – mașina pentru coaserea tălpii; 7 – locul de muncă a persoanei cu dizabilități; 8 - chiuvetă; 9 – mașină de cusut; 10 - mașină de lustruit cu role; 11 - bancă; 12 – masa cizmarului

Figura C.8 - Exemplu de planificare a încăperii. Atelier de reparații a încălțămintei

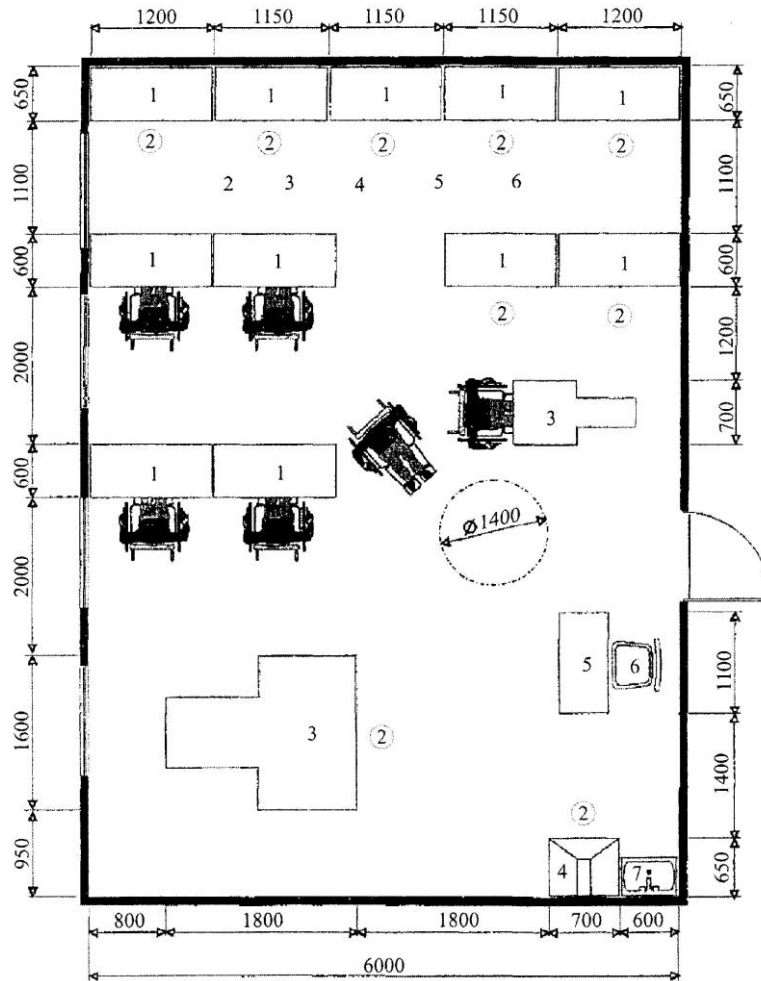
1 – masă de montare; 2 – panou experimental; 3 – masă cu hotă; 4 – masă de recepție; 5 - chiuvetă; 6 – raft pentru materiale; 7 – taburet cu scaun reglabil; 8 – raft de recepție

Figura C.9 - Exemplu de planificare a încăperii. Atelier de lucru privind repararea echipamentelor și aparatelor de uz casnic

1 – mașină de cusut; 2 – taburet cu scaun reglabil; 3 – locul de muncă a persoanei cu dizabilități; 4 – masă de călcat; 5 – pres de călcat; 6 - lavoar; 7 – masă de croit; 8 – masa șefului de schimb; 9 - masă de asamblare

Figura C.10 – Exemplu de planificare a încăperii. Atelier de cusut

1 – masă de lucru; 2 – taburet cu scaun reglabil; 3 - mașină de cusut cu sârmă; 4 – aparat de încăleiat; 5 – masa șefului de schimb; 6 - scaun; 7 – chiuvetă

Figura C.11 – Exemplu de planificare a încăperii. Sectorul de ambalare adaptat pentru munca persoanelor cu dizabilități din secția de ambalare al fabricii

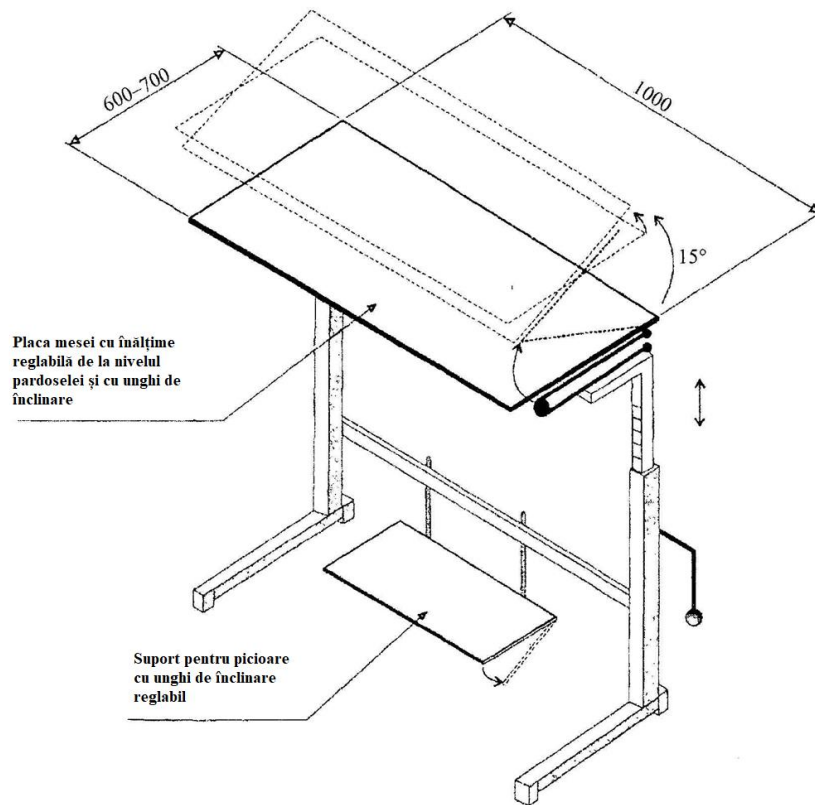
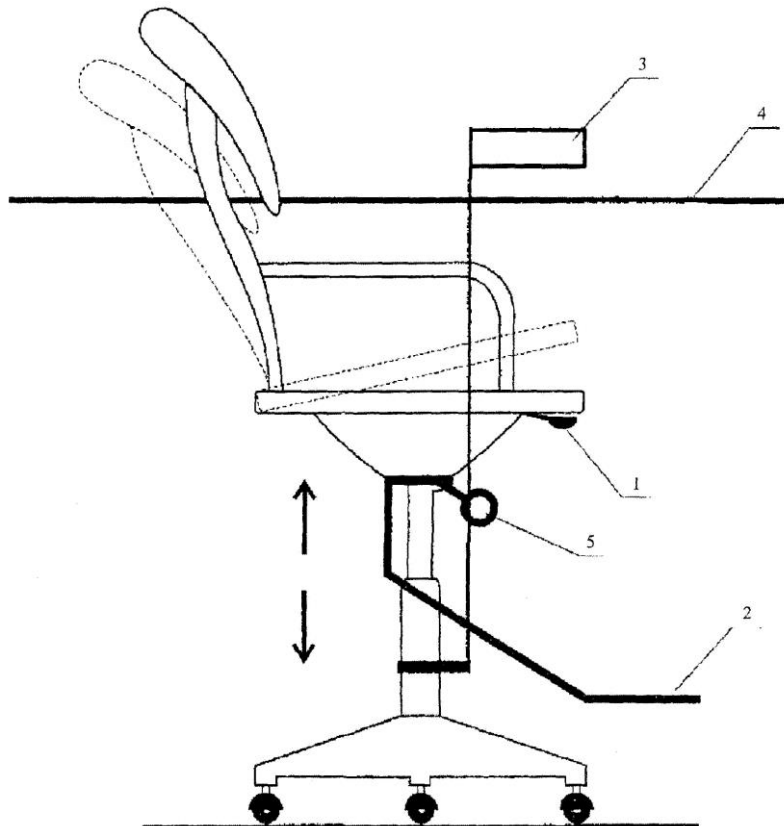
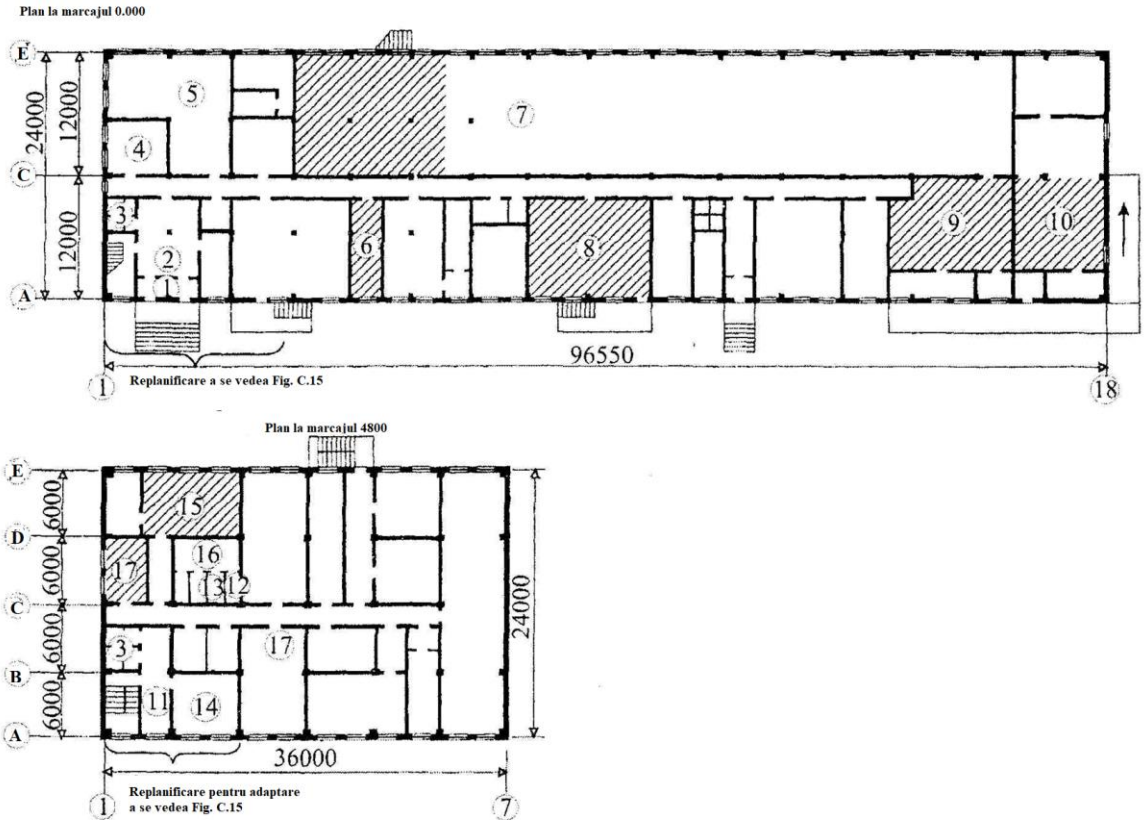

Figura C.12 – Scaun de lucru transformabil pentru persoana cu dizabilități

1 - reglare manuală a înălțimii și a unghiului de înclinare al scaunului; 2 – suport pentru picioare; 3 – dispozitiv pentru instrumentele de lucru; 4 – nivelul mesei de lucru; 5 – agrgat de ridicare

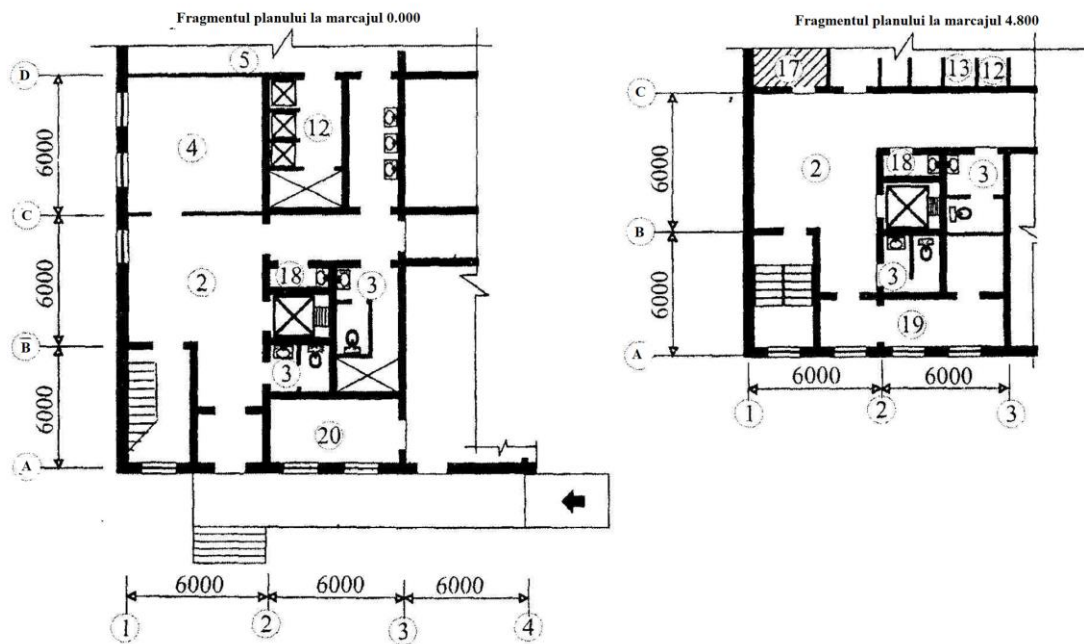
Figura C.13 – Fotoliu transformabil pentru persoana cu dizabilități

1 - tambur; 2 - vestibul; 3 - grupuri sanitare; 4 - camera de servire a mesei; 5 - vestiar de femei pentru îmbrăcămintea de lucru și de afară; 6 - depozit pentru schimbul de rezervă a materiei; 7 - secția de producere a biscuiților; 8 - depozitul de materii; 9 - depozitul de produse finite; 10 - depozitul tarii; 11 - coridor; 12 - duș; 13 - încăperea înainte de duș; 14 - încăperea organizațiilor publice; 15 - laborator; 16 - vestiar pentru bărbați; 17 - încăperea lăcătușului de serviciu

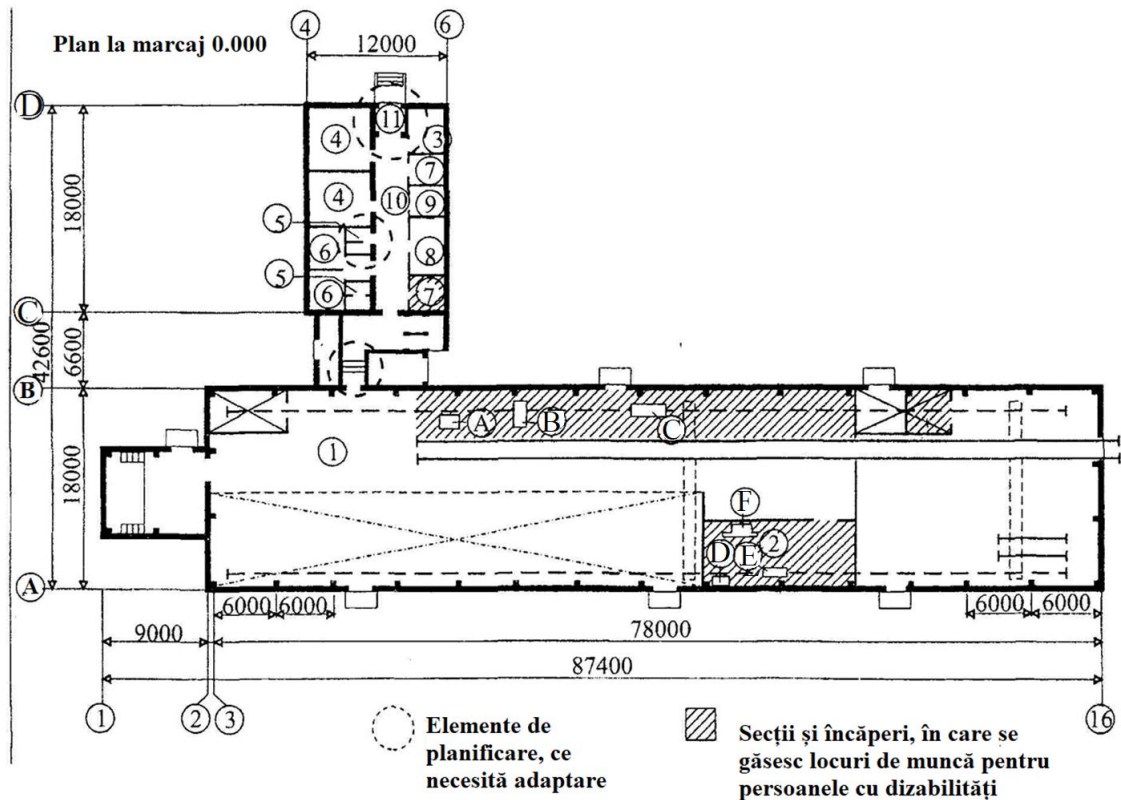
▨ - secții și încăperi, în care se găsesc locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități

Figura C.14 – Adaptarea secției produselor de panificație pentru asigurarea angajării persoanelor cu dizabilități

2 - vestibul; 3 - grupuri sanitare; 4 - camera de servire a mesei; 5 - vestiar de femei pentru îmbrăcămintea de lucru și de afară; 12 - duș; 13 - încăperea înainte de duș; 17 - încăperea lăcătușului de serviciu; 18 - depozit pentru inventar de curățare; 19 - camera de odihnă; 20 - încăperea pazei

Figura C.15 - Adaptarea secției produselor de cofetărie pentru asigurarea angajării persoanelor cu dizabilități

1 – sector pentru pregătirea și prelucrarea cherestelei; 2 - pilon; 3 - laborator; 4 – vestiare și dușuri; 5 – grupuri sanitare; 6 – camere pentru fumat; 7 – încăperi de birouri; 8 – cameră pentru servirea mesei; 9 – camera organizațiilor publice; 10 – coridor cu vestibul și trecere; 11 – tambur
Utilajul locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități: A – mașină combinată; B – mașină de tăiat circular; C – raboteză în patru laturi; D – mașină de ascuțit universală ТЧПА-5; E – mașină de ascuțit universală ТЧПА-6; F - mașină de rectificat semi-automată

Figura C.16 - Adaptarea secției pentru producerea seturilor de piese din lemn pentru asigurarea angajării persoanelor cu dizabilități

Bibliografie

- [1] Рекомендации По проектированию окружающей среды, зданий и сооружений с учетом потребностей инвалидов и других маломобильных групп населения. Выпуск 20 «Промышленные предприятия, здания и сооружения для труда инвалидов различных категорий». - М.: ГУП ЦПП, 1994.
- [2] СП 1.13130.2009 Системы противопожарной защиты. Эвакуационные пути и выходы
- [3] МДС 35-11.2004 Создание среды трудовой деятельности маломобильных групп населения на промышленных предприятиях. - М: ФГУП ЦПП, 2004.
- [4] ГОСТ Р 12.4.026-2001 СБСТ. Цвета сигнальные, знаки безопасности и разметка сигнальная. Назначение и правила применения. Общие технические требования и характеристики. Методы испытаний.
- [5] СП 148.13330.2012 Помещения в учреждениях социального и медицинского обслуживания. Правила проектирования
- [6] Р 2.2.2006-05 Гигиенические требования к условиям труда инвалидов
- [7] Р 2.2.2006-05 Гигиена труда. Руководство по гигиенической оценке факторов рабочей среды и трудового процесса. Критерии и классификация условий труда
- [8] СанПиН 2.2.4.548-96 Гигиенические требования к микроклимату производственных помещений
- [9] ГН 2.2.5.1313-03 Предельно допустимые концентрации (ПДК) вредных веществ в воздухе рабочей зоны.
- [10] СП 1.13130.2009 Системы противопожарной защиты. Эвакуационные пути и выходы.

Traducerea prezentului document normativ în limba rusă

Начало перевода

Введение

Настоящий свод правил является приспособленным к национальным условиям Республики Молдова, путем переиздания нормативного документа Российской Федерации Свод правил СП 138.13330.2012 „Общественные здания и сооружения, доступные маломобильным группам населения. Правила проектирования” и применяется в проектировании общественных зданий и сооружений, которые выполняют функции по социальному обслуживанию и являются доступными для маломобильных групп населения.

Свод правил в строительстве CP C.01.12-2017 „Clădiri și încăperi cu locuri de muncă pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare” отражает нормативную основу для эффективного отслеживания и регулирования системы равенства возможностей в производственной сфере (промышленные предприятия) для лиц с ограниченными возможностями, а также установления принципов реализации специфических мер в этой области в условиях доступности, расположенности, надежности, непрерывности, прозрачности с соблюдением норм качества и безопасности для маломобильных групп населения.

Свод правил CP C.01.12-2017 детализирует требования NCM C.01.06-2014 „Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități” и должен применяться совместно с другими нормативными документам из этой области.

Базовым принципом документа является полное и успешное участие, с социальным включением лиц с ограниченными возможностями и равенством шансов и приспособляемости к среде обитания, со свободным доступом в здания и сооружения.

Требования настоящего документа должны учитываться при проектировании новых зданий и сооружений, реконструируемых, капитально ремонтируемых и приспособляемых. Они относятся к функциональным и благоустраиваемым элементам зданий и сооружений, их участкам или отдельным помещениям, доступным для ММГН: входы, сообщения, пути эвакуации, помещения (зоны) жилые, пространства для обслуживания и работы, а также системы сообщения.

Свод правил в строительстве CP C.01.12-2017 содержит нормы и правила обязательные и рекомендательные.

1 Область применения

- 1.1 Настоящий Свод правил распространяется на проектирование предприятий различных отраслей промышленности, где имеются профессии и специальности, по медицинским показателям пригодные для инвалидов; а также на проектирование зданий и помещений:
- проектных научно-исследовательских институтов;
 - административно-управленческих, различных организаций, и других общественных объединений, где могут быть организованы отдельные рабочие места для инвалидов (далее - рабочее место инвалида).
- 1.2 Настоящий Свод правил не распространяется на проектирование предприятий, производственных и общественных зданий и сооружений, части зданий, сооружений, в которых по заданию на проектирование не предусмотрены места труда или доступ инвалидов, а также на организацию рабочих мест в квартирах для инвалидов-надомников.

2 Нормативные ссылки

В настоящем своде правил приведены ссылки на следующие документы:

NCM A.07.02-2012	Procedura de elaborare, avizare, aprobare și conținutul-cadru al documentației de proiect pentru construcții. Cerințe și prevederi principale.
NCM C.01.06-2014	Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități
NCM C.01.07-2017	Clădiri social – administrative ale întreprinderilor industriale
NCM C.02.02-2015	Clădiri și construcții industriale
NCM E.03.02-2014	Protecția împotriva incendiilor a clădirilor și instalațiilor
CP C.01.02:2017	„Clădiri și construcții. Prevederi generale de proiectare cu asigurarea accesibilității pentru persoane cu dizabilități”.
CP C.01.11:2017	Clădiri și construcții publice, accesibile pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare”.
GOST 14202-69	Трубопроводы промышленных предприятий. Опознавательная окраска, предупреждающие знаки и маркировочные щитки

ПРИМЕЧАНИЕ - При пользовании настоящим сводом правил целесообразно проверить действие нормативных документов. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим сводом правил следует руководствоваться замененным (измененным) документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 Понятия и определения

В настоящем своде правил используются термины и определения, принятые в НСМ С.01.06 и СР С.01.02.

4 Общие положения

4.1 Все проектируемые объекты (за исключением вредных и опасных производств, режимных объектов и объектов, на которых к работникам предъявляются особые требования по состоянию здоровья) должны быть полностью доступны для маломобильных групп населения (далее - МГН) независимо от наличия рабочих мест для инвалидов.

Принцип создания рабочих мест зависит от особенностей технологических процессов и организации производства (структуры учреждения), а также от контингента инвалидов, трудоустройство которых планируется осуществить на данном объекте. Во-первых, необходимо организовать их размещение в объемно-планировочной структуре предприятия, учреждения, здания, помещения, во-вторых, - создать доступность рабочих мест для инвалидов, в-третьих, - безопасность и комфортность этих рабочих мест, в том числе оптимальные (или допустимые) санитарно-гигиенические условия в помещениях, где размещаются рабочие места для инвалидов [1] и [3].

4.2 В соответствии с [2] Работодатели, независимо от их организационно-правовой формы, имеющие согласно штатному расписанию 20 и более рабочих мест, создают или резервируют рабочие места и принимают на работу лиц с ограниченными возможностями в количестве не менее пяти процентов от общего числа работающих. Квота рабочих мест, виды и группы инвалидности работников, которым может быть предоставлена работа, уточняются в задании на проектирование по согласованию с органами социальной защиты населения в соответствии с [3].

4.3 На проектируемых объектах следует создавать такие рабочие места инвалидов, которые нужны экономике региона, будут востребованы инвалидами и будут учитывать основные требования индивидуальных программ реабилитации инвалидов.

4.4 В разделе проекта «Мероприятия по обеспечению доступа инвалидов» должно содержаться описание проектных решений по обустройству рабочих мест инвалидов, их доступности в здании и на территории и безопасности [3], [4].

В проектной документации следует отразить:

- обоснование принятых конструктивных, объемно-планировочных и иных технических решений, обеспечивающих безопасное перемещение инвалидов на объекте, а также их эвакуацию в случае пожара или стихийного бедствия;
- размещение рабочих мест в объемно-планировочной структуре предприятия, учреждения, здания, помещения;
- обеспечение доступности рабочих мест для инвалидов, безопасность и комфортность этих рабочих мест, в том числе создание оптимальных (или допустимых) санитарно-гигиенических условий в помещениях, где размещаются рабочие места инвалидов;

- адаптацию основного и вспомогательного оборудования, техническое и организационное оснащение, обеспечение техническими приспособлениями с учетом индивидуальных возможностей инвалидов;
- наличие санитарно-бытовых и других помещений, необходимых для осуществления и организации трудовой деятельности инвалидов на предприятии.

4.5 В зависимости от характера производства, функциональной структуры предприятия и конструктивной структуры здания рекомендуется предусматривать один из двух вариантов организации рабочих мест (кроме рабочих мест на дому):

- вариант А («Универсальный проект») для нового строительства и, частично, для реконструкции и капитального ремонта - доступность для инвалидов любого места приложения труда на предприятии. При этом должно предусматриваться устройство общих путей движения, доступность для инвалидов мест приложения труда наравне со здоровыми работниками;
- вариант Б («Разумное приспособление») для приспособления здания под новые функции, для реконструкции и, частично, для капитального ремонта - выделение (как правило, в уровне входной площадки) специальных помещений, зон или блоков, приспособленных и оборудованных для организации рабочих мест инвалидов, если это допустимо по технологическому процессу производства. При необходимости следует предусматривать устройство специальных входов, специально обустроенных параллельных путей движения и специально оборудованных мест приложения труда для лиц с нарушениями здоровья определенных категорий.

Если к объекту проектирования могут быть применены различные требования в зависимости от принятого варианта формы обслуживания, то после указания номера и перед текстом нормативного положения указывается индекс варианта проектного решения А или Б.

4.6 Рабочие места инвалидов на каждом конкретном предприятии или в учреждении могут быть одиночными, рассредоточенными или сконцентрированными на основных или специализированных производственных участках или цехах.

4.7 Рабочие места, присущие данному производственному процессу и пригодные для инвалидов, определяют и включают в задание на проектирование с учетом рекомендаций органов медико-социальной экспертизы, а в конкретных случаях в соответствии с «Индивидуальной программой реабилитации инвалида».

4.8 Рабочие места в зависимости от специальности (профессии), для которой они предусмотрены, и нозологии инвалидности могут быть обычными, то есть со стандартным оборудованием, или специализированными для определенной нозологии инвалидности со специализированной оснасткой и оборудованием

4.9 Доступность рабочих мест для инвалидов должна обеспечиваться:

- комплексным определением принципов их размещения, в том числе в структуре населенного пункта, предприятия, учреждения или организации;
- городской инфраструктуры, которые могут являться барьерами на путях передвижения инвалидов от места проживания к местам приложения их труда;

- информативной оснащенностью путей передвижения инвалидов от места проживания до места приложения труда;
- объемно-планировочной структурой проектируемого здания (производственного, административного, общественного, в ряде случаев - жилого).

4.10 Безопасность рабочего места обеспечивается специальными защитными приспособлениями, входящими в набор его оборудования, а также созданием условий для своевременной эвакуации инвалида в экстремальных случаях, например при пожарной опасности в соответствии с требованиями, установленными в [5] и [10].

Комфортность рабочего места обеспечивается хорошо подобранными в соответствии с физиологическими особенностями инвалида комплектом оборудования, различных вспомогательных приспособлений к нему и мебели, а также созданием необходимых санитарно-гигиенических условий в рабочей зоне.

4.11 Настоящий свод правил разработан с целью создания рабочих мест для инвалидов всех групп и большинства заболеваний, являющихся причиной инвалидности, в том числе для инвалидов, передвигающихся с помощью кресел-колясок и других вспомогательных средств.

В каждом конкретном случае, в зависимости от особенностей контингента населения, органами социальной защиты населения, в задании на проектирование могут быть установлены требования к рабочим местам по определенным нозологиям. Однако во всех случаях должны выполняться мероприятия по обеспечению доступности рабочих мест для инвалидов, передвигающихся с помощью специальных средств, так как эти мероприятия обеспечивают доступность рабочих мест для большинства инвалидов других категорий, в том числе для наиболее многочисленной группы инвалидов вследствие сердечно-сосудистых заболеваний.

5 Требования к территории предприятия

5.1 Территория предприятия (учреждения) должна быть доступна для инвалидов всех категорий, так как невозможно предусмотреть, инвалиды какой нозологии будут трудоустроены, какой контингент будет проживать в близлежащих жилых районах.

5.2 Для обеспечения доступности территории предприятия (учреждения) ее генеральный план должен формироваться в комплексе с прилегающей территорией города, поселка или другой территориальной единицы, в которую входит данное предприятие или учреждение. При этом должны быть предусмотрены элементы, обеспечивающие связь мест проживания инвалидов с местами приложения их труда. К ним относятся: специально оборудованные остановки общественного транспорта (если это предусматривается в задании на проектирование), стоянки личного транспорта инвалидов с расположением их на расстоянии не более 50 м от контрольно-пропускных пунктов, входов на территорию предприятия или здания, где расположено рабочее место инвалида.

На предприятиях, где рабочие места инвалидов расположены на расстоянии более 300 м, автостоянки для инвалидов следует делать обособленными и размещать их в производственной зоне предприятия рассредоточено, вблизи входов в бытовые корпуса. В этих случаях в планировке контрольно-пропускных пунктов или проходных предусматривают возможность пропуска личного автотранспорта инвалидов на заводскую территорию.

5.3 Число мест на автостоянке предприятия определяется в соответствии с NCM C.01.06 и с учетом численности работающих инвалидов в каждом конкретном случае.

Места на автостоянке должны быть запроектированы и выполнены в соответствии с требованиями NCM С.01.06.

5.4 При наличии контроля на входе на территорию предприятия следует применять к зданиям контрольно-пропускных пунктов требования NCM С.01.06 и СР.01.02.

На крупных предприятиях для обеспечения наиболее коротких связей возможно устройство дополнительных контрольно-пропускных пунктов и остановок общественного транспорта, рассредоточенных вдоль границы территории, а также размещение стоянок личного автотранспорта инвалидов непосредственно на территории предприятия вблизи цехов, где предусмотрены рабочие места инвалидов (рисунок С.1 приложения С).

5.5 Планировка территории предприятия, на котором предполагается трудоустройство слабовидящих или слепых инвалидов, должна быть предельно простой для удобства ее запоминания и ориентации в пространстве. Пешеходные и транспортные пути спроектированы по прямоугольной схеме. Рекомендуется обеспечить минимальную протяженность пешеходных путей передвижения.

5.6 При планировке территории следует избегать пересечения с транспортными потоками пешеходных путей инвалидов, пользующихся для передвижения креслами-колясками, слабовидящих и слепых инвалидов (рисунок С.2 приложения С).

Участки пешеходных дорожек и тротуаров, примыкающие к местам их пересечения с проездами, целесообразно выполнять с фактурной поверхностью покрытия, отличной от других участков дорожки или тротуара.

5.7 Территорию предприятия или учреждения следует обеспечить системой ориентиров и информации, разработанной в каждом конкретном случае в зависимости от контингента работающих инвалидов и с учетом рекомендаций СР.01.02.

Визуальная информация должна давать по возможности полную информацию по всему комплексу производственной деятельности, социальному и культурно-бытовому обслуживанию. В необходимых случаях визуальная информация может дублироваться звуковой в виде отдельных звуковых маяков или при помощи радиофикации всей территории.

5.8 Основные пути передвижения инвалидов с нарушениями зрения по территории рекомендуется оборудовать направляющими поручнями, а при их протяженности, превышающей 100 м, - площадкой для кратковременного отдыха. На направляющих поручнях при входах в здания и на пересечениях путей движения рекомендуется устанавливать элементы тактильной информации.

5.9 Осветительные устройства на путях движения рекомендуется устанавливать по одной стороне дороги. Освещенность поверхности путей движения в темное время суток должна обеспечивать не менее 40 лк - при люминесцентных лампах и не менее 20 лк при использовании других видов источников освещения.

5.10 При проектировании благоустройства территории учреждения или предприятия следует учитывать, что у инвалидов определенных нозологии утраченные или ограниченные функции одних органов часто компенсируются обострением чувствительности других. Например, у слепого обостряются чувства обоняния и осязания. В связи с этим целесообразно окружающую среду проектировать достаточно разнообразной по ее цветовым, световым, фактурным, слуховым и даже обонятельным качествам. При озеленении мест пассивного отдыха на открытом воздухе рекомендуется использовать сильно пахнущие растения, что позволит

слепым и слабовидящим работникам не только получать эстетическое удовольствие, но и ориентироваться на территории при выборе места отдыха.

5.11 При устройстве на территории предприятия (учреждения) площадок для активного отдыха и занятий спортом их целесообразно группировать в едином комплексе. Устройство специальных площадок для занятий спортом рекомендуется выполнять с учетом требований к открытым плоскостным сооружениям СР.01.12.

Площадки для пассивного отдыха целесообразно рассредоточить, приближая их к входам в здания, где имеются рабочие места инвалидов.

6 Требования к зданиям и помещениям

6.1 Общие положения

6.1.1 В зданиях и сооружениях должны быть обеспечены для инвалидов условия использования в полном объеме помещений для безопасного самостоятельного осуществления необходимой деятельности с учетом требований NCM С.01.06, NCM С.02.02, NCM С.01.07, [3], а также дополнительных условий, рекомендуемых в настоящем своде правил.

Объемно-планировочные решения производственных и других зданий, в которых предусматриваются рабочие места инвалидов, рекомендуется проектировать с учетом обеспечения следующих требований:

- наиболее коротких путей передвижения за счет локальной, по возможности, группировки помещений различного назначения, ежедневно посещаемых инвалидами (рисунок С.4 приложения С);
- эвакуации инвалидов в соответствии с физическими возможностями инвалидов и требованиями [5] и [10]
- оборудованием здания системой информации, обеспечивающей ориентацию и наиболее короткие пути передвижения инвалидов в соответствии с NCM С.01.06;
- санитарно-гигиеническим и бытовым оборудованием инвалидов в соответствии NCM С.01.06.

6.1.2 Главный вход в здание, являющийся во многих случаях и главным входом в учреждение или предприятие, должен быть архитектурно-художественно оформлен для удовлетворения и эстетических, и ориентировочных потребностей работников. Для лиц с нарушениями зрения главный вход и все эвакуационные выходы целесообразно оборудовать звуковым маяком.

Рабочие места и помещения бытового обслуживания инвалидов с нарушениями опорно-двигательного аппарата следует размещать на уровне основного входа в здание по варианту Б («Разумное приспособление»). Рабочие места и помещения бытового обслуживания инвалидов вследствие сердечно-сосудистых заболеваний, гипертонии, двигательных нарушений, сниженного интеллекта и др. рекомендуется размещать не выше второго этажа.

6.1.3 Пути движения в здании следует выполнять в соответствии с NCM С.01.06 и СР С.01.02.

При организации в производственных зданиях специализированных цехов или производственных участков для инвалидов с поражениями опорно-двигательного аппарата, их, по возможности, следует размещать на уровне земли. С целью сокращения путей

передвижений этих инвалидов и устранения нерациональных передвижений желательно помещения, повседневно посещаемые инвалидами (бытовые помещения, комнаты приема пищи и т.п.), блокировать с указанными специализированными цехами (участками), по возможности, исключая из этих блоков помещения, не посещаемые инвалидами (складские, конторские, хозяйственные и др. подобные помещения).

6.2 Основные помещения

6.2.1 Рабочие места инвалидов с нарушениями зрения рекомендуется размещать вблизи входа в здание желательно не выше третьего этажа. Планировка этой части здания должна быть предельно простой, симметричной, легко запоминающейся.

В местах пересечений путей передвижения по производственному зданию слепых и слабовидящих инвалидов и напольного транспорта целесообразно устраивать защитные ограждения в виде съемных барьеров.

При производственных участках, предназначенных для труда слепых инвалидов, следует устраивать умывальные, так как их трудовой процесс связан в основном с осязанием, что требует периодического мытья рук.

Материалы покрытия полов не должны допускать скольжения.

6.2.2 Рабочие места для инвалидов со сниженным интеллектом следует размещать не выше второго этажа. Планировка этого блока должна быть четкой с минимальными по протяженности путями передвижения, без дублирования, по возможности, одинаковых по значению помещений (раздевальных, санузлов, кладовых и т.п.) и смежного размещения женских и мужских санитарно-бытовых помещений.

Помещения с рабочими местами для инвалидов со сниженным интеллектом и эмоциональной неустойчивостью, а также инвалидов-гипертоников должны иметь небольшие габариты.

6.2.3 Пути передвижения глухих инвалидов по производственному зданию к цеху или производственному участку, предназначенному для их труда, а также к помещениям социально-бытового назначения и другим, периодически посещаемым этими инвалидами, должны быть оснащены визуальной информацией.

6.2.4 С целью сокращения путей передвижений инвалидов и устранения нерациональных передвижений рекомендуется рабочие места для инвалидов по возможности размещать вблизи помещений санитарно-бытового обслуживания: помещений и мест отдыха в рабочее время и психологической разгрузки, комнат приема пищи, раздевальных, санузлов и т.п. Минимальные расстояния до санитарно-бытовых помещений должны соответствовать требованиям НСМ С.01.06. Вблизи рабочих мест инвалидов рекомендуется установка торговых автоматов, телефонных аппаратов городской и внутренней связи, автоинформаторов.

6.2.5 При планировке зданий следует учитывать, что площадь помещений в расчете на одно рабочее место, в которых размещаются рабочие места инвалидов, должна быть увеличена для ряда нозологий, а именно: для инвалидов вследствие заболеваний туберкулезом, заболеваний легких с дыхательной недостаточностью, сердечно-сосудистых заболеваний, двигательных нарушений нижних конечностей, ампутации нижних конечностей, для инвалидов с высокой близорукостью, слепых, передвигающихся с помощью кресел-колясок, для инвалидов со сниженным интеллектом или с эмоциональной неустойчивостью.

6.2.6 Для инвалидов вследствие двигательных нарушений нижних конечностей, ампутации нижних конечностей, для инвалидов с высокой близорукостью, слепых, инвалидов, передвигающихся с помощью кресел-колясок увеличение площади связано с увеличением по

сравнению с нормами для работников ширины проходов между оборудованием, а также рабочей зоны для этих инвалидов.

6.2.7 Помещения с рабочими местами для инвалидов вследствие заболеваний сердечно-сосудистой системы желательно ориентировать на теневую сторону, а при невозможности соблюдения этого необходимо применение солнцезащитных устройств.

В этих помещениях следует обеспечивать повышенную кратность воздухообмена, при этом рециркуляция воздуха не допускается.

6.2.8 Помещения с рабочими местами для инвалидов с заболеванием туберкулезом должны иметь расширенный состав: помещения с дезинфекционными камерами для обеззараживания спецодежды, продукции, отходов; ингаляторий, отдельные комнаты приема пищи, отдельные санитарные комнаты и др., предусмотренные в приложении Б данного свода правил.

Помещения с рабочими местами для инвалидов с заболеванием туберкулезом желательно ориентировать на солнечную сторону.

В помещениях для труда инвалидов вследствие туберкулезных заболеваний отделочные материалы пола и стен следует выбирать с учетом обеспечения влажной уборки и дезинфекции.

В этих помещениях следует обеспечивать повышенную кратность воздухообмена, при этом рециркуляция воздуха не допускается.

6.2.9 Для обеспечения ориентирования в зданиях, сокращения лишних передвижений и безопасности передвижений, в проекте интерьеров должна разрабатываться система визуальной, звуковой и тактильной информации в соответствии с требованиями NCM С.01.06. Эта система должна быть хорошо продуманна и направлена, в первую очередь, на безопасность передвижения и ориентирования в пространстве инвалидов с недостатками зрения. Она должна позволять ориентироваться и другим инвалидам.

Необходимо применять осязательные (тактильные) ориентиры: направляющие поручни в коридорах; рельефные обозначения на поручнях; таблицы с выпуклыми надписями или шрифтом Брайля при входах в помещения и цехи; рельефные поэтажные планы на лестничных площадках, в вестибюлях и лифтовых холлах; изменяемый тип покрытия пола (по фактуре, по цвету) перед препятствиями и местом изменения направления движения (входами, подъемами, лестницами, лифтами, поворотами коридоров и т.п.).

Для слабо видящих и слепых инвалидов устанавливаются звуковые ориентиры:

- звуковые маяки (при входах и выходах, при пересечениях путей движения с внутрицеховыми транспортными проездами);
- радиопередающие устройства (в зданиях, в помещениях/цехах с рабочими местами для инвалидов, в лифтовых кабинах, в бытовых помещениях для инвалидов).

Используются также и визуальные ориентиры: различные специально освещаемые указатели в виде символов и пиктограмм с использованием яркого цвета, контрастного по отношению к фоновой поверхности; контрастное цветовое обозначение входов. Текстовая информация должна быть максимально краткой. Ориентиры-указатели направления движения должны быть однотипными для всего объема здания и зданий одного комплекса.

6.2.10 Отделочные материалы помещений, в которых размещаются рабочие места инвалидов, следует выбирать, учитывая специфические требования по поглощению шума и цветовому решению в зависимости от нозологии инвалидности.

При организации рабочих мест инвалидов в помещениях, где уровень шума или вибрации превышает допустимый уровень, следует проводить мероприятия по защите рабочих мест инвалидов от шума и вибрации.

Мероприятия по защите от шума и вибрации особенно важны для инвалидов вследствие гипертонической болезни, заболеваний органов слуха, нервно-психических заболеваний и инвалидов с недостатками зрения (для последних шум затрудняет ориентировку в пространстве).

Для снижения уровня шума и вибрации следует устраивать звукопоглощающие облицовки потолков и стен в зоне работающего в помещении шумного оборудования. Возможно устройство отдельных звукопоглотителей, звукоизолирующих кожухов, акустических экранов или перегородок, не достигающих до потолка.

6.2.11 Цветовую отделку интерьеров следует предусматривать в соответствии с GOST 14202, [4] и с учетом психофизиологических особенностей восприятия окружающей среды отдельными категориями инвалидов.

Для улучшения освещенности помещений цвета отделки, применяемые в верхней зоне интерьеров, должны иметь наибольший коэффициент отражения, то есть они должны быть светлыми с минимальным количеством колера или белыми.

При выборе цвета для отделки средней зоны интерьеров (стен, перегородок, колонн, дверей и т.п.) следует учитывать особенности восприятия окружающего пространства инвалидами вследствие нервно-психических заболеваний, глазных болезней и в других случаях, когда требуется обоснованный выбор цвета, а также с учетом необходимости обеспечения ориентировки в пространстве инвалидов с остаточным зрением.

При цветовом решении нижней зоны интерьеров следует обеспечивать условия безопасности передвижения по цехам и другим помещениям инвалидов с недостатками зрения и заболеваниями органов слуха. Цветовое решение нижней зоны должно разрабатываться в комплексе с системой визуальной информации, включающей предупредительную окраску опасных в отношении травматизма зон помещения и элементов оборудования, опознавательную окраску коммуникаций, ориентирующие указатели и прочие виды цветовой сигнализации.

Цветовое решение интерьеров помещений, в которых предполагается пребывание инвалидов с остаточным зрением, следует разрабатывать на основе контраста оборудования с общим цветовым фоном, или мебели и деталей помещения определенного функционального назначения с общим цветовым фоном помещения.

6.2.12 В учреждениях и предприятиях при трудоустройстве значительного количества слабовидящих инвалидов возможно применение так называемого цветового кода помещений, когда каждое помещение в зависимости от его функционального назначения получает определенный цвет, что дает дополнительную информацию и возможность быстро ориентироваться.

Для инвалидов вследствие заболевания нервной системы и психических заболеваний в окраске помещений следует применять спокойные тона.

Предупреждающая окраска должна применяться с учетом требований [4].

6.3 Вспомогательные помещения

6.3.1 Помещения или здания социально-бытового назначения целесообразно располагать таким образом, чтобы пути движения инвалидов от контрольно-пропускных пунктов через бытовые корпуса до рабочих мест были наиболее короткими. Для этого рекомендуется здания социально-бытового назначения, здания проходных и производственные корпуса по возможности блокировать друг с другом, отдавать предпочтение встроенным или пристроенным к производственным корпусам бытовым помещениям.

В отдельно стоящих бытовых корпусах размещение раздевальных блоков для инвалидов целесообразно указывать с расположением производственных участков, где для них организуются рабочие места, таким образом, чтобы они располагались в одном уровне и вблизи от переходных галерей.

6.3.2 Размещение раздевальных и душевых для инвалидов всех нозологии возможно в составе общих раздевальных блоков. При этом их расположение в блоке должно обеспечивать наикратчайшие пути передвижения для инвалидов с поражениями опорно-двигательного аппарата и слабовидящих от раздевальных блоков до рабочих мест (рисунок С.6 приложения С). При размещении раздевальных и душевых для слепых и зрячих в одном помещении их следует четко разделять. Нумерация на шкафах в гардеробных-раздевальных и душевых должна быть рельефной и на контрастном фоне.

6.3.3 Санитарно-бытовые помещения для инвалидов следует выполнять с учетом требований НСМ С.01.06.

Для совместного хранения уличной, домашней и рабочей одежды, следует предусматривать шкафчики в раздевальных для инвалидов с поражениями опорно-двигательного аппарата и для слепых,.

Шкафчики для слабовидящих работников рекомендуется оборудовать внутренним светильником с автоматическим включением при открывании дверцы шкафчика и приспособлением для фиксации дверцы в открытом положении. Размещение шкафчиков должно быть однорядным.

6.3.4 Умывальные для слепых и для инвалидов, передвигающихся на креслах-колясках, следует размещать непосредственно в раздевальном блоке или смежно с ним. Душевые для слепых при размещении их в общем блоке с душевыми для зрячих должны быть с закрытыми кабинами, имеющими вход непосредственно из гардеробной.

Оборудование санитарно-гигиенических помещений для слабовидящих инвалидов должно быть одинаковым по типу, форме, цвету и материалу. Сантехника и сопутствующее оборудование должны быть в контрастном исполнении.

Уборные с кабиной для инвалида рекомендуется размещать на каждом этаже, независимо от численности работающих инвалидов. Универсальную кабину для инвалида рекомендуется размещать в составе санузлов, расположенных на первых этажах зданий.

На предприятиях, где численность инвалидов, пользующихся креслами-колясками, составляет 3 ÷ 5 человек в смену и они заняты на одном производственном участке, для них может быть оборудована универсальная кабина, в которой совмещены туалет и душевая.

6.3.5 Помещения для пассивного кратковременного отдыха должны быть оборудованы с учетом категории инвалидности, характером работы, необходимостью создания в них необходимых санитарно-гигиенических условий. Они могут размещаться рассредоточено

вблизи рабочих мест, на свободных участках площади производственных цехов, или в специальных комнатах в составе бытовых помещений.

Открытые места отдыха можно организовать в производственных помещениях с комфортной для инвалидов всех категорий воздушной средой и бесшумным производством. Их можно выделить передвижными перегородками - экранами, декоративными решетками и другими инвентарными, легко демонтируемыми устройствами. При необходимости более полной изоляции мест отдыха, расположенных в производственном цехе, для их сооружения целесообразно применять переносные объемные блоки.

Число мест и оборудование помещений отдыха инвалидов определяют в каждом конкретном случае при консультации врачей-реабилитологов. Ориентировочная численность отдыхающих в одном помещении не должна превышать 20 чел, и она должна быть значительно меньше для инвалидов вследствие нервно-психических заболеваний и гипертоников.

6.3.6 При проектировании помещений для активного отдыха и занятий спортом целесообразно ориентироваться на то, что назначение, состав и оборудование этих помещений должны соответствовать потребностям медицинской реабилитации инвалидов и, по возможности, включать площади, занятые тренажерами для лечебной физкультуры.

При проектировании помещений для активного отдыха и занятий спортом на предприятии следует выполнять требования NCM C.01.06.

6.3.7 Пункты питания должны соответствовать рекомендациям NCM C.01.06. При наличии на предприятии специализированных цехов или производственных участков для инвалидов этих категорий целесообразно вблизи них размещать комнаты приема пищи, в том числе в инвентарном исполнении.

6.3.8 Медицинские пункты предприятий и учреждений, применяющих труд инвалидов, могут быть дополнены кабинетами врачей-специалистов и другими медицинскими помещениями в соответствии с видами заболеваний основного контингента работников-инвалидов, если это установлено в задании на проектирование органами социальной защиты населения. Кабинеты врачей должны соответствовать требованиям CP C.01.11 и [4].

6.3.9 В помещениях социально-бытового назначения (раздевальных, помещениях отдыха, вследствие заболеваний, которые могут сопровождаться внезапным резким ухудшением здоровья, - сердечно-сосудистые, нервно-психические и другие заболевания) должны быть предусмотрены дополнительные площади (лежанки), для оказания первой помощи.

6.3.10 На крупных предприятиях с массовым использованием труда инвалидов, трудовая деятельность которых требует специального инструктажа или выработки специальных навыков в труде, выработки навыков ориентации в пространстве предприятия, должны быть предусмотрены помещения (для кабинетов социально-трудовой ориентации, для учебных классов для практического обучения специальности на оснащенных типовых рабочих местах, и обучения ориентации на предприятии на планшетах с рельефными планами или макетами предприятия, цеха и участки, где для них предусмотрены рабочие места, для ознакомления с системой ориентации на данном предприятии).

На предприятии, использующем труд инвалидов по слуху, должен быть кабинет переводчика жестового языка. Указанный кабинет должен быть оборудован специальными техническими средствами связи для глухих: телефонами с текстовым устройством или телефаксами.

Площади кабинетов социально-трудовой реабилитации зависят от численности инвалидов, вида инвалидности, от формы проведения занятий (групповые или индивидуальные).

7 Рабочие места (рабочая зона) для инвалидов

7.1 Проектирование и оснащение специальных рабочих мест инвалидов должны осуществляться с учетом профессии, характера выполняемых работ, тяжести инвалидности, степени функциональных нарушений и ограничения способности к трудовой деятельности, уровня специализации рабочего места, механизации и автоматизации производственного процесса.

При проектировании, реконструкции и эксплуатации специальных рабочих мест инвалидов следует руководствоваться [6], [7], а также санитарными правилами, нормами и гигиеническими нормативами, разработанными для различных факторов производственной среды (шум, вибрация, освещенность и т.п.).

Специальное рабочее место инвалида должно обеспечивать безопасность труда, работу с незначительными или умеренными физическими, динамическими и статическими, интеллектуальными, сенсорными, эмоциональными нагрузками, исключать возможность ухудшения здоровья или травматизма инвалида.

7.2 Противопоказанными условиями труда для инвалидов являются условия, характеризующиеся наличием вредных производственных факторов, превышающих гигиенические нормы и оказывающих неблагоприятное воздействие на организм работающего и/или его потомство. Условия труда, которые создают угрозу для жизни, в течение рабочей смены (или ее части) или высокий риск возникновения тяжелых форм острых профессиональных поражений.

Характеристика противопоказанных для трудоустройства инвалидов условий труда приведена в [6].

7.3 Условия труда на рабочих местах инвалидов должны соответствовать Индивидуальной программе реабилитации инвалида, разрабатываемой органами медико-социальной экспертизы.

Условия труда для трудоустройства инвалидов приведена в [6].

7.4 Расстановка оборудования и мебели на рабочих местах инвалидов должна обеспечивать безопасность и комфортность труда (рисунки С.7 ÷ С.11 приложения С).

Расстановка станков, оборудования и мебели на рабочем месте, предназначенном для труда инвалида, пользующегося для передвижения креслом-коляской, должна обеспечивать возможность подъезда и разворота инвалидной коляски, а на рабочем месте слепого и слабовидящего - возможность работы без помех от передвижений в помещении других работников. Для удобного нахождения своего рабочего места слепым работником станки, оборудование или мебель должны быть снабжены тактильными ориентирами.

Оснастка рабочих мест для инвалидов (рабочие столы, верстаки, стеллажи, шкафы) должны соответствовать антропометрическим данным исполнителя (таблица 1).

Таблица 1

Параметры и рабочее положение	Рост человека		
	низкий	средний	высокий
Высота рабочего стола при обычной работе сидя, мм	700	725	750
Высота стола для особо точных работ при работе сидя, мм	900	950	1000
Высота рабочей поверхности для работы на станках и машинах при работе сидя, мм	800	825	850

Высота рабочей поверхности для работы на станках и машинах при работе стоя, мм	1000	1050	1100
Высота рабочей поверхности при работе, где возможно изменение рабочего положения (сидя или стоя), мм	950	1000	1050
ПРИМЕЧАНИЕ - Высота для ног от отметки пола до нижней поверхности стола - 600-625 мм, ширина зоны для ног - 400 мм.			

Отдельные элементы оборудования и мебель на рабочих местах инвалидов с поражениями опорно-двигательного аппарата должны быть превращаемыми. Рабочий стол должен, как правило, иметь изменяемую высоту и наклон рабочей поверхности, а также регулируемую подставку для ног. Рабочий стул для инвалидов этой категории должен быть оснащен устройством для изменения положения сиденья по высоте и наклону, регулируемой подставкой для ног, в отдельных случаях - специальным сиденьем обеспечивающим компенсацию усилия при вставании, приспособлением для рабочих инструментов, устройством перемещения вдоль рабочей плоскости по направляющей и посредством электромеханических автономных устройств (рисунки С.12 и С.13 приложения С).

7.5 Специальное рабочее место инвалида должно иметь основное и вспомогательное оборудование, техническую и организационную оснастку, обеспечивающие реализацию эргономических принципов при организации рабочих мест инвалидов и учитывающих индивидуальные возможности и ограничения конкретных лиц. Целесообразно применять специально комплексно разработанные для различных специальностей рабочие места инвалидов, включающие рабочий стол, стул, технологическое оборудование и подставки для сырья, инструментов и готовой продукции. При проектировании рабочего места инвалида с поражениями опорно-двигательного аппарата следует учитывать параметры оперативного поля, доступного верхним конечностям при условии фиксированного положения тела.

Организация рабочих мест, дизайн и конструкция элементов мебели, оснастки производственного оборудования должны соответствовать антропометрическим, физиологическим и психологическим особенностям работающих инвалидов с учетом:

- анатоμο-морфологических характеристик двигательного аппарата;
- возможностей распознавания органов управления, предметов труда, инструмента;
- точности, скорости и амплитуды движений при осуществлении управляющих действий;
- возможностей захвата и перемещения инструментов, предметов труда (пальцами, кистью, всей рукой, стопой, в том числе с использованием протезов и рабочих насадок на них);
- величины усилий, развиваемых при осуществлении управляющих действий.

При проектировании и организации специальных рабочих мест для инвалидов должно быть предусмотрено:

- использование специальных приспособлений для управления и обслуживания оборудования, компенсирующих анатоμο-морфологические и физиологические недостатки и ограничения инвалидов;
- применение специально разработанного ручного инструмента, форма, размеры и величина сопротивления приводных элементов которого обеспечивают надежный захват и эффективное использование;

- расположение органов управления оборудованием технологической оснастки обрабатываемых деталей на рабочем месте в пределах зон досягаемости моторного поля (в горизонтальной и вертикальной плоскостях), учитывающих антропометрические и физические замеры и физические ограничения инвалида;
- использование для регулировки высоты рабочей поверхности стола и элементов рабочего стула легко достигаемых и управляемых механизмов, имеющих надежную фиксацию;
- выделение дополнительных площадей, обеспечивающих возможность подъезда, разворота на рабочем месте и выполнения работы в инвалидной коляске;
- оснащение оборудования и мебели на рабочем месте индикаторами (визуальными, акустическими, тактильными), учитывающими возможности и ограничения отдельных групп инвалидов (слепые, слабовидящие, глухие) в восприятии информации для беспрепятственного нахождения своего рабочего места и выполнения работы.

Все элементы стационарного оборудования, предназначенные для пользования инвалидами, должны быть прочно и надежно закреплены. Крепежные детали оборудования, регуляторов, электровыключателей и т.п. не должны выступать за плоскость закрепляемого элемента.

7.6 При размещении рабочего места инвалида в помещении, где на отдельных участках протекают процессы, противопоказанные для его организма, следует регулировать параметры производственной среды в рабочей зоне инвалида. При этом следует учитывать гигиенические нормативы инфразвука на рабочих местах, гигиенические требования при работе с источниками ультразвука, а также особые требования, устанавливаемые для различных видов инвалидности.

При организации рабочих мест труда инвалидов в помещениях, где уровень шума или вибрации превышает допустимые гигиенические уровни, а мероприятия по защите рабочих мест инвалидов от шума и вибрации при небольшой численности рабочих мест инвалидов экономически нецелесообразны, следует применять звукопоглотители кулисного типа, звукопоглощающие экраны или различные штучные поглотители.

На рабочих местах инвалидов, организуемых в конторских помещениях, шумы от телефонных разговоров и оргтехники следует снижать при помощи звукопоглощающей облицовки стен, устройства акустических потолков, коврового покрытия полов и расстановки конторской мебели, позволяющей изолировать рабочее место инвалида.

7.7 Требуемое качество воздушной среды на рабочем месте инвалида устанавливается в соответствии с требованиями СНиП 2.04.05, а также [8] и [9].

7.8 При организации искусственного освещения рабочего места инвалида следует учитывать требования безопасных и благоприятных условий труда, а также современные требования по экономии электроэнергии.

При выборе рациональных источников света следует учитывать светоотдачу источника, цвет света; при установке - светораспределение, обеспечивающее образование контрастов на объекте зрительного наблюдения и ослабляющее отраженную блескость.

Установка светильников должна обеспечивать рациональное светораспределение.

Рекомендуется освещенность в зоне рабочих столов увеличивать путем опускания светильников, но не ниже 240 см, так как подвешенные ниже светильники будут мешать своей близостью, особенно когда часть работы за столом проводится стоя.

7.9 Искусственное освещение рабочей зоны и рабочих мест инвалидов с остаточным зрением следует разрабатывать тщательно. Оно должно предусматриваться общее и местное. Местное освещение должно осуществляться лампами накаливания. Шкафы или стеллажи, входящие в оборудование рабочего места инвалида с остаточным зрением, должны быть с вмонтированными светильниками с автоматическим включением при открывании дверей шкафа.

Местное освещение должно быть стабильным (исключающим мерцание), регулируемым по яркости и спектру в зависимости от заболевания глаз. Уровень освещенности на рабочей плоскости устанавливается в зависимости от характера работы и особенностей инвалидности в соответствии с приложением В.

7.10 Рабочие места инвалидов с сердечно-сосудистыми заболеваниями при их расположении в непосредственной близости от окон должны быть защищены от перегрева в летнее время солнцезащитными устройствами. Таким же образом расположенные рабочие места для инвалидов с заболеваниями органов зрения должны быть защищены от слепимости специальными солнцезащитными устройствами.

Данное правило не распространяется на окна, ориентированные на северную сторону, а также на окна, ориентированные на западную четверть горизонта при работе инвалидов только в первую половину дня.

Приложение А (рекомендуемое)

Порядок организации доступности рабочих мест инвалидов (при проектировании предприятия общего типа или учреждения)

А.1 После аттестации рабочих мест инвалидов на предприятии общего типа следует сделать проект мероприятий по обеспечению их доступности. Комплекс этих мероприятий разрабатывается совместно врачом-реабилитологом, технологом и архитектором, который составляет проект предприятия в целом и производственных помещений, в которых предполагается разместить рабочие места инвалидов.

А.2 Для разработки комплекса мероприятий по обеспечению доступности рабочих мест следует провести предпроектную работу, которая включает в себя:

- предварительное определение точек размещения рабочих мест инвалидов в технологической схеме производственного процесса;
- сравнение существующих условий труда в рабочих зонах аттестованных рабочих мест и требуемых для видов инвалидности, для которых данные рабочие места предназначаются, при этом учитываются: габариты рабочей зоны, качество воздушной среды, наличие неблагоприятных факторов, а также строительных и планировочных барьеров на пути инвалида к рабочей зоне в пределах производственного помещения;
- выявление строительных и планировочных барьеров на путях передвижения инвалида от рабочего места до помещений социально-бытового назначения, повседневно или периодически им посещаемых (санузлы, гардеробные, помещения отдыха и приема пищи, медпункт и т.п.);
- предварительное составление мероприятий по обеспечению доступности всех аттестованных для труда инвалидов рабочих мест. Экономическая оценка комплекса указанных мероприятий, выявление обязательных и рекомендательных мероприятий, а также рабочих мест, аттестованных для инвалидов, мероприятий по обеспечению доступности которых являются экономически нецелесообразными;
- составление мероприятий по обеспечению доступности рабочих мест.

А.3 Примеры адаптации производственных зданий для обеспечения доступности рабочих мест инвалидов.

Пример 1 Адаптация здания цеха мучных кондитерских изделий мощностью 1000 т/год (по типовому проекту № 414-1-049.91).

Планы цеха и перепланировки его элементов для адаптации в целях обеспечения трудоустройства инвалидов представлены на рисунках [С.14](#) и [С.15](#) приложения [С](#), а потенциальные рабочие места инвалидов - в таблице [А.1](#).

Предложения по адаптации здания цеха для труда инвалидов

Обязательные мероприятия:

6. На каждом этаже кабина уборной для женщин должна иметь размеры, соответствующие потребностям инвалидов с поражениями нижних конечностей (большинство работающих - женщины).

7. В женском гардеробе на первом этаже одна из душевых кабин должна иметь размеры, соответствующие потребностям инвалидов с поражениями нижних конечностей.
8. На втором этаже должна быть размещена комната отдыха. Желательные мероприятия:
9. Устройство пассажирского лифта с кабиной, обеспечивающей въезд инвалидной коляски.
10. Устройство пандуса при входе в здание, для чего площадку перед входом объединить с рампой (оси 3-4) и сделать на нее пандус (см. фрагмент плана на отметке 0.000).

Перепланировка помещений осуществляется за счет резервов площади вестибюля и помещения общественных организаций на втором этаже.

Желательные мероприятия рассчитаны на возможность трудоустройства на втором этаже в лаборатории инвалида, пользующегося для передвижения креслом-коляской.

Штатное расписание - 83 чел.

Таблица А.1 - Потенциальные рабочие места для инвалидов цеха мучных и кондитерских изделий

Профессии и специальности	Инвалиды						Цехи, отделения помещения		Размещение по отношению к уровню земли
	Вследствие внутренних болезней	С дефектами зрения (кроме слепых)	С дефектами слуха (восприятие разговорной речи от 1 м)	С заболеваниями ЦНС	Инвалиды с заболеванием и поражениями опорно-двигательного аппарата		Наименование	№ по экспликации рисунка В.14	
					Не пользующиеся приспособлениями для передвижения	С ампутацией голени или стопы			
Машинист тесторазделочных машин		+			+	+	Отделение производства печенья	7	Первый этаж с отметкой пола 1,2 м
Упаковщик-укладчик	+	+	+	+	+	+	То же	7	То же
Лаборант	+		+	+	+	+	Лаборатория	15	Второй этаж
Кладовщик	+				+	+	Кладовая сменного запаса сырья	6	Первый этаж с отметкой 1,2 м То же »
							Кладовая сырья	8	
							Склад готовой продукции	9	

							Склад тары	10	»
Слесарь-ремонтник			+				Помещение дежурного слесаря	17	Второй этаж
Слесарь-сантехник			+				То же	17	То же

Пример 2 Адаптация здания цеха по производству комплектов деревянных изделий (таблица А.2) для обеспечения доступности рабочих мест инвалидов (по типовому проекту 411-2.186.87) (рисунок В.16).

Штатное расписание - 51 чел.

Таблица А.2 - Потенциальные рабочие места для инвалидов в цехе деревянных изделий

Профессии и специальности	Инвалиды				Цехи, помещения	№ по экспликации рисунка В.16
	Вследствие внутренних болезней	С дефектами слуха (восприятие разговорной речи от 1 м)	Инвалиды с заболеваниями поражениями опорно-двигательного аппарата	Не пользующиеся приспособлениями для передвижения	С ампутацией голени или стопы	
Плотник	+	+	+	+	Участок обработки пиломатериалов	1
Лаборант	+	+	+	+	Лаборатория	3
Заточник	+		+		Пилоножеточка	2
Канторский служащий	+	+	+	+	Кантора	7

Предложения по адаптации здания цеха для труда инвалидов

6. При привязке типового проекта предлагается выровнять отметки пола цеха и административно-бытовой пристройки.
7. На действующем предприятии при ступенях, соединяющих цех с пристройкой целесообразно иметь инвентарный деревянный пандус (в случае трудоустройства в конторе или лаборатории инвалида, пользующегося для передвижения креслом-коляской).
8. Устройство пандуса при входе в пристройку у оси Г.
9. В мужском санузле одна из кабин должна иметь размеры не менее 1,8×1,65 м (расширение за счет площади курительной).
10. В мужском гардеробе одна из душевых должна иметь размеры не менее 1,2×0,9 м (открытая) и не менее 1,8×1,8 м (закрытая).

Приложение В (рекомендуемое)

Требования к условиям и организации труда на рабочих местах инвалидов с различными заболеваниями

В.1 Общие положения

В соответствии с [7] для инвалидов пригодны: 1-й класс - оптимальные условия труда, при которых сохраняется не только здоровье работающих, но и создаются предпосылки для поддержания высокого уровня работоспособности; 2-й класс - допустимые условия труда, с уровнем факторов среды и трудового процесса, которые не превышают установленных гигиеническими нормативами для рабочих мест, а возможные изменения организма восстанавливаются во время регламентированного отдыха или к началу следующего рабочего дня.

В.2 Требования к условиям и организации труда на рабочих местах инвалидов вследствие заболеваний сердечно-сосудистой системы

В.2.1 Оптимальные и допустимые санитарно-гигиенические условия производственной среды - 1-го и 2-го классов, в том числе:

- температура воздуха, скорость движения и влажность воздуха, соответствующие 1-му классу;
- отсутствие вредных веществ, аллергенов, канцерогенов, металлов, оксидов металлов, аэрозолей, преимущественно фиброгенного действия;
- отсутствие тепловых излучений, локальной вибрации, электромагнитных излучений, ультрафиолетовой радиации;
- производственный шум не выше ПДУ (2-й класс);
- освещенность по норме (2-й класс).

В.2.2 Необходимые защитные мероприятия:

повышенная кратность воздухообмена без рециркуляции воздуха;

шумовибропоглощение (защитные кожухи на оборудовании, облицовка строительных конструкций звукопоглощающими материалами и др.).

В.2.3 Требования к оборудованию рабочего места:

- расположение шкафов, конструкция стеллажей должны исключать вынужденные наклоны туловища;
- полки должны быть расположены на уровне плеч и не выше человеческого роста;
- столы с регулируемой высотой и углом наклона поверхности;
- стулья (кресла) с регулируемой высотой сиденья и положения спинки.

В.3 Требования к условиям и организации труда на рабочих местах инвалидов вследствие патологии органа зрения

В.3.1 По одинаковости требований к организации рабочих мест и однотипности реакции на воздействие факторов внешней среды заболевания органа зрения подразделяют на 8 основных групп-категорий (по [6]).

Применительно к организации рабочих мест состояние основных зрительных функций инвалидов (степень их сохранности) подразделяются на следующие группы:

4. Слепота: острота зрения = $0 \div 0,04$ или концентрическое сужение поля зрения до 10 градусов и менее от точки фиксации.
5. Слабовидение высокой степени: острота зрения = $0,05 \div 0,1$ или концентрическое сужение поля зрения до $20 \div 10$ градусов и менее от точки фиксации.
6. Слабовидение средней степени: острота зрения = 0,2 и выше.

В зависимости от степени сохранности зрительных функций определяется возможность организации трудового процесса.

В.3.2 Для инвалидов со слабовидением средней степени рекомендуются виды труда, относящиеся к IV \div VI, VIII, «в», «д», «ж», «з» разрядам зрительных работ. Инвалиды со слабовидением высокой степени могут выполнять работы, относящиеся к VI, VIII, «д», «ж», «з» разрядам зрительных работ. Инвалиды с абсолютной/практической слепотой могут выполнять трудовые операции без зрительного контроля, используя системы, компенсирующие зрительный дефект (осязание, тактильно-мышечное чувство, слух).

В.3.3 Санитарно-гигиенические характеристики условий труда на рабочих местах инвалидов вследствие зрительных нарушений различаются в зависимости от заболевания органа зрения по [6], в которых приведены показанные при разных видах офтальмопатологии классы условий труда.

В.3.4 Рабочее место для инвалидов с полной и практической слепотой, а также со слабым зрением должно быть обустроено системой тифлотехнических ориентиров (осязательных, слуховых, зрительных), обеспечивающих ориентировку этих инвалидов на рабочем месте [3]. Технологическое оборудование данных рабочих мест (от простого инструмента до сложных технических устройств) должно быть оснащено тифлотехническими приспособлениями, обеспечивающими возможность выполнения работы без зрительного контроля и исключающими возможность получения производственной травмы.

В.3.5 Освещенность на рабочих местах инвалидов с патологией глаз должна устанавливаться индивидуально с учетом нозологической формы заболевания, путем устройства комбинированного освещения. Общее освещение в системе комбинированного должно составлять не менее 20%. Недопустимы резкие изменения освещенности в течение рабочего дня (не более 30%). По мере снижения естественного освещения автоматически должно подключаться искусственное, путем ступенчатого включения отдельных групп светильников.

В.3.6 Для снижения резкой неравномерности распределения яркости в поле зрения работающих инвалидов необходимо предотвратить попадание прямых солнечных лучей в помещение с помощью штор или жалюзи, которые, не должны значительно снижать освещенность. Местные светильники должны быть оснащены устройствами для регулирования направления и интенсивности светового потока.

В.3.7 Окраска поверхностей рабочих помещений и элементов рабочего места инвалидов по зрению должна осуществляться таким образом, чтобы коэффициент отражения световой энергии был близок к максимальному. Наименьшие коэффициенты отражения поверхностей приведены в таблице Б.1.

Таблица Б.1

Наименование поверхностей	Наименьший коэффициент отражения материала изделий, %
Потолки	70
Стены (верх)	60
Панели стен	35
Рабочее оборудование	25-40 (в зависимости от коэффициента отражения материала изделий)
Полы	20-25

В.3.8 На рабочих местах инвалидов по зрению соотношение между коэффициентами отражения рабочих поверхностей и обрабатываемых изделий должно быть не менее 1:3, что достигается покраской рабочих поверхностей (либо использованием комплектов съемных покрытий) в цвета, подобранные по цветовому контрасту к обрабатываемому материалу:

для деталей холодного цвета (сталь, алюминий и т.п.) - теплые цвета (например, кремовый);

для деталей теплого цвета (медь, латунь и т.п.) - холодные цвета (например, серо-голубой);

для деталей темного цвета - светлые тона.

Для инвалидов с врожденной цветоаномалией и с заболеваниями, сопровождающимися нарушением цветовой чувствительности, не следует предоставлять виды работ, требующие различения цветов.

В.3.9 Одиночные рабочие места для слепых следует радиофицировать. При размещении нескольких рабочих мест для слепых в одном помещении радиофицировать следует помещение.

В.4 Требования к условиям и организации труда на рабочих местах инвалидов вследствие заболеваний опорно-двигательного аппарата

В.4.1 Санитарно-гигиенические условия производственного помещения оптимальные - 1-й класс и допустимые - 2-й класс (в соответствии с руководством [7] , в том числе:

температура, влажность, скорость движения воздуха, тепловое излучение в рабочей зоне устанавливаются в соответствии с [6] (1-й и 2-й классы условий труда);

шум не выше предельно допустимого уровня;

отсутствие общей и локальной вибрации, инфразвука, постоянного магнитного поля, статического электричества, электрического поля промышленной частоты (50 Гц), электромагнитного диапазона, лазерного излучения, вредных веществ: канцерогенов, аллергенов, металлов, окислов металлов; микроорганизмов, препаратов, содержащих живые клетки и споры микроорганизмов.

В.4.2 Организационно-техническая оснастка по своим размерам должна соответствовать антропометрическим данным, обладать устойчивостью, обеспечивать комфортность и безопасность пользования: - рабочие столы, верстаки высотой в пределах 630-1020 мм. Полки на кронштейнах для размещения настольного оборудования, для выполнения измерений, записей; инструментальные шкафы (или встроенные ящики), расположенные на высоте 800-1600 мм от пола для хранения на рабочем месте документации, крепежного вспомогательного и режущего инструмента и других средств.

В.4.3 Рабочий стол должен обеспечивать возможность изменения высоты и наклона рабочей поверхности, цвета и фактуры поверхности, крепления к ней на струбцинах лампы местного освещения и малогабаритного технологического оборудования, поручней для обеспечения легкого подъема с места, подножек, подлокотников. Стол должен иметь выдвижные ящики для хранения инструмента. Габариты стола должны соответствовать эргономическим требованиям работы инвалида на коляске и функциональным требованиям выполнения рабочих операций в пределах зоны досягаемости.

В.4.4 Рабочий стул должен обеспечивать возможность поворота и изменения высоты и наклона сиденья, угла наклона высоты спинки, крепления подножек, подлокотников, спинки под шею, штанги для инструментов, компенсационной подушки, облегчающей вставание.

В.4.5 Подставка для сырья и готовой продукции должна быть передвижной с возможностью изменения высоты и угла наклона поверхности крепления тары.

В.5 Требования к условиям и организации труда на рабочих местах инвалидов вследствие заболевания нервной системы

В.5.1 Санитарно-гигиенические условия производственного помещения оптимальные и допустимые классов 1 и 2 (в соответствии с руководством [7], в том числе:

температура, влажность, скорость движения воздуха, тепловое излучение в рабочей зоне в соответствии с санитарными нормами (1-й и 2-й классы условий труда);

шум не выше предельно допустимого уровня (ПДУ);

отсутствие воздействия общей и локальной вибрации, инфразвука, ультразвука, постоянного магнитного поля, статического электричества, электрического поля промышленной частоты, электромагнитного излучения радиочастотного диапазона, постоянного лазерного излучения, вредных веществ (канцерогенов, аллергенов, металлов, оксидов металлов), микроорганизмов (производящих, препаратов, содержащих живые клетки и споры микроорганизмов).

В.5.2 Архитектурно-планировочные требования к зданиям и помещениям:

Размещение рабочих мест в небольших помещениях, мастерских, участках;

Обеспечение возможности визуального наблюдения и контроля за работающими инвалидами;

Ограждение движущихся механизмов, лестничных пролетов и других опасных зон. Остекление окон небьющимися стеклами;

В.5.3 Требования к рабочему месту:

Рабочие столы, верстаки высотой в пределах 630-1020 мм;

Рабочее кресло или стул, легко перемещающиеся в рабочей зоне;

Инструментальные шкафы, расположенные на высоте 800-1600 мм от пола для хранения на рабочем месте документации, крепежного вспомогательного и режущего инструмента, запасных частей, средств ухода за рабочим местом;

Полки-стеллажи для размещения аппаратуры, приспособлений, деталей с такими размерами, чтобы располагаемые на них предметы не выступали за края полок. Полки для размещения мелких предметов и деталей должны иметь бортики.

В.6 Требования к условиям и организации труда на рабочих местах инвалидов вследствие психических заболеваний

В.6.1 Больным с основной психической патологией, признанным инвалидами II группы (92% всего контингента с психическими заболеваниями), в 50% случаев доступно участие в различной трудовой деятельности в специально созданных условиях на спецпредприятиях, спецучастках, на дому, а также на обычных предприятиях, учреждениях, где условия работы приравнены к специально созданным.

В.6.2 Оптимальные и допустимые санитарно-гигиенические условия производственной среды (1-й и 2-й классы, в отдельных случаях 3.1 класс в соответствии с руководством [6], в том числе:

температура воздуха в холодный период года при легкой работе – $21 \div 24$ °С; при средней тяжести работ – $17 \div 20$ °С; в теплый период года при легкой работе – $22 \div 25$ °С; при работе средней тяжести – $21 \div 23$ °С.

влажность воздуха в холодный и теплый периоды года $40 \div 60\%$;

скорость движения воздуха (м/с): при легкой работе $0,1 \div 0,2$; при работе средней тяжести $0,1 \div 0,2$ в холодный период года и в теплый период года - не более $0,3$;

отсутствие вредных веществ: аллергенов, канцерогенов, аэрозолей, металлов, оксидов металлов;

электромагнитное излучение - не выше ПДУ, шум - не выше ПДУ (до 81 дБА, 1-й класс);

отсутствие локальной и общей вибрации;

отсутствие микроорганизмов, продуктов и препаратов, содержащих живые клетки и споры микроорганизмов, белковые препараты.

В.6.3 Помещения, мастерские или участки, должны быть небольших размеров (что уменьшает возможность контакта с окружающими).

В.6.4 Обеспечение возможности визуального наблюдения и контроля за работающими инвалидами; обеспечение аварийными сигнализирующими устройствами рабочих мест;

В.6.5 Ограждение движущихся механизмов, лестничных пролетов и других опасных зон; остекление окон небьющимися стеклами.

В.6.6 Помещения медицинской службы должны быть приближены к рабочим местам психически больных для контроля за поведением в процессе трудовой деятельности и проведения адекватной терапии, коррекции поведения, способствующих безопасности самих инвалидов и их окружения. В связи с этим целесообразно размещать помещения для трудовой занятости инвалидов вблизи или на базе специализированных медицинских учреждений (психоневрологические диспансеры, психиатрические больницы, психоневрологические интернаты).

Создавать на специализированных предприятиях медицинские кабинеты, в штате которых должен быть врач-психиатр и средний медицинский персонал, а также средства для проведения основных специализированных терапевтических мероприятий.

В.6.7 Требования к рабочему месту следующие:

Оборудование (станки, технические устройства) - безопасное и комфортное в пользовании (устойчивые конструкции, прочная установка и фиксация, простой способ пользования, без сложных систем включения и выключения; с автоматическим выключением при неполадках; расстановка и расположение, не создающие помех для подхода, пользования, передвижения;

расширенные расстояния между столами, мебелью, станками и в то же время не затрудняющие досягаемость; исключение острых выступов, углов, ранимых поверхностей, выступающих крепежных деталей).

Эстетический дизайн и яркая окраска оборудования и мебели для активизации эмоционально-волевой сферы, положительного эмоционального настроения, концентрации и фиксации внимания.

Трансформирующаяся конструкция рабочего стола и сиденья;

Удобные устройства для инструментов, одежды, готовой продукции, заготовок и пр.;

Упрощенные в применении рабочие инструменты;

Удобная рабочая одежда ярких и заметных окрасок.

В.7 Требования к условиям и организации труда на рабочих местах инвалидов вследствие туберкулеза легких

В.7.1 Оптимальные и допустимые санитарно-гигиенические условия производственной среды (1-го и 2-го классов) в соответствии с [7], в том числе:

- отсутствие веществ с раздражающим действием на дыхательные пути; аллергенов; канцерогенов; металлов, оксидов металлов; аэрозолей преимущественно фиброгенного действия; белковых препаратов; ультрафиолетовой радиации;
- отсутствие неблагоприятных микроклиматических факторов, связанных с высокой или низкой температурой воздуха и ее значительными перепадами на рабочем месте, повышенной влажностью и сквозняками (температура воздуха, скорость движения и влажность должны соответствовать 1-му классу).
- повышенная кратность воздухообмена, но не допускается рециркуляция воздуха.

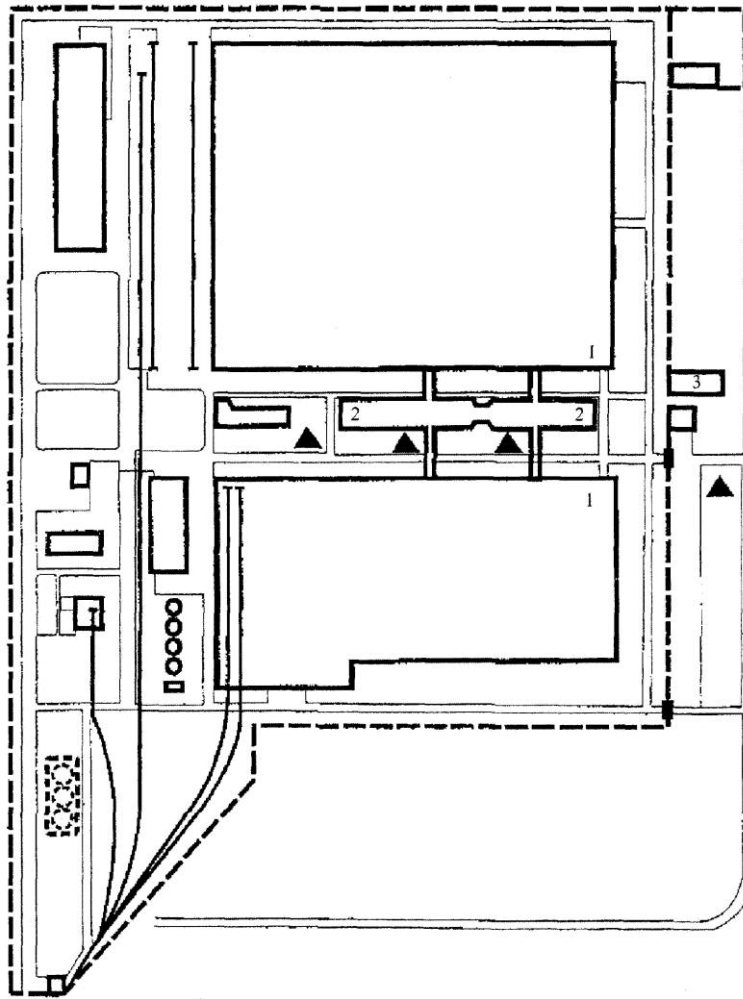
В.7.2 Архитектурно-планировочные требования, к зданиям и помещениям в соответствии с 6.2.5 и 6.2.8:

- площадь и объем производственных помещений на одного работающего следует увеличить на 10%;
- взаимное размещение помещений должно способствовать тому, чтобы передвижения, обусловленные технологическим процессом, в течение смены не превышали 4 км;
- полы производственных помещений в рабочей зоне инвалидов с туберкулезом должны быть теплыми;
- для инвалидов с туберкулезом и для здоровых лиц должны быть предусмотрены отдельные столовые (буфеты) и туалеты;
- на предприятиях должны быть предусмотрены помещения для стерилизации и дезинфекции готовой продукции, отходов, спецодежды, продуктов и т.п. При буфетах и столовых следует предусмотреть комнату для дезинфекции посуды и остатков пищи, оборудованную посудомоечным агрегатом;
- производственные и специальные помещения должны быть оборудованы бактерицидными лампами.

В.7.3 Требования к рабочему месту - в соответствии с разделом 7 данного свода правил и [6]

Приложение С
(справочное)

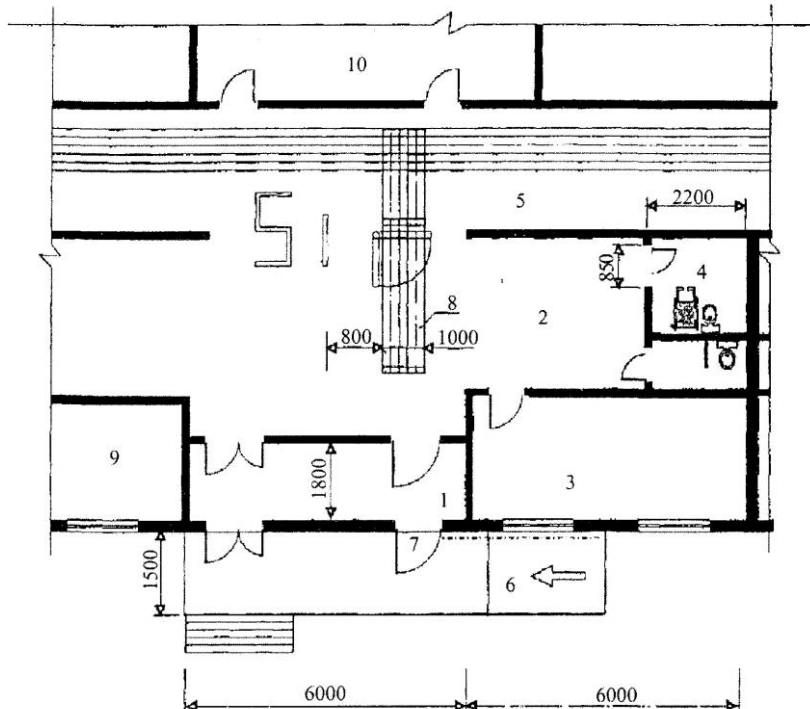
Планировочные схемы

▲ - стоянки личного транспорта инвалидов;

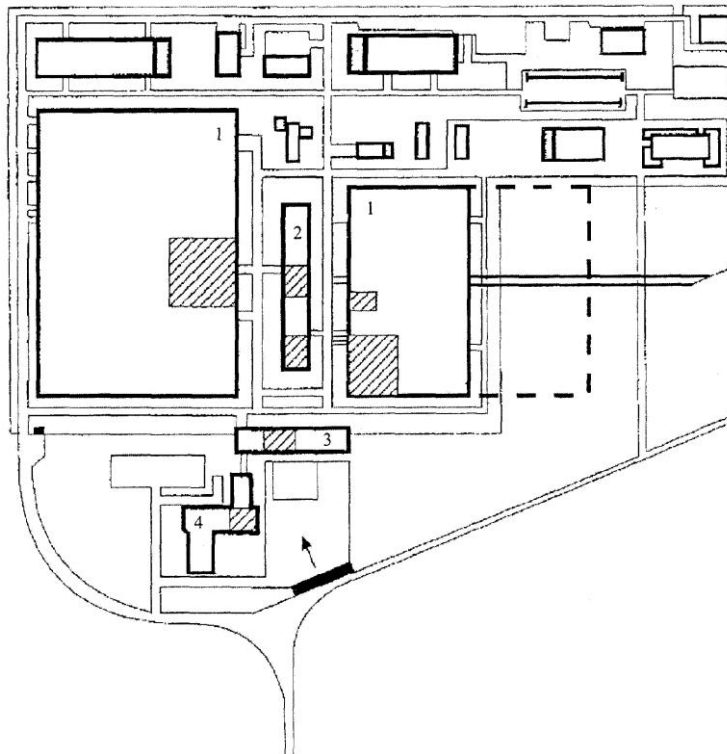
1 - производственные корпуса; 2 - бытовые корпуса; 3 - административное здание

Рисунок С.1 - Рассредоточенное размещение личного транспорта инвалидов

1 - тамбур; 2 - вестибюль; 3 - камера хранения; 4 - санузел; 5 - коридор; 6 - пандус; 7 - дверной проем с устройством для плавного открытия; 8 - специальное покрытие пола; 9 - бюро пропусков; 10 - помещения охраны

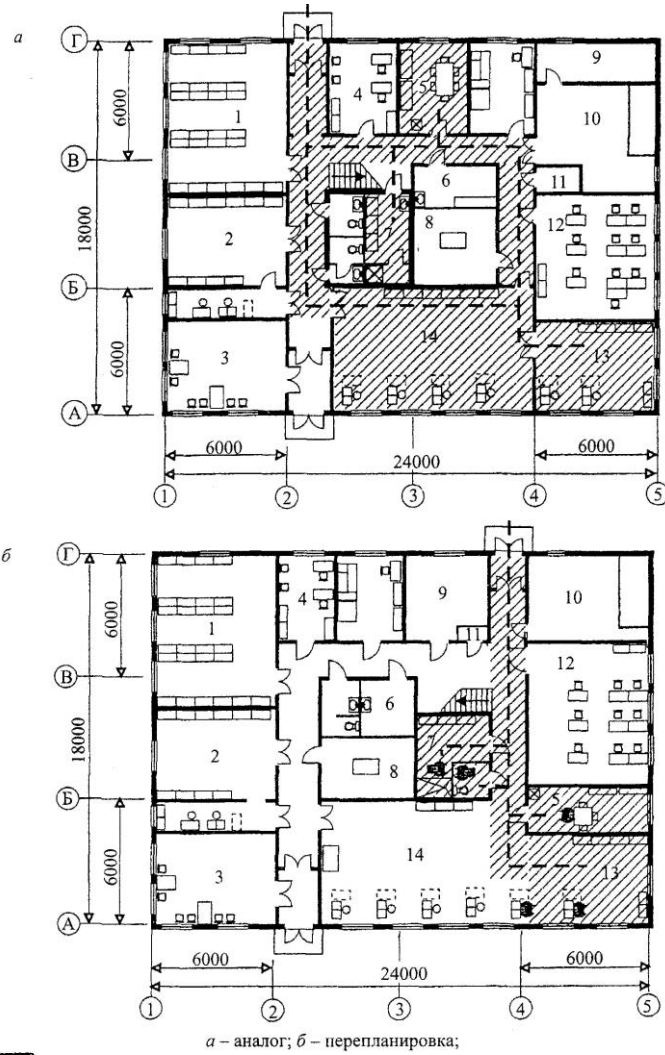
Рисунок С.2 - Встроенный контрольно-пропускной пункт

- помещения и цехи, повседневно посещаемые инвалидами;

1 - производственные корпуса; 2 - бытовой корпус; 3 - административное здание; 4 - конструкторское бюро

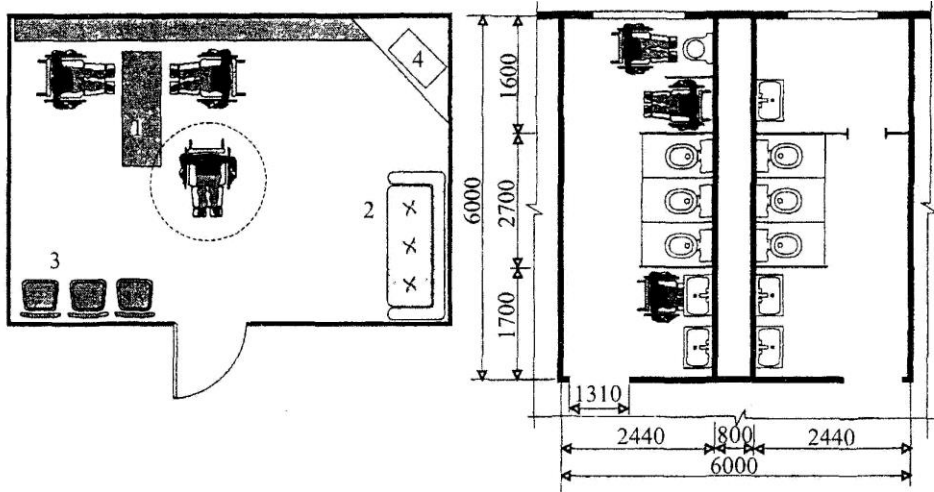
Рисунок С.3 - Сосредоточение рабочих мест инвалидов вблизи входа на завод

- помещения повседневного пребывания инвалидов (а - 156 м²; б - 68 м²);
 - - - - - общая длина перемещений инвалидов (а - 42 м; б - 20 м).

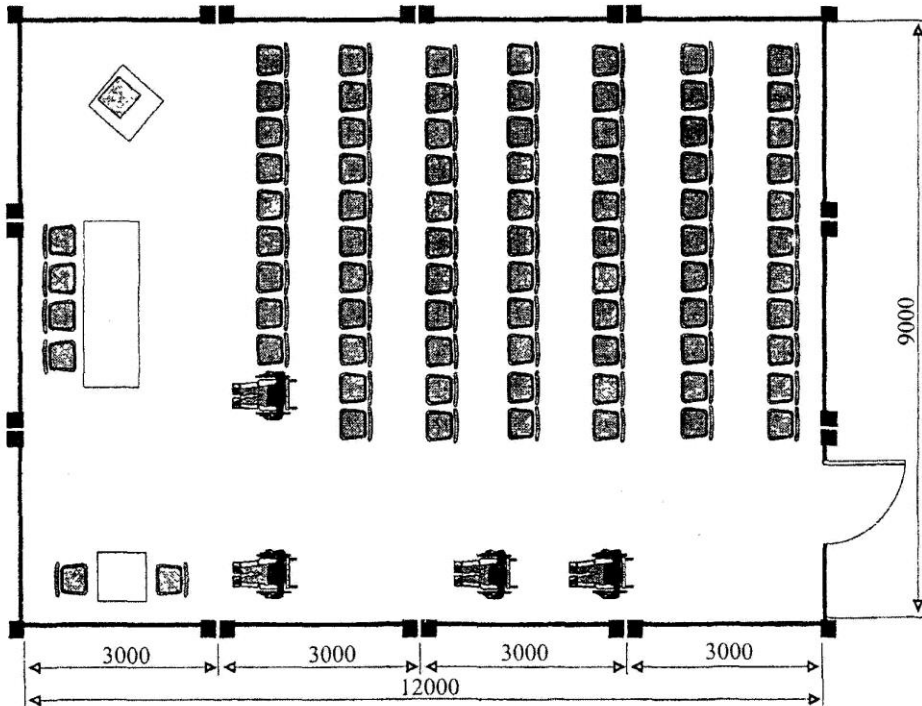
1 - кладовая запчастей; 2 - кладовая готовой продукции; 3 - салон; 4 - контора; 5 - комната приема пищи; 6 - женский гардероб; 7 - мужской гардероб; 8 - участок чистки; 9 - тепловой узел; 10 - венткамера; 11 - вакуумная; 12 - комната линейных мастеров; 13 - участок ремонта радиоаппаратуры; 14 - участок ремонта телевизоров

Рисунок С.4 - Мастерская по ремонту бытовой радиоаппаратуры

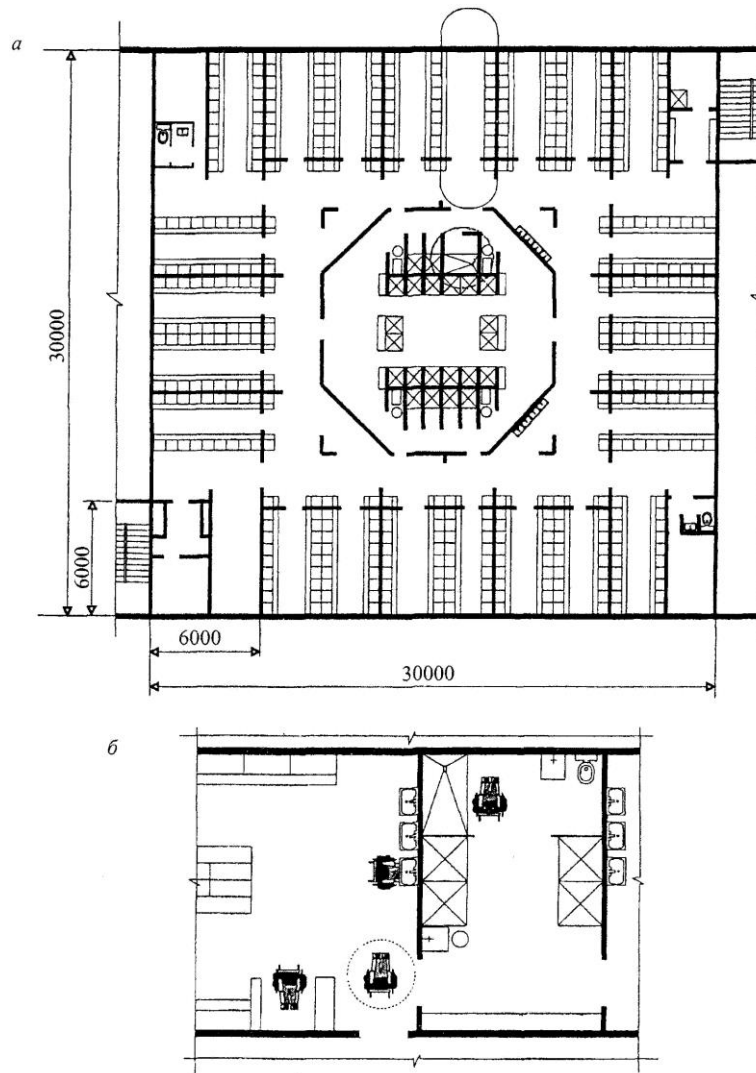

Встроенное помещение инвентарного типа для пассивного отдыха; пример оборудования комнаты отдыха для инвалидов: 1 – стол для настольных игр; 2 – диван; 3 – кресла; 4 – телевизор

Цеховая уборная с кабиной для инвалидов

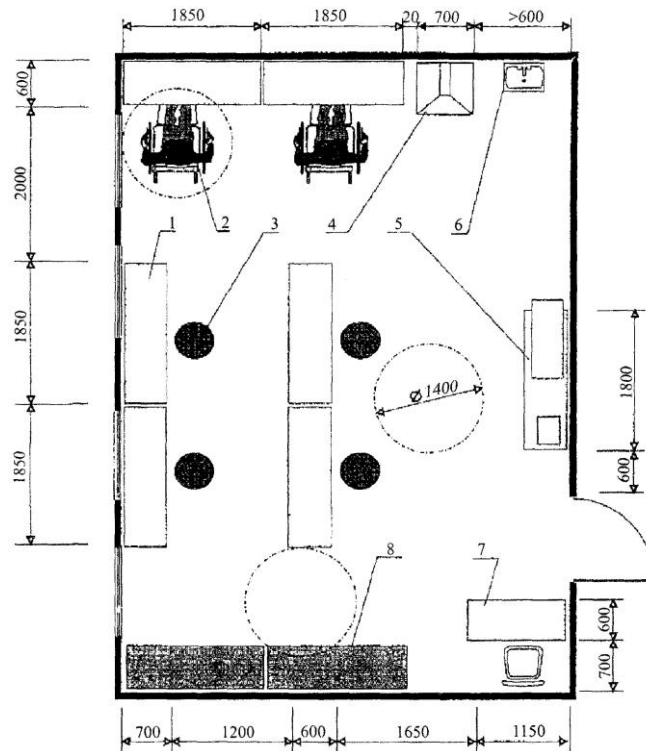

Места инвалидных колясок в помещении для собраний
Рисунок С.5 - Помещения социального обслуживания

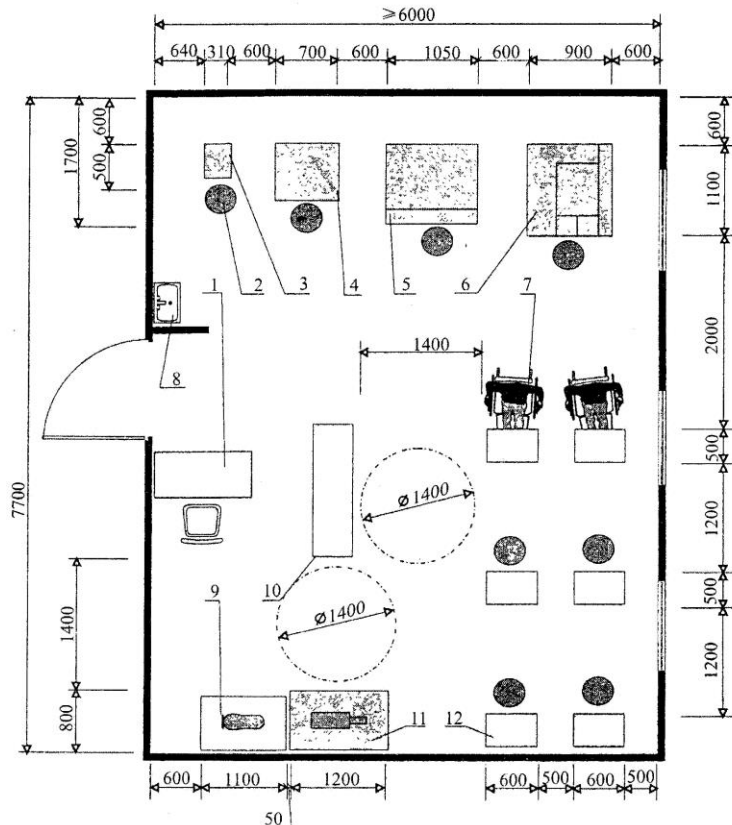
Размещение гардеробной (а) и душевой (б) для инвалидов в общем гардеробном блоке. Индивидуальная кабина инвалида в общей душевой

Рисунок С.6 - Гардеробные и душевые

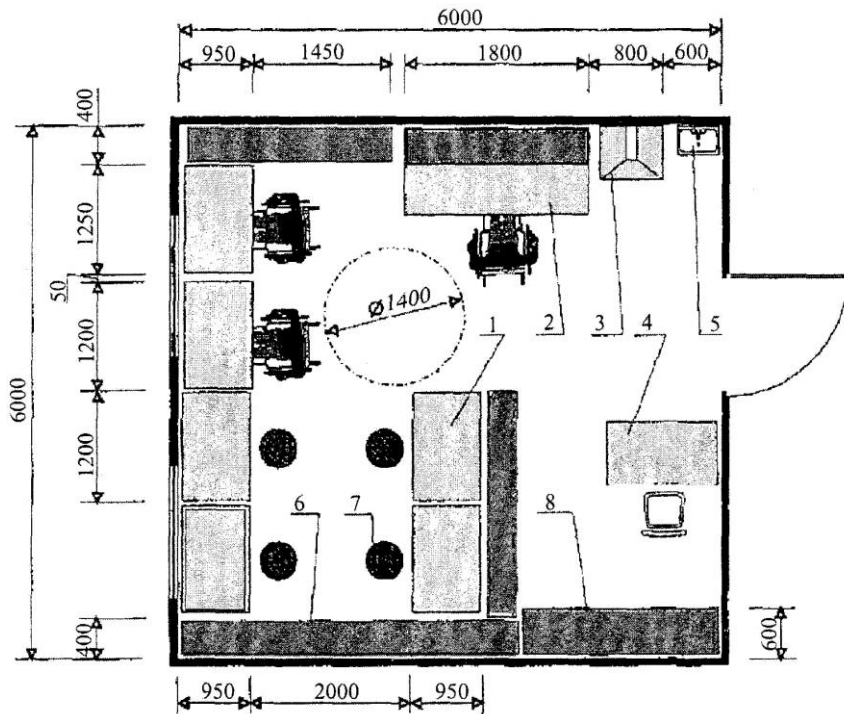
1 - верстак столярный; 2 - рабочее место инвалида; 3 - табурет с регулируемым сиденьем; 4 - стол с вытяжкой; 5 - верстак с деревообрабатывающим станком и циркулярной пилой; 6 - мойка; 7 - стол мастера; 8 - стеллаж производственный

Рисунок С.7 - Пример планировки помещения. Столярная мастерская

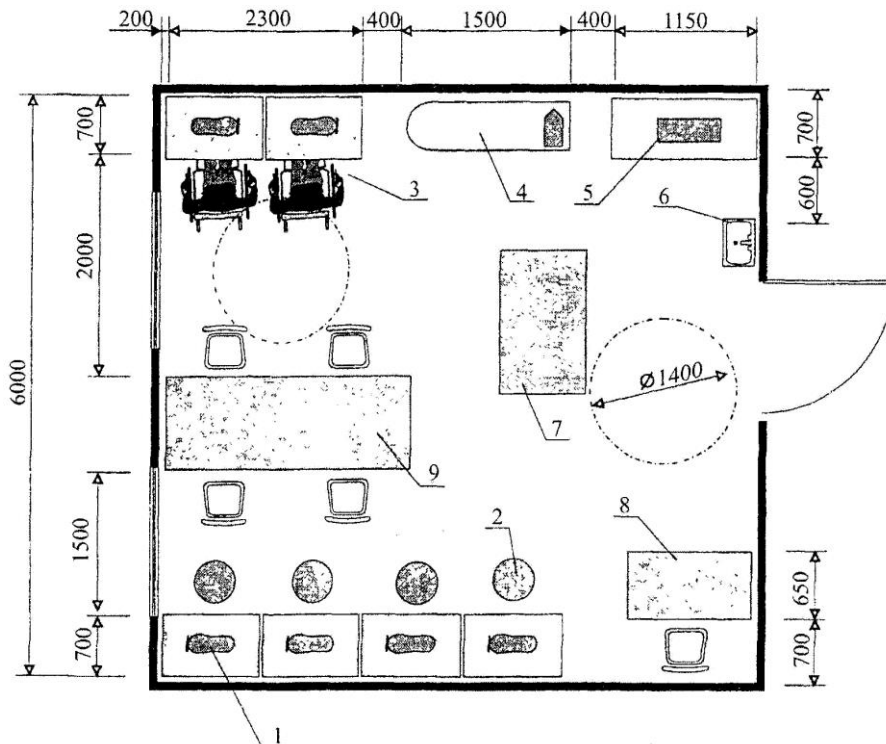
1 - стол мастера; 2 - табурет с регулируемым сиденьем; 3 - машина для приклеивания каблучков; 4 - пресс для приклеивания подошв; 5 - машина для отделочных операций; 6 - машина для пристрочки подошв; 7 - рабочее место инвалида; 8 - мойка; 9 - швейная машина; 10 - шарошечно-полировальный станок; 11 - верстак; 12 - стол обувщика

Рисунок С.8 - Пример планировки помещения. Мастерская по ремонту обуви

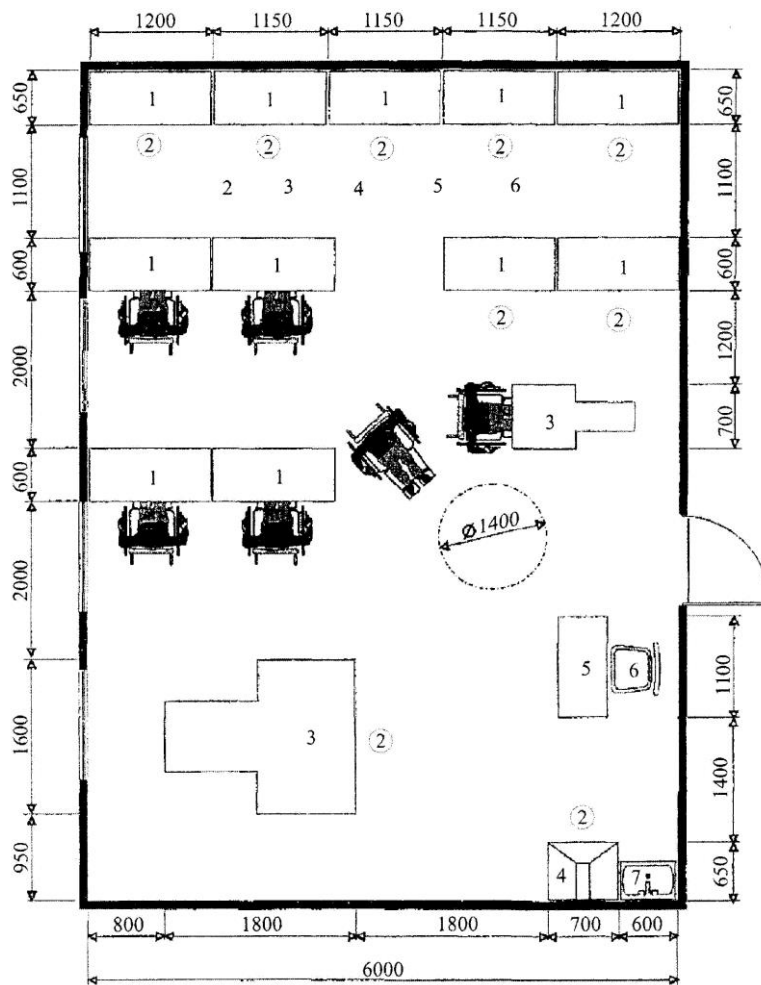
1 - стол монтажный; 2 - стенд испытательный; 3 - стол с вытяжкой; 4 - стол приемщика; 5 - мойка; 6 - стеллаж для материалов; 7 - табурет с регулируемым сиденьем; 8 - стеллаж приемщика

Рисунок С.9 - Пример планировки помещения. Мастерская по ремонту аппаратуры и бытовой техники

1 - швейная машина; 2 - табурет с регулируемым сиденьем; 3 - рабочее место инвалида; 4 - гладильный стол; 5 - гладильный пресс; 6 - умывальник; 7 - стол раскройный; 8 - стол мастера; 9 - сборочно-сметочный стол

Рисунок С.10 - Пример планировки помещения. Швейная мастерская

1 - стол рабочий; 2 - табурет с регулируемым сиденьем; 3 - проволочно-швейный аппарат; 4 - клееварка; 5 - стол мастера; 6 - стул; 7 - мойка

Рисунок С.11 - Пример планировки помещения. Картонажный участок, приспособленный для труда инвалидов в тарном цехе завода

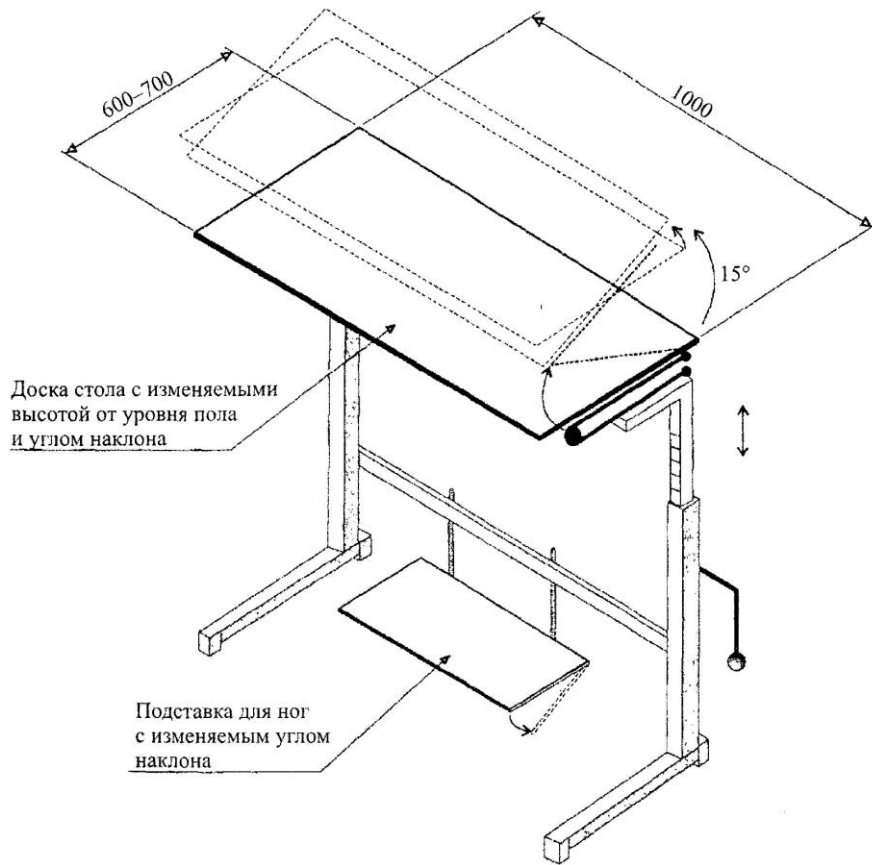
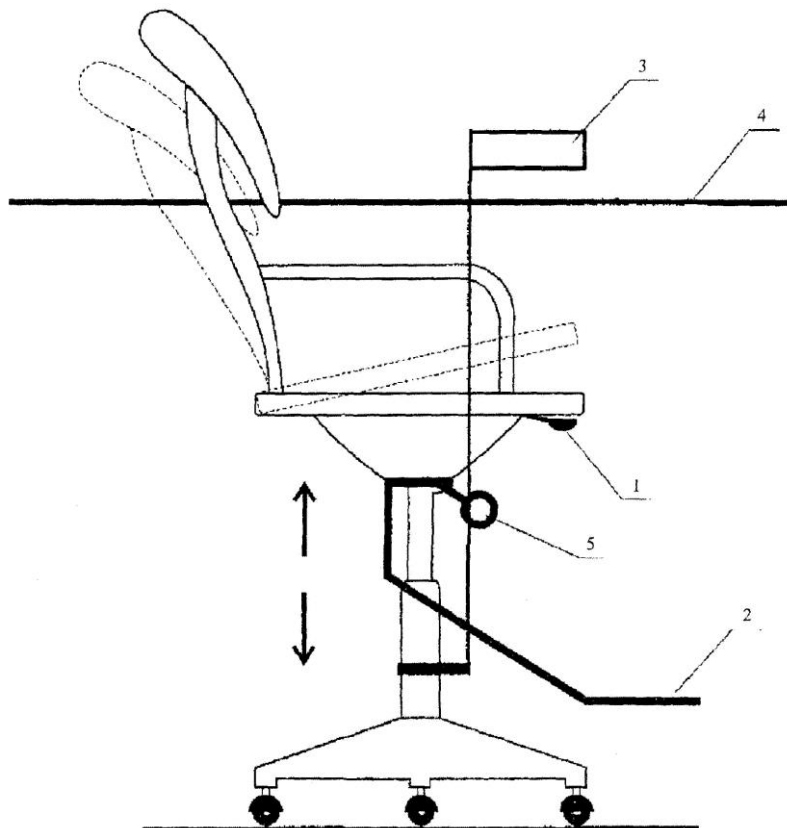

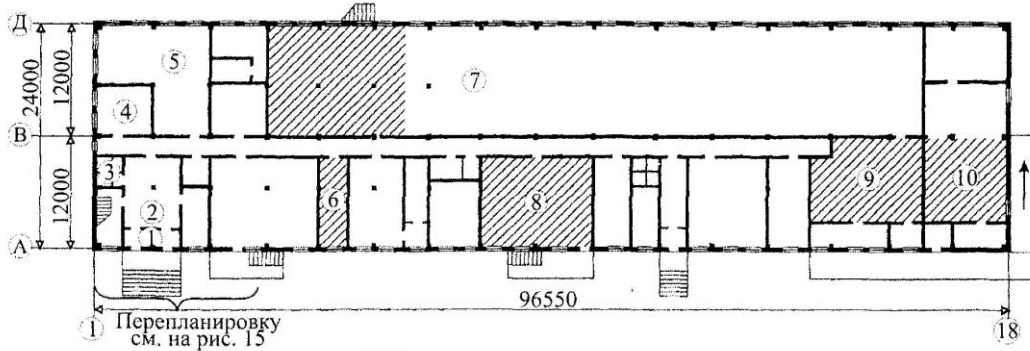
Рисунок С.12 - Трансформируемый рабочий стол для инвалида

1 - ручное управление изменением высоты и углом наклона сиденья; 2 - подставка для ног; 3 - приспособление для рабочих инструментов; 4 - уровень рабочего стола; 5 - подъемный агрегат

Рисунок С.13 - Трансформируемое рабочее кресло для инвалида

План на отм. 0.000

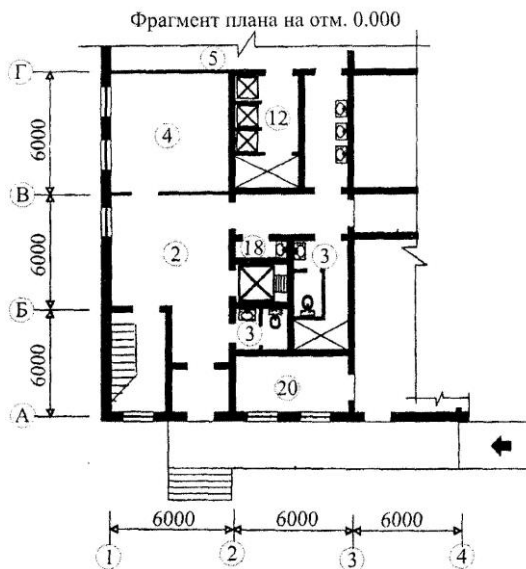
План на отм. 4.800

1 - тамбур; 2 - вестибюль; 3 - санузлы; 4 - комната приема пищи; 5 - женский гардероб уличной и спецодежды; 6 - кладовая сменного запаса сырья; 7 - отделение производства печеня; 8 - кладовая сырья; 9 - склад готовой продукции; 10 - склад тары; 11 - коридор; 12 - душевая; 13 - преддушевая; 14 - помещение общественных организаций; 15 - лаборатория; 16 - мужской гардероб; 17 - помещение дежурного слесаря

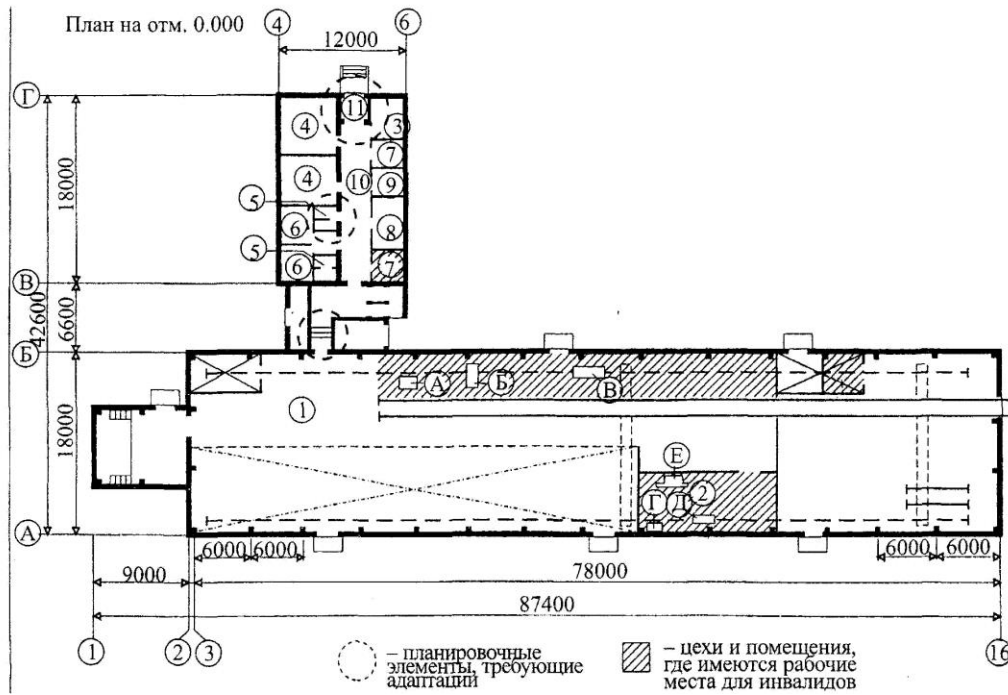
▨ - цехи и помещения, где имеются рабочие места для инвалидов

Рисунок С.14 - Адаптация цеха мучных изделий для обеспечения трудоустройства инвалидов

2 - вестибюль; 3 - санузлы; 4 - комната приема пищи; 5 - женский гардероб уличной и спецодежды; 12 - душевая; 13 - преддушевая; 17 - помещение дежурного слесаря; 18 - кладовая уборочного инвентаря; 19 - комната отдыха; 20 - помещение охраны

Рисунок С.15 - Адаптация цеха мучных кондитерских изделий для обеспечения трудоустройства инвалидов

1 - участок заготовки и обработки пиломатериалов; 2 - пилоножеточка; 3 - лаборатория; 4 - гардеробные и душевые; 5 - санузлы; 6 - комнаты для курения; 7 - конторские помещения; 8 - комната для приема пищи; 9 - комната общественных организаций; 10 - коридор с вестибюлем и переходом; 11 - тамбур

Оборудование рабочих мест для инвалидов: А - станок комбинированный; Б - станок круглопильный; В - станок четырехсторонний строгальный; Г - станок заточный универсальный ТЧПА-5; Д - станок заточный универсальный ТЧПА-6; Е - полуавтомат для заточки строгальный

Рисунок С.16 - Адаптация цеха по производству комплектов деревянных деталей для обеспечения трудоустройства инвалидов

Библиография

- [1] Рекомендации По проектированию окружающей среды, зданий и сооружений с учетом потребностей инвалидов и других маломобильных групп населения. Выпуск 20 «Промышленные предприятия, здания и сооружения для труда инвалидов различных категорий». - М.: ГУП ЦПП, 1994.
- [2] СП 1.13130.2009 Системы противопожарной защиты. Эвакуационные пути и выходы
- [3] МДС 35-11.2004 Создание среды трудовой деятельности маломобильных групп населения на промышленных предприятиях. - М: ФГУП ЦПП, 2004.
- [4] ГОСТ Р 12.4.026-2001 СБСТ. Цвета сигнальные, знаки безопасности и разметка сигнальная. Назначение и правила применения. Общие технические требования и характеристики. Методы испытаний.
- [5] СП 148.13330.2012 Помещения в учреждениях социального и медицинского обслуживания. Правила проектирования
- [6] Р 2.2.2006-05 Гигиенические требования к условиям труда инвалидов
- [7] Р 2.2.2006-05 Гигиена труда. Руководство по гигиенической оценке факторов рабочей среды и трудового процесса. Критерии и классификация условий труда
- [8] СанПиН 2.2.4.548-96 Гигиенические требования к микроклимату производственных помещений
- [9] ГН 2.2.5.1313-03 Предельно допустимые концентрации (ПДК) вредных веществ в воздухе рабочей зоны.
- [10] СП 1.13130.2009 Системы противопожарной защиты. Эвакуационные пути и выходы.

Содержание

Traducerea prezentului document normativ în limba rusă	41
Введение	Ошибка! Закладка не определена.
1 Область применения	42
2 Нормативные ссылки	42
3 Понятия и определения	43
4 Общие положения	43
5 Требования к территории предприятия	45
6 Требования к зданиям и помещениям	47
6.1 Общие положения	47
6.2 Основные помещения	48
6.3 Вспомогательные помещения	51
7 Рабочие места (рабочая зона) для инвалидов	53
Приложение А (рекомендуемое) Порядок организации доступности рабочих мест инвалидов (при проектировании предприятия общего типа или учреждения)	57
Приложение В (рекомендуемое) Требования к условиям и организации труда на рабочих местах инвалидов с различными заболеваниями	60
Приложение С (справочное) Планировочные схемы	66
Библиография	77

Конец перевода

Membrii Comitetului tehnic pentru normare tehnică și standardizare în construcții
CT-C 05 „Construcții civile și funcționalitatea lor”
care au acceptat proiectul documentului normativ:

Președinte	Povar Iurie	Arhitector
Secretar	Eremeev Piotr	Inginer-constructor
Membri	Șevcenco Alexandru	Inginer-constructor
	Homa Stepan	Arhitector
	Lașcu Anatolie	Inginer-constructor
	Alcaz Vasile	Dr. hab. Inginer
	Zolotuhina Svetlana	Inginer-constructor
	Carlov Vladimir	Inginer-constructor
	Popov Grigore	Inginer-constructor
	Bunduchi Elena	Medic
Reprezentant al MDRC	Spasov Anatolii	Arhitector

Utilizatorii documentului normativ sînt răspunzători de aplicarea corectă a acestuia. Este important ca utilizatorii documentelor normative să se asigure că sînt în posesia ultimei edi ii  i a tuturor amendamentelor.

Informa iile referitoare la documentele normative (data aplicării, modificării, anulării etc.) sînt publicate în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova", Catalogul documentelor normative în construcții, în publica ii periodice ale organului central de specialitate al administra iei publice în domeniul construcțiilor, pe Portalul Na ional "e-Documente normative în construcții" (www.ednc.gov.md), precum  i în alte publica ii periodice specializate (numai după publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu prezentarea referin elor la acesta).

Amendamente după publicare:

Indicativul amendamentului	Publicat	Punctele modificate

Ediție oficială

**COD PRACTIC ÎN CONSTRUCȚII
CP C.01.12:2017**

**”Clădiri și încăperi cu locuri de muncă pentru persoane cu dizabilități.
Reguli de proiectare”**

Responsabil de ediție ing. G. Curilina

Tiraj 100 ex. Comanda nr. ____

**Tipărit ICȘC ”INCERCOM” Î.S.
Str. Independenței 6/1
www.incercom.md**